BALASANKARAM

A Commentary on kaladeepa

Vol. 1

THE SRÎ VANCHI SÊTHU LAKSHMI SERIES.

BALASANKARAM

A Commentary on Kaladeepa

VOL. I.

EDITED

With an Introduction

BY

KOLATTERI SANKARA MENON, M. A., L. T.,

Director of Ayurveda, Travancore

and

Curator for the Publication of Ayurveda, Jyotisha (Astronomy and Astrology) and Malayalam Manuscripts.

PUBLISHED UNDER THE AUTHORITY OF THE GOVERNMENT OF TRAVANCORE.

TRIVANDRUM:

PRINTED BY THE SUPERINTENDENT, GOVERNMENT PRESS

1927.

 [Price Chs. 14

ശ്രീവഞ്ചിക്ഷ്മാലവാലാ കനകമയലതാ
കാപി കല്പദ്രുസക്താ
കാലേ നീതിപ്രവാളാ സുരഭിലസുകൃതോ-
ദ്ദാമബോധപ്രസൂനാ
ഭൂരിശ്രേയഃഫലാഢ്യാ ദ്വിജകുലകലിതാ
ഛായയാപാസ്തതാപാ
സേയം ഭക്ത്യൈകസാരാ വിലസതി സകലാ-
ഭീഷ്ടദാ സജ്ജനാനാം.

തയാജ്ഞപ്തോ ലക്ഷ്മ്യാ ധരണിഗതയാ ജ്യോതിഷമുഖാ-
ന്പ്രബന്ധാൻ പ്രാചീനാൻ പ്രകടയിതുമന്തർവിനിഹിതാൻ
സമാരബ്ധോയം ചിന്താൻ വിമൃശതി ബുധാൻ നയതി താൻ
പ്രകൃഷ്ടാൻ പ്രാകാശ്യം; തദിമമനുഗൃഹ്ണന്തു സുധിയഃ.

കൊളത്തേരി ശങ്കരമേനോൻ.

അവതാരിക.

പുരാതനഹിന്ദുക്കളുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ വിദ്യകൾ പതിന്നാലാകുന്നു. അവ ഏതെല്ലാമാണെന്നു താഴെ ചേൎത്തിരിക്കുന്ന പ്രമാണശ്ലോകത്തിൽനിന്നു മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണു്.

"അംഗാനി വേദാശ്ചത്വാരോ
മീമാംസാ ന്യായവിസ്തരഃ
പുരാണം ധൎമ്മശാസ്ത്രം ച
വിദ്യാ ഹ്യേതാശ്ചതുൎദ്ദശ."

നാലുവേദങ്ങൾ, ആറുശാസ്ത്രങ്ങൾ, മീമാംസ, ന്യായശാസ്ത്രം, പുരാണം, ധൎമ്മശാസ്ത്രം എന്നിവ പതിന്നാലുംതന്നെ വിദ്യകൾ.

പിന്നീടു നാലെണ്ണംകൂടി ചേൎത്തു വിദ്യകളെ പതിനെട്ടാക്കി കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ നാലെണ്ണത്തിന്റെ വിവരം താഴെ ചേൎക്കുന്നു.

"ആയുൎവ്വേദോ ധനുൎവ്വേദോ
ഗാന്ധൎവ്വോ വേദ ഏവ ച
അൎത്ഥവേദശ്ചതുൎത്ഥശ്ച
വിദ്യാ ഹ്യഷ്ടാദശ സ്മൃതാഃ."

ആയുൎവ്വേദം, ധനുൎവ്വേദം, ഗാന്ധൎവ്വവേദം, അൎത്ഥവേദം എന്നിവ നാലും ഉൾപ്പെടെ വിദ്യകൾ പതിനെട്ടായിത്തീൎന്നു.

"സ ചതുൎവ്വിധഃ ഋഗ്വേദോ യജുൎവ്വേദ-
സ്സാമവേദോഽഥൎവ്വവേദശ്ചേതി."

എന്ന വചനപ്രകാരം ഋൿ, യജുസ്സ്, സാമം, അഥൎവ്വണം എന്നിവ നാലുംതന്നെ വേദങ്ങൾ.

വേദാംഗങ്ങൾ ആറു് എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നവ ഏതെല്ലാമെന്നു നിരൂപിക്കാം.

"വേദാംഗാനി ഷഡേതാനി
ശിക്ഷാ വ്യാകരണം തഥാ
നിരുക്തം ജ്യോതിഷം കല്പഃ
ഛന്ദോവിചിതിരിത്യപി

മേൽപറഞ്ഞ പ്രമാണശ്ലോകത്തിൽനിന്നു ശിക്ഷ, വ്യാകരണം, നിരുക്തം, ജ്യോതിഷം, കല്പം, ഛന്ദോവിചിതി എന്നിവ ആറും വേദാംഗങ്ങളാം എന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു.

വേദോച്ചാരണലക്ഷണത്തെ ഉപദേശിക്കുന്ന ശാസ്ത്രത്തിന്നു ശിക്ഷ എന്നു പേർ.

"ശിക്ഷാ ശിക്ഷയതി വ്യക്തം
വേദോച്ചാരണലക്ഷണം."

സംഹിതാപാഠലക്ഷണങ്ങളെ ഉപദേശിക്കുന്ന ശാസ്ത്രം വ്യാകരണമാകുന്നു.

"വക്തി വ്യാകരണം തസ്യ
സംഹിതാപാഠലക്ഷണം."

വേദനിർവ്വചനത്തെച്ചെയ്യുന്ന ശാസ്ത്രത്തിന്നു നിരുക്തം എന്നു പേർ.

"വക്തി തസ്യ നിരുക്തം തു
വേദനിർവ്വചനം സ്ഫുടം."

അഗ്നിഷ്ടോമാദിവൈദികകർമ്മങ്ങളുടെ കാലത്തെ ഉപദേശിക്കുന്ന ശാസ്ത്രം ജ്യോതിഷം.

"ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രം വദത്യത്ര
കാലം വൈദികകർമ്മണാം."

വൈദികകർമ്മാനുഷ്ഠാനക്രമത്തെ ഉപദേശിക്കുന്ന ശാസ്ത്രം കല്പം ആകുന്നു.

"ക്രമം കർമ്മപ്രയോഗാണാം
കല്പം തത്ര പ്രചക്ഷതേ."

ഗായത്ര്യാദി ഛന്ദസ്സുകളുടെ ലക്ഷണങ്ങളെ ഉപദേശിക്കുന്ന ശാസ്ത്രത്തിന്നു ഛന്ദോവിചിതി എന്നു പേർ.

"മന്ത്രാക്ഷരാണാം സംഖ്യോക്താ
ഛന്ദോവിചിതിഭിസ്സ്മൃതാ."

ശിക്ഷാദികൾ ആറും വേദൈകശേഷങ്ങളാം. അപ്രകാരം മീമാംസയ്ക്കും വേദൈകശേഷത്വമുണ്ടു.

"സ്വാധ്യായോഽദ്ധ്യേതവ്യഃ."

എന്നതുകൊണ്ടു വേദാദ്ധ്യയനം ചെയ്യുന്നതു വേദാംഗജ്ഞാന പൂൎവ്വം വേണമെന്നുതന്നെ സിദ്ധിക്കുന്നു.

വേദാൎത്ഥവിചാരം ചെയ്യുന്നതിനുപയുക്തമായ ശാസ്ത്രത്തിനു മീമാംസ എന്നു പേർ.

„മീമാംസാ സൎവ്വവേദാൎത്ഥ-
പ്രവിചാരപരായണാ."[17]

മീമാംസയിൽ ആകെ ഇരുപതു് അദ്ധ്യായം ഉണ്ടു്. ആദ്യത്തെ പന്ത്രണ്ടു് അദ്ധ്യായം പൂൎവ്വമീമാംസ. പിന്നത്തെ നാലു് അദ്ധ്യായം മദ്ധ്യമമീമാംസ. ഒടുവിലത്തെ നാലു് അദ്ധ്യായത്തിനു് ഉത്തരമീമാംസ എന്നു പേർ. അവയിൽ പൂൎവ്വമീമാംസയിൽ അഗ്നിഷ്ടോമാദികൎമ്മങ്ങളുടെ വിധികളെ വിസ്തരിച്ചു നിരൂപിക്കുന്നു. പൂൎവ്വമീമാംസയിൽ വിധിച്ചിരിക്കുന്നപ്രകാരം അഗ്നിഷ്ടോമാദികൎമ്മങ്ങളെക്കൊണ്ടു് അന്തഃകരണശുദ്ധിയെ പ്രാപിച്ചു മോക്ഷേച്ഛുവായിരിക്കുന്നവനു മദ്ധ്യമമീമാംസ സകലത്രുവമാൎഗ്ഗപ്രകാരത്തെ വിചാരണചെയ്യുന്നു. തദഭ്യാസംകൊണ്ടു സാധനചതുഷ്ടയസമ്പന്നനായിരിക്കുന്നവനു് ഉത്തരമീമാംസ മോക്ഷസാധനത്തെക്കുറിച്ചു വിചാരിക്കുന്നു. ഇപ്രകാരം കാണ്ഡത്രയാൎത്ഥവിചാരമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു മീമാംസാത്രയം.

പ്രത്യക്ഷാദിപ്രമാണങ്ങളുടെ ലക്ഷണത്തെ ഉപദേശിച്ചു് അവൈദികന്മാരിൽനിന്നു വേദത്തെ ന്യായശാസ്ത്രം രക്ഷിക്കുന്നു.

പുരാണം ഇതിഹാസത്തിനുംകൂടി ഉപലക്ഷണമെന്നു ധരിച്ചുകൊള്ളേണ്ടതാണു്. ഇതിഹാസപുരാണാത്മികയായുള്ള വിദ്യ വേദത്തോടു തുല്യമായിപ്പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

„ഇതിഹാസഃ പുരാണം ച
പഞ്ചമോ വേദ ഉച്യതേ."[18]

എന്നും,

„ഇതിഹാസപുരാണാഭ്യാം
വേദം സമുപബൃംഹയേത്."[19]

എന്നും പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

പുരാണം അഞ്ചു ലക്ഷണങ്ങളോടുകൂടിയിരിക്കുന്നു. സൎഗ്ഗം, പ്രതിസൎഗ്ഗം, വംശം, മന്വന്തരം, വംശാനുചരിതം എന്നിവതന്നെ പുരാണലക്ഷണങ്ങൾ.

„സർഗ്ഗശ്ച പ്രതിസർഗ്ഗശ്ച
വംശോ മന്വന്തരാണി ച
വംശാനുചരിതം ചേതി
പുരാണം പഞ്ചലക്ഷണം.''

എന്ന പ്രമാണം.

അവിടെ സർഗ്ഗം എന്നു സൃഷ്ടി; പ്രതിസർഗ്ഗം എന്നു പ്രളയം; വംശം എന്നു സൂര്യവംശംമുതലായവ; മന്വന്തരം എന്നു സ്വായംഭുവാദികളുടെ കാലം; വംശാനുചരിതം എന്നു വംശ്യന്മാരായ മഹാത്മാക്കളുടെ ചരിത്രം. ഈ പറഞ്ഞ അഞ്ചുലക്ഷണങ്ങളും പുരാണത്തിന്നുണ്ടായിരിക്കണം.

ഇങ്ങിനെ ഉള്ള പുരാണങ്ങൾ പതിനെട്ടുണ്ട്.

„ബ്രാഹ്മം പാത്മം വൈഷ്ണവം ച
ശൈവം ഭാഗവതം തഥാ
ഭവിഷ്യന്നാരദീയം ച
മാർക്കണ്ഡേയം തഥാപരം.

ആഗ്നേയം ബ്രഹ്മവൈവർത്തം
ലൈംഗം വാരാഹമേവ ച
സ്കാന്ദം ച വാമനം ചൈവ
കൗർമ്മം മാത്സ്യം ച ഗാരുഡം.

ബ്രഹ്മാണ്ഡം ചൈവ പുണ്യോഽയം
പുരാണാനാമനുക്രമഃ.''

ഈ പുരാണങ്ങളുടെ പേരുകളെത്തന്നെ വ്യാസൻ മറെറാരവസരത്തിൽ സംഗ്രഹിച്ചു പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന പ്രകാരം താഴെ ചേർക്കുന്നു

„മദ്വയം ഭദ്വയം ചൈവ
ബ്രത്രയം വചതുഷ്ടയം
അനാപലിംഗകൂസ്കാനി
പുരാണാനി പൃഥക് പൃഥക്.''

മദ്വയം=മ എന്നു് ആദിയായിട്ടു രണ്ടു പുരാണങ്ങൾ. അവ മത്സ്യപുരാണം, മാർക്കണ്ഡേയപുരാണം.

ഭദ്വയം=ഭ എന്നു് ആദിയായിട്ടു രണ്ടു്. അവ ഭവിഷ്യത് പുരാണം, ഭാഗവതപുരാണം.

ബ്രത്രയം=ബ്ര എന്ന് ആദിയായി മൂന്ന്. അവ ബ്രഹ്മപുരാണം, ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണം, ബ്രഹ്മവൈവൎത്തപുരാണം.

വചതുഷ്ടയം=വ എന്ന് ആദിയായി നാല്. അവ വായുപുരാണം, വാമനപുരാണം, വരാഹപുരാണം, വിഷ്ണുപുരാണം.

„അനാപലിംഗകൂസ്കാനി" എന്നതിലെ ഓരോ അക്ഷരവും ഓരോ പുരാണത്തിന്റെ പേരാണ്. അ=അഗ്നിപുരാണം; നാ=നാരദപുരാണം; പ=പത്മപുരാണം; ലിം=ലിംഗപുരാണം; ഗ=ഗരുഡപുരാണം; കൂ=കൂൎമ്മപുരാണം; സ്കാ=സ്കാന്ദപുരാണം ഇങ്ങനെ പുരാണം പതിനെട്ട്. ഇവയിൽ എല്ലാംതന്നെ വേദാൎത്ഥത്തെ ഉപബൃംഹണം ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

മാനവപാരാശരാദികൾ ധൎമ്മശാസ്ത്രങ്ങളാകുന്നു, അപ്രത്യക്ഷശ്രുതിമൂലങ്ങളായിരിക്കുന്ന ധൎമ്മങ്ങളെ പുരസ്കരിച്ചു ദേശകാലാധികാരിഭേദേന വൎണ്ണാശ്രമാദിധൎമ്മങ്ങളെ പ്രതിപാദിച്ചു പ്രത്യക്ഷവേദത്തിന് അനുഗ്രാഹകമായിരിക്കുന്നതിനു ധൎമ്മശാസ്ത്രം എന്നു പേർ.

വേദോക്തകൎമ്മങ്ങളെ യഥാവിധി അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിന് ഉപയോഗിയായിരിക്കുന്ന ശരീരത്തിന്റെ നീരോഗതയെ സമ്പാദിക്കുന്നതിനുപദേശം നല്കുന്ന ആയുൎവേദം; അതിനാൽ അതു വേദോപയോഗിയാകുന്നു.

പ്രജാപരിപാലനതത്പരന്മാരായിരിക്കുന്ന രാജാക്കന്മാൎക്ക പാപിഷ്ഠന്മാരായ പരന്മാരുടെ പരിഭവാൎത്ഥമായി പലവിധമായ ശസ്ത്രാസ്ത്രങ്ങളുടെ പ്രയോഗത്തെ ധനുൎവേദം ഉപദേശിക്കുന്നു; അതിനാൽ ഇതും വേദോപയോഗിതന്നെ.

സാമഗാനത്തിങ്കലേക്ക് ഉപയോഗിയായിരിക്കുന്ന സ്വരലക്ഷണത്തെ ഗാന്ധൎവ്വവേദം ഉപദേശിക്കുന്നു; ആകയാൽ അതും വേദോപയോഗിതന്നെ.

സന്ധിവിഗ്രഹാദിഷാഡ്ഗുണ്യങ്ങളും സാമാദിസദുപായങ്ങളും മുതലായവയുടെ സ്വരൂപാദികളെയും കൃഷിഗോരക്ഷാദികളെക്കൊണ്ടു ചരുപുരോഡാശാദികളുടെ സമ്പാദനത്തെയും അൎത്ഥവേദം ഉപദേശിക്കുന്നു. അതിനാൽ ഇതും വേദോപയോഗിതന്നെ.

ഇപ്രകാരം ഇവിടെ പതിനെട്ടു വിദ്യകളുടേയും സ്വരൂപം സാമാന്യമായി പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. പതിനെട്ടു വിദ്യകളിൽ നാലു വേദം ഒഴിച്ചുള്ള ശേഷം പതിനാലും വേദോപയോഗികളെന്നു വ്യക്തമാക്കുകയും ചെയ്തു.

വേദം കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ പ്രാധാന്യം വേദാംഗങ്ങൾക്കാണ്. അതിൽ പറയും ശേഷം എട്ടിന്നും. ഇനി വേദാംഗങ്ങളിൽ പ്രാധാന്യം ഏതിനാണെന്നു നിരൂപിക്കാം.

"ഛന്ദഃ പാദൌ തു വേദസ്യ
ഹസ്തൌ കല്പോഽഥ പഠ്യതേ
ജ്യോതിഷാമയനം ചക്ഷു-
ർന്നിരുക്തം ശ്രോത്രമുച്യതേ.

ശിക്ഷാ ഘ്രാണം തു വേദസ്യ
മുഖം വ്യാകരണം സ്മൃതം
ഏതാന്യംഗാനി വേദസ്യ
നിത്യം ജ്ഞേയാനി ചൈവ ബുധൈഃ."

എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതിൽ നിന്നു വേദപുരുഷന്റെ പാദം ഛന്ദശ്ശാസ്ത്രം എന്നും, ഹസ്തം കല്പം എന്നും, ചക്ഷുസ്സു ജ്യോതിഷം എന്നും, ശ്രോത്രം നിരുക്തം എന്നും, ഘ്രാണം ശിക്ഷ എന്നും, മുഖം വ്യാകരണമെന്നും സിദ്ധിക്കുന്നു. ഇതിനെത്തന്നെ ഒരു ആചാര്യൻ.

"ഛന്ദഃ പാദൌ ശബ്ദശാസ്ത്രം ച വക്ത്രം
കല്പഃ പാണീ ജ്യോതിഷം ചക്ഷുഷീ ച
ശിക്ഷാ ഘ്രാണം ശ്രോത്രമുക്തം നിരുക്തം
വേദസ്യാംഗാന്യേവമാഹുർമ്മുനീന്ദ്രാഃ."

എന്നവിധത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇതിനുപുറമെ,

"വേദസ്യ ചക്ഷുഃ കില ശാസ്ത്രമേതത്
പ്രധാനതാംഗേഷു തതോഽസ്യ യുക്താ
അംഗൈരുപേതോഽന്യൈരപി പൂർണ്ണമൂർത്തി-
ശ്ചക്ഷുർവ്വിനാ കഃ പുരുഷത്വമേതി."

എന്നു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിൽനിന്നു ജ്യോതിഷത്തിനുള്ള സർവ്വപ്രാധാന്യം ഉപപാദിതമായി.

„മുഖമർദ്ധം ശരീരസ്യ
സർവ്വം വാ മുഖമുച്യതേ
തത്രാപി നാസികാശ്രേഷ്ഠാ
ശ്രേഷ്ഠേ തത്രാപി ചക്ഷുഷീ.''

ഈ പ്രമാണശ്ലോകത്തിൽ നിന്നു സർവ്വശരീരാംഗങ്ങളിലും വെച്ചു ചക്ഷുസ്സിനു പ്രാധാന്യമുണ്ടെന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു.

„സർവ്വേന്ദ്രിയാണാം നയനം പ്രധാനം.''

എന്നും പ്രമാണം ഉണ്ട്.

അപ്രകാരം പ്രാധാന്യമുള്ള ചക്ഷുസ്സാണ് ജ്യോതിഷമെന്നു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടു ജ്യോതിഷത്തിനു മറ്റുള്ള വേദാംഗങ്ങളെക്കാൾ പ്രാശസ്ത്യമുണ്ടെന്നു പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതില്ലല്ലൊ.

„യഥാ ശിഖാ മയൂരാണാം
നാഗാനാം മണയോ യഥാ
തഥാ വേദാംഗശാസ്ത്രാണാം
ജ്യോതിഷം മൂർദ്ധനി സ്ഥിതം.''

എന്നുള്ള പ്രമാണം ജ്യോതിഷത്തിന്റെ സർവ്വപ്രാധാന്യത്തെ തന്നെ പ്രബലപ്പെടുത്തുന്നു.

ഇപ്രകാരം വേദാംഗശാസ്ത്രങ്ങളിൽവെച്ചു പ്രാധാന്യമേറിയ ജ്യോതിഷമാണ് ഇവിടെ പ്രതിപാദ്യമായിട്ടുള്ളത്. ഇനി അതിന്റെ സ്വരൂപത്തെക്കുറിച്ചു കുറഞ്ഞൊന്നു ചിന്തിക്കാം.

„സ്കന്ധത്രയാത്മകം ജ്യോതി-
ശ്ശാസ്ത്രമേതത് ഷഡംഗവത്
ഗണിതം സംഹിതാ ഹോരാ
ചേതി സ്കന്ധത്രയം മതം.''

ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിനു മൂന്നു സ്കന്ധങ്ങളും ആറ് അംഗങ്ങളുമുണ്ട്. ഗണിതം, സംഹിത, ഹോര എന്നിവ മൂന്നും സ്കന്ധങ്ങളാണ്.

„ജാതകഗോളനിമിത്ത-
പ്രശ്നമുഹൂർത്താഖ്യഗണിതനാമാനി
അഭിദധതീഹ ഷഡംഗാ-
ന്യാചാര്യാ ജ്യോതിഷേ മഹാശാസ്ത്രേ.''

എന്ന വചനത്തിൽനിന്ന ജാതകം, ഗോളം, നിമിത്തം, പ്രശ്നം, മുഹൂൎത്തം, ഗണിതം എന്നീ ആറും അംഗങ്ങളെന്ന സിദ്ധിക്കുന്നു.

„ഗോളോ ഗണിതം ചേതി
ദ്വിതയം ഖലു ഗണിതസംജ്ഞകേ സ്കന്ധേ
ഹോരാസംഹിതയോരപി
നിമിത്തമന്യത് ത്രയം ച ഹോരാഖ്യേ.''

ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിന്റെ ആറംഗങ്ങളും സ്കന്ധത്രയത്തിൽ എങ്ങനെ അന്തൎഭവിച്ചിരിക്കുന്നു എന്ന് ഈ ശ്ലോകം വ്യക്തമാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഗണിതസ്കന്ധത്തിൽ അംഗങ്ങളായ ഗോളഗണിതങ്ങളും, ഹോരാസ്കന്ധത്തിൽ ജാതകപ്രശ്നമുഹൂൎത്തങ്ങളും, സംഹിതാസ്കന്ധത്തിൽ നിമിത്തവും പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഹോരാസ്കന്ധത്തിൽകൂടി നിമിത്തം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള സംഗതി വിസ്മരിച്ചുകൂടാത്തതാകുന്നു.

സംഹിതാസ്കന്ധത്തിൽ നിമിത്തം മാത്രമെ പറവാനുള്ളു എങ്കിൽ അതിനെക്കുറിച്ചു ഹോരാസ്കന്ധത്തിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന സ്ഥിതിക്കു സംഹിതാസ്കന്ധം നിരൎത്ഥകമെന്നു തോന്നിപ്പോകും. ആ മിഥ്യാജ്ഞാനത്തെ പരിഹരിക്കുന്നതിന്നുവേണ്ടി സംഹിതാസ്കന്ധസ്വരൂപത്തെ വ്യക്തമായിത്താഴെ ചേൎക്കുന്നു.

„ജനപുഷ്ടിക്ഷയവൃദ്ധി-
ദ്വിരദതുരംഗാദിസൎവ്വജന്തൂനാം
കേതൂല്ക്കാദീനാം വാ
ലക്ഷണമുദിതം ഹി സംഹിതാസ്കന്ധേ.''

ജനപുഷ്ടിക്ഷയവൃദ്ധിദ്വിരദതുരംഗാദി സൎവ്വവസ്തുക്കളുടേയും കേതൂല്ക്കാദികളുടേയും ലക്ഷണം സംഹിതാസ്കന്ധത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

മേൽപറഞ്ഞവയിൽനിന്ന ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിന്റെ മൂന്ന സ്കന്ധങ്ങളും, ആറംഗങ്ങളും ഇന്നിന്നവയെന്നും അവയിൽ ഏതേതംഗങ്ങൾകൂടി ഏതേതു സ്കന്ധങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നു എന്നും വ്യക്തമായല്ലൊ.

ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തെ മറെറാരുപ്രകാരം നിരീക്ഷണംചെയ്യുമ്പോൾ രണ്ടു വലിയ വിഭാഗങ്ങളായി പിരിക്കാവുന്നതാണ്,

"പ്രമാണഫലഭേദേന
ദ്വിവിധം ച ഭവേദിദം."

ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തെ പ്രമാണം എന്നും ഫലം എന്നും രണ്ടായി വിഭജിക്കാം. അങ്ങനെ പിരിക്കുമ്പോൾ ഗണിതസ്കന്ധം പ്രമാണവും, സംഹിതാഹോരാസ്കന്ധങ്ങൾ ഫലസ്വരൂപങ്ങളുമെന്നു മനസ്സിലാക്കിക്കൊള്ളേണ്ടതാകുന്നു.

"പ്രമാണം ഗണിതസ്കന്ധം
സ്കന്ധാവന്യൗ ഫലാത്മകൌ."

എന്നുള്ള വചനം കാണുക.

പ്രമാണമായ ഗണിതസ്കന്ധത്തിനു ഗണിതഗോളങ്ങളെന്നു രണ്ടു് അംഗങ്ങളുണ്ടെന്നു മുൻപുതന്നെ പറഞ്ഞല്ലോ. അവയിൽ ഗണിതത്തിനുതന്നെ പത്തു പിരിവുകൾ ഉണ്ടു്.

"ദ്യുഗണാനയനം ഖേട-
മധ്യമസ്പഷ്ടയോസ്തഥാ
ഗ്രഹണദ്വിതയം ഖേട-
കലഹാസ്തസമാഗമഃ.

ഗദസ്തോദയൌ ച ഖേടാനാം
നക്ഷത്രാണാം ച സംഗമഃ
ഇതി ഭേദാസ്തു വിജ്ഞേയാ
ഗ്രഹാണാം ഗണിതേ ദശ."

അഹർഗ്ഗണത്തെ വരുത്തുക, ഗ്രഹമധ്യമത്തെ വരുത്തുക, ഗ്രഹസ്ഫുടത്തെ വരുത്തുക, സൂര്യഗ്രഹണത്തെ ഗണിക്കുക, ചന്ദ്രഗ്രഹണത്തെ ഗണിക്കുക, ഗ്രഹയുദ്ധത്തെ പരീക്ഷിക്കുക, ഗ്രഹങ്ങളുടെ പരസ്പരസമാഗമത്തെ പരീക്ഷിച്ചറിയുക, ഗ്രഹങ്ങളുടെ ഉദയത്തെ പരീക്ഷിച്ചറിയുക, അവയുടെ അസ്തമയത്തെ പരീക്ഷിച്ചറിയുക, നക്ഷത്രങ്ങളുടെ യോഗത്തെ പരീക്ഷിച്ചറിയുക എന്നിങ്ങനെയുള്ള പത്തു പിരിവുകളും ഗണിതത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടതാകുന്നു.

ഗണിതസ്കന്ധത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ട ഗണിതഗോളാംഗങ്ങളുടെ സ്വരൂപം നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലാക്കുന്നതിനു പഞ്ചസിദ്ധാന്തങ്ങൾ നല്ലവണ്ണം പഠിച്ചിരിക്കേണ്ടതുകൊണ്ടു് അവയുടെ ചുരുങ്ങിയ സ്വരൂപനിരൂപണം താഴെ ചേർക്കുന്നു.

ബ്രാഹ്മഃ സൌരശ്ച വാസിഷ്ഠോ
രൌമകഃ പൌലിശസ്തഥാ
സിദ്ധാന്താ ഇതി പഞ്ച സ്യുഃ
കഥ്യന്തേ ലഘു തദ്ഭിദഃ.

സ്പഷ്ടോ ബ്രാഹ്മസ്തു സിദ്ധാന്ത-
സ്തസ്യാസന്നസ്തു രൌമകഃ
സൌരഃ സ്പഷ്ടതരോഽസ്പഷ്ടൌ
വാസിഷ്ഠഃ പൌലിശസ്തഥാ.

കദാചിദ് ബ്രഹ്മസിദ്ധാന്ത-
സ്സാവിത്രസ്തു കദാചന
കദാചിദ്രൌമകഃ സ്പഷ്ടോ
ന കദാചിത്തഥേതരൌ.

ബ്രാഹ്മം, സൌരം, വാസിഷ്ഠം, രൌമകം, പൌലിശം എന്നിങ്ങനെ സിദ്ധാന്തങ്ങൾ അഞ്ച്. അതിൽ ബ്രഹ്മസിദ്ധാന്തം സ്പഷ്ടമാകുന്നു. രൌമകം അതിനോട് ഏറ്റവും അടുത്തതാകുന്നു. സൌരസിദ്ധാന്തം സ്പഷ്ടതരമാകുന്നു. വാസിഷ്ഠവും പൌലിശവും അസ്പഷ്ടങ്ങളാകുന്നു.

ബ്രഹ്മസിദ്ധാന്തം ഒരുകാലത്തു സ്പഷ്ടമായി ഭവിക്കും. സാവിത്രം മറ്റൊരുകാലത്തു സ്പഷ്ടമായി ഭവിക്കും. ഒരുകാലത്തു രൌമകം സ്പഷ്ടമായി ഭവിക്കും. വാസിഷ്ഠപൌലിശങ്ങൾ ഒരു കാലത്തും സ്പഷ്ടങ്ങളായി ഭവിക്കുന്നതല്ല.

ഇപ്രകാരം ഗണിത, ഹോരാ, സംഹിതാസ്കന്ധങ്ങളുടെ സ്വരൂപനിരൂപണം ചെയ്തുകഴിഞ്ഞു. ഹോരാസ്കന്ധത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്ന മുഹൂർത്താംഗമാണ് നമ്മുടെ വിഷയം.

മേൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിൽനിന്നു പതിനെട്ടു വിദ്യകളുടെ സ്വരൂപങ്ങളും അവയിൽ വേദങ്ങൾ ഒഴികെയുള്ള ശേഷം പതിനാലു വിദ്യകളിൽ വച്ചു ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിനുള്ള പ്രാധാന്യവും അതിന്റെ സ്കന്ധാംഗാദിവിഭാഗങ്ങളും അതിൽ മുഹൂർത്തശാസ്ത്രത്തിനുള്ള സ്ഥാനവും വ്യക്തമായിരിക്കുമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു.

ഇനി മുഹൂർത്തം എന്നാൽ എന്ത് എന്നുള്ളതാണ് ആദ്യമായി വിചാരിക്കുവാൻ പോകുന്നത്. ശ്രൌതകർമ്മകർത്താവിനോ, വിദ്വജ്ജനങ്ങളോടായാൽ അവയിൽനിന്നു താരണംചെയ്ത് അയാൾക്കു

പൂൎണ്ണഫലപ്രാപ്തിയെ ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുന്നതിനു സമൎത്ഥമായ കാലവിശേഷത്തെ മുഹൂൎത്തമെന്നു പറയുന്നു.

“മുഹൂൎമ്മുഹൂസ്താരയതേ
കൎത്താരം ശ്രൌതകൎമ്മണാം
തസ്മാന്മുഹൂൎത്ത ഇത്യാഹുർ-
മ്മുനയസ്തത്വദൎശിനഃ.”

എന്നു ശങ്കരഗൃഹ്യസൂത്രഭാഷ്യത്തിൽ കാണുന്നു.

വിഹിതകാലത്തിൽ ചെയ്യുന്നതിന്നു ഫലസിദ്ധിയുള്ളതായും അവിഹിതകാലത്തു ചെയ്യുന്നതു നിഷ്ഫലമായും നാം സാധാരണ കണ്ടുവരുന്നുണ്ടല്ലോ. ഓരോ ശ്രൌതകൎമ്മവും യഥാവിധി വിഘ്നം കൂടാതെ ചെയ്യുന്നതിനും അതിന്റെ പൂൎണ്ണമായ ഫലം യഥാകാലം സിദ്ധിക്കുന്നതിനും സൎവ്വപ്രകാരേണയും മുഹൂൎത്തം സഹായിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് ഹിന്ദുക്കൾ ഇന്നും സൎവ്വകൎമ്മങ്ങളും മുഹൂൎത്തംനോക്കിച്ചെയ്യുന്നതു്. ദോഷരഹിതമായ മുഹൂൎത്തം കിട്ടുവാനുള്ള വൈഷമ്യംകൊണ്ടും, ശാസ്ത്രജ്ഞാനമില്ലാത്തവർ യഥാമതി മുഹൂൎത്തം പറഞ്ഞുകൊടുക്കുന്നതുകൊണ്ടും, ഉദ്ദിഷ്ടഫലസിദ്ധി ചിലപ്പോൾ ഉണ്ടാവുന്നില്ലെന്നതുനിമിത്തം ശാസ്ത്രം അപവാദഗ്രസ്തമായിത്തീരുന്നില്ലല്ലോ.

അതിഗഹനമായ മുഹൂൎത്തശാസ്ത്രം അനേകം ഉത്സൎഗ്ഗാപവാദങ്ങളൊടുകൂടിയതാണ്. അവയെല്ലാം നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലാക്കി ഒരു മുഹൂൎത്തം നിശ്ചയിക്കുന്ന കാൎയ്യം ഒരിക്കലും സുകരമല്ല. പിന്നെ യഥാമതി പറഞ്ഞുകൊടുക്കുന്ന മുഹൂൎത്തങ്ങൾക്കു വൈഫല്യം ഭവിക്കുന്നതിൽ ഒട്ടും ആശ്ചൎയ്യപ്പെടുവാനില്ലല്ലോ.

കേരളാചാൎയ്യന്മാർ അനേകം മുഹൂൎത്തഗ്രന്ഥങ്ങളെ സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും എഴുതീട്ടുണ്ട്. അവയെല്ലാം ശാസ്ത്രസിദ്ധാന്തങ്ങൾക്കനുഗുണമായവിധത്തിൽതന്നെ ആയതുകൊണ്ട് ആ ഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കെല്ലാററിനും പ്രാധാന്യവും പ്രാമാണ്യവും സിദ്ധിച്ചു. എന്നാൽ ഋഷീശ്വരന്മാരുടെ മതങ്ങളെ അനുസരിച്ചെഴുതിയിരിക്കുന്ന ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങളെല്ലാംതന്നെ വിഷയകാഠിന്യംകൊണ്ടും സംഗ്രഹമായി എഴുതിയിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടും കേവലം ദുൎഗ്രഹമാണ്.

കേരളീയൎക്കു സാധാരണമായി വിഷയങ്ങളെ സംഗ്രഹിച്ചെഴുതുന്നതിന്നാണു കൂടുതൽ പാടവമുള്ളതു്. എന്നാൽ മഴ

മംഗലം മുഹൂർത്തശാസ്ത്രത്തെ വളരെ വിസ്തരിച്ചെഴുതിയിരിക്കുന്നൊരു വലിയ ഗ്രന്ഥം തന്നെ. ബാലശങ്കരൻനമ്പൂരി എഴുതിയിരിക്കുന്ന കാലദീപികാവ്യാഖ്യാനം — ബാലശങ്കരം — ഒരു സ്വതന്ത്രഗ്രന്ഥംതന്നെയാണ്. അദ്ദേഹം ഭാഷയിൽ സംഗ്രഹിച്ചെഴുതിയിരിക്കുന്ന കാലദീപത്തിലെ ആശയങ്ങളെ വിപുലമാക്കി ഇതിൽ സപ്രമാണം വിശദമാക്കുകമാത്രമേ ചെയ്തിട്ടുള്ളു. ഋഷീശ്വരന്മാരുടെയും കേരളീയാചാര്യന്മാരുടേയും മുഹൂർത്തശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളെ ഇതിൽ കൂലംകഷമായി നിരൂപണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ശാസ്ത്രാന്തരഭേദേന സ്വമതത്തെ പലദിക്കിലും സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. കുലദേശാചാരങ്ങളെ അതിക്രമിച്ചുപോകരുതെന്നു പ്രത്യേകം നിഷ്കർഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒരു വിഷയത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അഭിപ്രായഭേദങ്ങളെ സാകല്യേന കാണിച്ച് അതിൽ സ്വീകാര്യമേതെന്നറിവാൻ അന്നന്നു പ്രമാണജ്ഞന്മാരോടു ചോദിച്ചറിഞ്ഞുകൊള്ളേണമെന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതിൽനിന്നു ഗ്രന്ഥകാരന്റെ ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിലുള്ള വിശ്വാസവും ഋഷീശ്വരന്മാരുടെ വാക്യങ്ങളിലുള്ള ബഹുമാനവും വ്യക്തമായിത്തീരുന്നു.

ബാലശങ്കരമെന്ന ഈ മുഹൂർത്തശാസ്ത്രഗ്രന്ഥത്തെ മൂന്നുഭാഗങ്ങളായിത്തിരിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിലെ പൂർവ്വഭാഗത്തിൽ മുഹൂർത്തദോഷങ്ങളെക്കുറിച്ചും മദ്ധ്യമഭാഗത്തിൽ ഷോഡശകർമ്മങ്ങളുടെ മുഹൂർത്തങ്ങളെക്കുറിച്ചും ഉത്തരഭാഗത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠ, രാജാഭിഷേകം മുതലായ പലവക വിഷയങ്ങളുടെ മുഹൂർത്തങ്ങളെക്കുറിച്ചും വിസ്തരിച്ചു പ്രതിപാദിച്ചു ഗ്രന്ഥം സമഗ്രമാക്കീട്ടുണ്ട്.

പൂർവ്വഭാഗമെന്ന ദോഷപ്രകരണത്തിൽ പതിനൊന്ന് അദ്ധ്യായങ്ങളാം അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഒന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ മുഹൂർത്തം നിരൂപിക്കുമ്പോൾ ഓർത്തിരിക്കേണ്ടതായ സാമാന്യനിയമങ്ങളെ പ്രതിപാദിച്ചുകൊണ്ടു ഗ്രന്ഥം ആരംഭിക്കുന്നു. അവ അയനം, ഷഡ്ദോഷം, രവിമാസം, ദിനരാത്രിവിഭാഗം, ഗ്രഹണം, സന്ധ്യ, സമയാദനം, രാശികൾ, ഗ്രഹങ്ങൾ, പക്ഷം, വാരർക്ഷതിഥികൾ അവയുടെ യോഗങ്ങൾ, രവിസംക്രമം, നവദോഷങ്ങൾ എന്നിവയെ യഥാക്രമം ചിന്തിക്കേണ്ടതാണെന്നു പറഞ്ഞു് ഓരോന്നിനെയും ശാസ്ത്രരീത്യാ നിരൂപണം ചെയ്യുന്നു. ഈ ക്രമത്തിൽ ഒന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ അയനചിന്തനവും, രണ്ടാമദ്ധ്യായത്തിൽ ഷഡ്ദോഷനിരൂപണവും, മൂന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ ദിനവിഭാഗാദി

കഥനവും, നാലാമദ്ധ്യായത്തിൽ രാശിഗ്രഹകഥനവും, അഞ്ചാമദ്ധ്യായത്തിൽ പക്ഷതിഥിവിചിന്തനവും, ആറാമദ്ധ്യായത്തിൽ സംക്രാന്തിനിർണ്ണയവും, ഏഴാമദ്ധ്യായത്തിൽ നവദോഷകഥനവും, എട്ടാമദ്ധ്യായത്തിൽ യാദൃച്ഛികദോഷകഥനവും, ഒൻപതാമദ്ധ്യായത്തിൽ ഗുണാദികഥനവും, പത്താമദ്ധ്യായത്തിൽ കർത്തൃവർജ്ജ്യജന്മാദികഥനവും, പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ സാവനാദികാലമാനനിരൂപണവും ചെയ്തു പൂർവ്വഭാഗത്തെ സമഗ്രമാക്കിയിരിക്കുന്നു.

പൂർവ്വഭാഗമായ ദോഷപ്രകരണത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന സമസ്തദോഷങ്ങളെയും രണ്ടു വലിയ വിഭാഗങ്ങളായി തിരിക്കാം. അവയിൽ ഒന്നാമത്തേതു മുഹൂർത്തദോഷങ്ങളും രണ്ടാമത്തേതു കർത്തൃദോഷങ്ങളുമാകുന്നു. ഇനി മുഹൂർത്തദോഷങ്ങളെത്തന്നെ സാമാന്യദോഷമെന്നും ഷഡ്ദോഷമെന്നും വിഭജിക്കാം. അവയിൽ സാമാന്യദോഷം നൈസർഗ്ഗികദോഷമെന്നും യാദൃച്ഛികദോഷമെന്നും രണ്ടു പിരിവുകളോടു കൂടിയതായിത്തീരുന്നു. ഇനി നൈസർഗ്ഗികദോഷങ്ങൾക്കു നിത്യദോഷം എന്നും നവദോഷം എന്നും രണ്ടു പിരിവുകൾ കല്പിക്കാം. ഇപ്രകാരം വിഭജിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ദോഷങ്ങളെ എളുപ്പത്തിൽ മനസ്സിലാക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതാണ്. ഇവയിൽ ഓരോന്നിനേയും ചുരുങ്ങിയ വിവരണത്തോടുകൂടി താഴെ ചേർക്കുന്നു.

നിത്യദോഷങ്ങളിൽ അയനം, രവിമാസം, ദിനരാത്രിവിഭാഗം, ഗ്രഹണം, സന്ധ്യ, സായാഹ്നം, രാശികൾ, ഗ്രഹങ്ങൾ, പക്ഷം, വാരർക്ഷതിഥികൾ, അവയുടെ യോഗങ്ങൾ, രവിസംക്രമം എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു.

ഗുളികൻ, വിഷ്ടി, ഗണ്ഡാന്തം, വിഷം, ഉഷ്ണം, ഏകാർഗ്ഗളം, അഹിമസ്തകം, ലാടം, വൈധൃതം എന്നിവ ഒൻപതിനും നവദോഷങ്ങൾ എന്നു പേർ.

മേൽപറഞ്ഞ നിത്യദോഷങ്ങളും നവദോഷങ്ങളും കൂടിയാൽ അതിന്നു നൈസർഗ്ഗികദോഷങ്ങൾ എന്നു പേർ.

ഉൽക്കാനിപാതം, ഭൂകമ്പം, കേതൂദയം, ശിവാരുതം മുതലായവ യാദൃച്ഛികദോഷങ്ങളാകുന്നു.

നൈസർഗ്ഗികദോഷവും യാദൃച്ഛികദോഷവും സാമാന്യദോഷങ്ങളുടെ വിഭാഗങ്ങളാണ്. ഷഡ്ദോഷങ്ങളെന്നു പറയുന്നവയിൽ അംഹസ്പതി, അധിമാസം, സംസർപ്പം, പകൽ മാംസചക്ഷുസ്സുകൊണ്ടു ഗുരുശുക്രന്മാരെക്കാണുക, അവരുടെ മൌഢ്യം, അവരുടെ പരസ്പരദൃഷ്ടി എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു.

മേൽപറഞ്ഞ സാമാന്യദോഷങ്ങളും ഷഡ്ദോഷങ്ങളും മുഹൂർത്തദോഷവിഭാഗത്തിന്റെ അംഗങ്ങളാകുന്നു. ഇനി ഇതിൽ നിന്നു ഭിന്നമായി നില്ക്കുന്ന കർത്തൃദോഷങ്ങളിൽ അഷ്ടാശീത്യംശകം, അഷ്ടോത്തരശതാംശകം, വിപദ്വധപ്രത്യരനക്ഷത്രങ്ങൾ, അഷ്ടമരാശി, അഷ്ടമരാശിക്കൂറു മുതലായവ ഉൾപ്പെടുന്നു.

ഈവക ദോഷങ്ങളൊന്നുംതന്നെ തട്ടാതെ ഒരു മുഹൂർത്തം നിശ്ചയിക്കുന്നതു ശ്രമസാദ്ധ്യമെന്നു വന്നുകൂടുന്നു. കലിയുഗത്തിൽ നിർദ്ദോഷമായ മുഹൂർത്തം കിട്ടുവാനും പ്രയാസം. എന്നാലും ഏററവും നിരപായമായ മുഹൂർത്തം നിശ്ചയിക്കേണ്ടതും മുഹൂർത്തദോഷപ്രായശ്ചിത്തങ്ങൾ ഏതെങ്കിലും വേണ്ടതായിവന്നാൽ അതു യഥാശാസ്ത്രം വിധിക്കേണ്ടതും ദൈവജ്ഞന്റെ കൃത്യമാണ്. എന്നാൽ

"ജ്യോതിഷം വ്യവഹാരം ച
പ്രായശ്ചിത്തം ചികിത്സിതം
വിനാ ശാസ്ത്രേണ യോ ബ്രൂയാത്
തമാഹുർബ്രഹ്മഘാതകം."

എന്ന ശാസ്ത്രവാക്യത്തെ ദൈവജ്ഞൻ സദാ സ്മരിച്ചുകൊള്ളേണ്ടതാണ്.

ശുഭമുഹൂർത്തത്തിൽ തുടങ്ങുന്നതുകൊണ്ടുതന്നെ കർമ്മങ്ങൾക്കു പൂർണ്ണമായ ഫലസിദ്ധി ഉണ്ടാകുമെന്നു വിചാരിച്ചുപോകരുത്. ഉപകരണങ്ങളും പ്രയത്നവും അനുഗുണമായിരിക്കേണ്ടത് അത്യാവശ്യമാണ്. ഇവ മൂന്നിന്റേയും സമ്യഗ്യോഗം പൂർണ്ണഫലപ്രാപ്തിയെ സമ്പാദിക്കുമെന്നതു നിശ്ചയംതന്നെ. എന്നാൽ സുമുഹൂർത്തത്തിൽ തുടങ്ങുന്ന കർമ്മം മററു രണ്ടിന്റേയും അഭാവത്തിലും ഏതാണ്ടു ഫലോന്മുഖമായിത്തീരുമെന്നും ഉപകരണപ്രയത്നങ്ങൾക്കു തുല്യപ്രാധാന്യമുണ്ടായാലും ദുർമ്മുഹൂർത്തത്തിൽ തുടങ്ങുന്ന

കർമ്മം വൈഫല്യത്തെ പ്രാപിക്കുമെന്നുമുള്ള വ്യത്യാസം ധരിച്ചിരിക്കേണ്ടതാണ്. ദുർമ്മുഹൂർത്തങ്ങളിൽ തുടങ്ങുന്ന കർമ്മങ്ങൾ മദ്ധ്യേ മദ്ധ്യേ ഉണ്ടാകുന്ന വിഘ്നങ്ങളെക്കൊണ്ടു ഹതമായിപ്പോകും. ശുഭമുഹൂർത്തത്തിൽ തുടങ്ങുന്നവയെല്ലാം അന്തരാന്തരാ ഉണ്ടാവുന്ന പ്രത്യൂഹങ്ങളെ ജയിച്ചു പ്രയത്നോപകരണങ്ങൾക്കനുഗുണമായൊ അവയെ അതിക്രമിച്ചുതായൊ ഉള്ള ഫലത്തെ പ്രദാനം ചെയ്യും. ഭാഗ്യവാന്മാർ മുഹൂർത്തം നോക്കാതെ ചെയ്യുന്ന കർമ്മങ്ങൾ പ്രായേണ ശുഭമുഹൂർത്തംകൊണ്ടു തുടങ്ങുന്നതിന്നിടവരുന്നതും ഹതഭാഗ്യന്മാർ ശുഭമുഹൂർത്തത്തിൽ ആരംഭിക്കുവാൻ വിചാരിച്ചാലും സാധിക്കാതെവരുന്നതും നമുക്കുതന്നെ പലപ്പോഴും അനുഭവസിദ്ധമാണല്ലൊ. സർവ്വവിധമായ സംഭാരങ്ങളോടുകൂടിയ ദുര്യോധനന്ന ഭാരതയുദ്ധത്തിൽ പാണ്ഡവന്മാരെ നാമാവശേഷമാക്കുവാൻതക്ക ശുഭമുഹൂർത്തം സഹദേവൻതന്നെ കുറിച്ചുകൊടുത്തിരുന്നെങ്കിലും ഭാഗ്യശൂന്യതയാൽ ആ ശുഭമുഹൂർത്തത്തിൽ യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെടുവാൻ സാധിച്ചില്ലെന്നുള്ളതു സുപ്രസിദ്ധമാണല്ലൊ.

കാര്യഗതി ഇപ്രകാരംതന്നെ എങ്കിലും പൌരുഷത്തിന്നു ശക്തിയുള്ളതുകൊണ്ടു ശുഭമുഹൂർത്തത്തിൽതന്നെ കാര്യങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു നിരന്തരമായി പ്രയത്നിക്കുന്നതുകൊണ്ടു സാഫല്യം സിദ്ധിക്കുമെന്നു സമാധാനപ്പെടുവാൻ ധാരാളം അവകാശം ഉണ്ടു്.

മുഹൂർത്തലക്ഷണങ്ങൾ ഇന്നിന്നവയെന്നറിഞ്ഞു മുൻകൂട്ടി പറയുന്നതിന്നുപകരിക്കുന്ന ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളുണ്ടായിട്ടില്ലെന്നില്ല. എന്നാൽ അവയെല്ലാം കാലക്രമത്തിൽ നാമാവശേഷമായിപ്പോയെങ്കിലും 'മുഹൂർത്തലക്ഷണം' എന്ന പ്രസിദ്ധഗ്രന്ഥം ഇപ്പോഴും ദുർല്ലഭമായിത്തീർന്നിട്ടില്ല. അതിൽ എല്ലാമുഹൂർത്തങ്ങളുടെ ലക്ഷണങ്ങളെക്കുറിച്ചും സവിസ്തരം പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ കേരളീയജ്യോത്സ്യന്മാർ സവിശേഷം അഭ്യസിച്ചുപോന്നിരുന്നു എന്നതിന്നു ലക്ഷ്യമായിട്ടുള്ള ഐതിഹ്യങ്ങളും പറഞ്ഞുവരുന്നുണ്ടെങ്കിലും വിസ്തരഭയത്താൽ അവയെ ഇവിടെ ചേർക്കുന്നില്ല.

മഴമംഗലം, അച്യുതപ്പിഷാരോടി, ആര്യാതിരി, പുലിമുഖത്തു പോററി, രാമനാശാൻ, കൊച്ചുകൃഷ്ണനാശാൻ, പാഴൂർ രാമക്കണി

യാർ, ഇടക്കഴ്വാ മാധവക്കണിയാർ, മച്ചാട്ട് ഇളയത്, കാരക്കാട്ട വാരിയർ, ഏറമത്ത ഗോവിന്ദമേനോൻ, കമ്പളപ്പിള്ളിമേനോൻ മുതലായ ദൈവജ്ഞന്മാർ അന്നാളുകാലത്തു മുഹൂർത്തലക്ഷണം പറഞ്ഞു ഫലിപ്പിച്ചു വളരെ കീർത്തിസമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ളവരായി കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

അഷ്ടാംഗഹൃദയത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന അരിഷ്ടലക്ഷണങ്ങളെ സൂക്ഷ്മാവലോകനംചെയ്തു മുൻകൂട്ടി കണ്ടുപിടിച്ചുപറഞ്ഞു ഫലിപ്പിക്കുന്നതു ശ്രമസാദ്ധ്യമായിരിക്കുന്നതുപോലെ മുഹൂർത്തലക്ഷണത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ലക്ഷണങ്ങളെല്ലാം സൂക്ഷ്മമായി നിരീക്ഷണം ചെയ്തു കണ്ടുപിടിച്ചു പറഞ്ഞൊപ്പിക്കുന്നതു സുകരമല്ലെന്നു ധരിച്ചിരിക്കേണ്ടതാണ്. ഗ്രന്ഥസഹായംകൊണ്ടു വളരെ എളുപ്പത്തിൽ സ്വാധീനമാക്കാവുന്നൊരു വിദ്യയല്ലെങ്കിലും ഇതു നിരന്തരപരിശ്രമംകൊണ്ടെങ്കിലും കാലക്രമത്തിൽ സ്വായത്തമായിത്തീരുമെന്നതിന്നു വാദമില്ല.

മുഹൂർത്തശാസ്ത്രത്തിൽ ദൃഢമായ പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചവർക്കു മാത്രമേ മുഹൂർത്തലക്ഷണം സ്വാധീനമായിത്തീരുകയുള്ളു. മുഹൂർത്തശാസ്ത്രത്തിൽ പരിപൂർണ്ണജ്ഞാനം സമ്പാദിക്കണമെന്നു വിചാരിക്കുന്നവർക്കു ബാലശങ്കരത്തേക്കാൾ ഉൽകൃഷ്ടമായ ഒരു ഗ്രന്ഥം ഒരുഭാഷയിലും ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അതിലും വിശേഷിച്ചു മദ്ധ്യമഭാഗത്തിലും ഉത്തരഭാഗത്തിലും പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളെ സമ്പൂർണ്ണമായി മനസ്സിലാക്കുന്നതിന്നു പൂർവ്വഭാഗത്തിലെ ദോഷപ്രകരണം നല്ലവണ്ണം ധരിച്ചിരിക്കേണ്ടതാണ്. മുഹൂർത്തസൌധത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു വിഹരിക്കുന്നതിന്ന് ഇച്ഛിക്കുന്നവരെല്ലാം ഈ പ്രഥമപദത്തിൽ കാലുതെറ്റിപ്പോകാതെ ഉറച്ചുനിന്നു ശീലിക്കുന്നതുതന്നെ സമുചിതമായിരിക്കും.

മഴമംഗലത്തു ബാലശങ്കരൻനമ്പൂരിയാണ് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ കർത്താവെന്നു മുൻപറഞ്ഞിട്ടുള്ളവയിൽനിന്നുതന്നെ മനസ്സിലാക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതാണല്ലോ. ഈ ഗ്രന്ഥവും, ആയിരം സംവത്സരത്തെ മുഹൂർത്തംഗണിച്ചു രേഖപ്പെടുത്തിട്ടുള്ള മറെറാരു ഗ്രന്ഥവുംകൂടി തന്റെ ഗുരുവായ ചെങ്ങന്നൂർ വാഴമാവേലി പരമേശ്വരൻപോററിക്കു ഗുരുദക്ഷിണ ചെയ്തിട്ടുള്ളതായി കേൾവിയുണ്ട്. ഇപ്രകാരം രണ്ടു ഗ്രന്ഥം എഴുതി ഗുരുദക്ഷിണചെയ്തതി

ന്റെ ആവശ്യകതയെക്കുറിച്ചു ഗുരുനാഥൻ ചോദിച്ചപ്പോൾ ഒരായിരം സംവത്സരകാലത്തേക്കു വാഴമാവേലിഇല്ലത്തു വിദ്വാന്മാർ ഉണ്ടാകയില്ലെന്നു കണ്ടിരിക്കുന്നതുനിമിത്തം ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ മുഹൂർത്തംപറഞ്ഞുവരുന്ന കുടുംബധർമ്മം കാലക്രമേണ ലുപ്തമായിപ്പോയെങ്കിലൊ എന്നുഭയന്നു ഭാഷയിൽ വിപുലമായശാസ്ത്രഗ്രന്ഥവും, ആയിരം സംവത്സരത്തെ മുഹൂർത്തങ്ങളും ഇപ്രകാരം എഴുതി ഗുരുപാദത്തിങ്കൽ സമർപ്പിച്ചതാണെന്നു ബാലശങ്കരൻനമ്പൂരി മറുപടിപറഞ്ഞു. ഗുരുനാഥൻ ഇതിനെക്കുറിച്ചു ചിന്തിച്ചപ്പോൾ യാഥാർത്ഥ്യം മനസ്സിലാവുകയും തന്റെകുടുംബത്തിനു കാലക്രമത്തിൽ ഉണ്ടാകുവാൻ പോകുന്ന അധഃപതനത്തെ മുൻകൂട്ടി അറിഞ്ഞു പരിഹാരത്തെ ഉണ്ടാക്കിയ ശിഷ്യൻ ബാലശങ്കരൻനമ്പൂരിയെ മനസ്സലിഞ്ഞു് അനുഗ്രഹിക്കയും ചെയ്തതായി ഐതിഹ്യങ്ങൾ ഉണ്ടു്.

മദ്ധ്യതിരുവിതാംകൂറിലുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ അടിയന്തിരാദികൾക്കു മുഹൂർത്തം ചാർത്തിക്കൊടുക്കുന്നതിനുള്ള അവകാശം ഇന്നും വാഴമാവേലിഇല്ലത്തേക്കാണ്. പരമേശ്വരൻപോററിയുടെ കാലശേഷം ആ ഇല്ലത്തു് ഒരു വിദ്വാൻ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതായി കേട്ടുകേൾവിയുമില്ല. മഴമംഗലം എഴുതിക്കൊടുത്തിട്ടുള്ള ആയിരം സംവത്സരത്തെ മുഹൂർത്തഗ്രന്ഥം ഉണ്ടെന്നുപറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടുള്ളതല്ലാതെ കാണ്മാൻ സംഗതിയായിട്ടില്ല.

ഇതിന്റെ ഒന്നാമത്തെ ആദർശഗ്രന്ഥം വാഴമാവേലി ഇല്ലത്തുനിന്നുകിട്ടിയ ഒരു താളിയോലഗ്രന്ഥമാണ്. അതു നാനൂറു കൊല്ലത്തിലധികം പഴക്കം തോന്നിക്കുന്നുണ്ട്. ഇടക്കാലത്തുണ്ടായ ഒരു് അഗ്നിബാധയിൽ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഏതാനുംഭാഗം കത്തി നശിച്ചുപോയിരിക്കുന്നു. പിന്നെ ആ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇട്ടിരുന്ന ഓലകളുടെ സംഖ്യകളെല്ലാം ദഹിച്ചുപോയതുകൊണ്ട് ക്രമംതെററിക്കോർത്തുകെട്ടിയിരുന്ന ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ ക്രമപ്പെടുത്തുന്ന കാര്യംതന്നെ കേവലം അസാദ്ധ്യമായിട്ടാണു് കലാശിച്ചതു്. ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥനായ വാഴമാവേലി പോററി ഈഗ്രന്ഥം തന്നപ്പോൾ ഇതു മഴമംഗലത്തിന്റെ സ്വന്തകൃതിയാണെന്നു പറഞ്ഞിരുന്നു എങ്കിലും ആ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പലഭാഗങ്ങളും വായിച്ചുനോക്കിയതിൽ ആ അഭിപ്രായം അടിസ്ഥാനരഹിതമെന്നു തന്നെ തോന്നിപ്പോയി.

മഴമംഗലത്തു ബാലശങ്കരൻനമ്പൂരിയുടെ കാലത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ മൂത്തതിരുവടിയുടെ ബാലശങ്കരവ്യാഖ്യാനത്തിന്റെ അവതാരികയിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുകൊണ്ട് ഇവിടെ അതിനെത്തന്നെ എടുത്തുപറയേണ്ട ആവശ്യമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. മദ്ധ്യമഭാഗത്തിലും ഉത്തരഭാഗത്തിലും മഴമംഗലം പറഞ്ഞിരുന്ന പല ജ്യൗതിഷികന്മാരുടെ പേരുകളെക്കൊണ്ടും മററും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലത്തെക്കുറിച്ചു മുൻപുപറഞ്ഞിട്ടുള്ള അഭിപ്രായത്തെത്തന്നെ സ്ഥിരപ്പെടുത്തുവാൻ സാധിക്കുന്നതാണ്. അവയെക്കുറിച്ചുള്ള വിചിന്തനം ബാലശങ്കരം രണ്ടുമൂന്നും ഭാഗങ്ങളുടെ അവതാരികയിലേക്കുതന്നെ നീക്കിവച്ചിരിക്കുന്നു.

വിശിഷ്യ മഴമംഗലം ബാലശങ്കരൻ നമ്പൂരിയുടെ ചരിത്രം പല കേരളീയജ്യൗതിഷികന്മാരുടേയും ചരിത്രവുമായി പലപ്രകാരത്തിൽ അനുബന്ധിച്ചുകിടക്കുന്നതുകൊണ്ടും അവയെല്ലാററിന്റേയും ഒരു സംക്ഷിപ്തനിരൂപണത്തിനുകൂടി ഈ അവതാരികയിൽ സൌകര്യമില്ലാത്തതുകൊണ്ടും ആവക ചരിത്രവിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള പ്രതിപാദനം ബാലശങ്കരം രണ്ടും മൂന്നും ഭാഗങ്ങളുടെ അവതാരികയിൽ ആയിക്കൊള്ളുവുന്നതാണ്.

ഈ ഗ്രന്ഥം അച്ചടിപ്പിക്കുന്നവിഷയത്തിൽ ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയ ഒന്നാമത്തെ ആദർശത്തെക്കുറിച്ചു മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലോ. ആറന്മുള മംഗലപ്പിള്ളി വാസുദേവൻ മൂത്തതു് അവർകളുടെ ഗ്രന്ഥപ്പുരയിൽനിന്നു കിട്ടിയ രണ്ടാമത്തെ ആദർശഗ്രന്ഥവും പഴക്കം കൂടിയതാണ്. അതിലും പല സ്ഖലിതങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. കിടങ്ങൂർ കല്ലമ്പിള്ളി ഇല്ലത്തുനിന്നു കിട്ടിയ മൂന്നാമത്തെ ആദർശം ഏകദേശം രണ്ടാമത്തെ ആദർശഗ്രന്ഥത്തോടു പലപ്രകാരത്തിലും സാദൃശ്യം വഹിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ മൂന്നു ആദർശഗ്രന്ഥങ്ങളേയും കഴിയുന്നതും ഒത്തുനോക്കി ബാലശങ്കരത്തെ വേണ്ടവിധത്തിൽ തിരുത്തി ശരിപ്പെടുത്തി പൂർവ്വഭാഗം ഇതാ പ്രഥമമായി ഇപ്രകാരം അച്ചടിപ്പിച്ചു സുജനസമക്ഷം അവതരിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

തിരുവനന്തപുരം,
൧൦-൧൨-൧൧൦൨. } കെ. ശങ്കരമേനോൻ.

വിഷയാനുക്രമണിക.

അദ്ധ്യായം ൧.

അയനപ്രകരണം.

അദ്ധ്യായം ൨.

ഷഡ്ദോഷനിരൂപണം.

അദ്ധ്യായം ൩.

ദിനവിഭാഗാദികഥനം.

അദ്ധ്യായം ൫.

രാശിഗ്രഹകഥനം.

അദ്ധ്യായം ൬.

പക്ഷതിഥിവിചിന്തനം.

അദ്ധ്യായം ൭.

സംക്രാന്തിനിൎണ്ണയം.

അദ്ധ്യായം ൬.

നവദോഷകഥനം.

അദ്ധ്യായം ൮.

യാദൃച്ഛികദോഷകഥനം.

അദ്ധ്യായം ൯.

ഗുണാദികഥനം.

അദ്ധ്യായം ൧൦.

കർത്തൃവർജ്ജ്യജന്മാദികഥനം.

അദ്ധ്യായം ൧൧.

സാവനാദികാലമാനനിരൂപണം.

കേരളസാഹിത്യ
അക്കാദമി

ബാലശങ്കരകൎത്താവു പൂൎവ്വഭാഗത്തിൽ സ്മരിച്ചിട്ടുള്ള

ഗ്രന്ഥങ്ങൾ.

(1) കാലദീപിക.

(2) ഷട്സൂത്രം.

(3) ആൎയ്യത്രയം.

(4) മാധവീയം.

(5) നാരദീയം.

(6) സൎവ്വസിദ്ധി.

(7) ഹാരീതകസ്മൃതി.

(8) മുഹൂൎത്തദീപിക.

(9) ബാൎഹസ്പത്യം.

(10) ആചാരസംഗ്രഹം.

(11) മുഹൂൎത്തരത്നം.

(12) ആചാരദീപിക.

(13) വരാഹഹോര.

(14) സൂൎയ്യസിദ്ധാന്തം.

(15) വിധിരത്നം.

(16) ബോധായനഗൃഹ്യം.

(17) പഞ്ചാണിക.

(18) അൎണ്ണവം.

(19) കാലവിധാനപദ്ധതി.

(20) ബ്രഹ്മസിദ്ധാന്തം.

(21) താജകതല്ലൂർ.

(22) കാലദീപക-ടീക.

ബാലശങ്കരകർത്താവു പൂർവ്വഭാഗത്തിൽ സ്മരിച്ചിട്ടുള്ള

ആചാര്യന്മാർ.

(1) അഗസ്ത്യൻ.

(2) നൃസിംഹൻ.

(3) ബാദരായണൻ.

(4) ജാബാലി.

(5) ഗർഗ്ഗൻ.

(6) ലല്ലൻ.

(7) ശ്രീപതി.

(8) ബൃഹസ്പതി.

(9) വരാഹമിഹിരൻ.

(10) ദേവരാതൻ.

(11) ഭോജരാജൻ.

കാലദീപകവ്യാഖ്യാനം

ബാലശങ്കരം

(പൂർവ്വഭാഗം).

പ്രഥമോഽധ്യായഃ.

അനുബന്ധചിന്തനം.

ഇന്ദുമതീകളോടു കൂടത്തന്നെയും
ചുടലപ്പനെന്നെയനുഗ്രഹിക്കുക
ബാലകന്മാർ കൗതുകത്തോടു ഭാഷയായ്
ചൊല്ലുവാനിഹ ഉണ്ടാക്കുന്നതാകുമേ.

ധാത്രീ യൽകരുണാബലാൽ
സഗ്രഹർക്ഷാ വിരാജതേ
തസ്മൈ സർവ്വാത്മനേഽജായ
ഭാസ്കരായ നമോ നമഃ.

വന്ദേ ഗിരീശം ഗിരിജാസമേതം
കൈലാസശൈലേന്ദ്രഗുഹാഗ്രസംസ്ഥം
അങ്കേ നിഷണ്ണേന വിനായകേന
സ്കന്ദേന ചാത്യന്തസുഖായമാനം.

കരോമി വാചം നതപാദഹം
ഉത്തമം ച പദമൈശ്വരം
ശ്രുതകർമ്മസ്യ ബാലാനാം
കാലജ്ഞാനായ ദീപകം.

G. P. T. 355. 300. 31-10-102. B

യാതൊരു പൊഴുതുനിരൂപിപ്പാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ അങ്ങോടിങ്ങോട്ട പരിഭ്രമിച്ചുനിരൂപിയാതെ ഇക്രമത്താലെ നിരൂപിച്ചുകൊൾകിൽ എളുപ്പവുമുണ്ട്. പിഴയാതെ ഇരിപ്പാനും നന്ന്. എന്നിട്ടിക്രമത്താലെ നിരൂപിച്ചുകൊള്ളുണം എന്നു ചൊല്ലുന്നു നടെ.

അയനം ചാഥ ഷഡ്ദോഷാ
  രവിമാസാ ദിവാനിശോഃ
വിഭാഗോ ഗ്രഹണം സന്ധ്യാ
  സായമഹ്നം രാശയോ ഗ്രഹാഃ.

പക്ഷോ വാരർക്ഷതിഥയ-
  സ്തദ്യോഗോ രവിസംക്രമഃ
നവദോഷാഃ ക്രമാദേതേ
  വിചിന്ത്യാശ്ശുഭകർമ്മസു.

ഉത്തരായണത്തിലും ദക്ഷിണായനത്തിലും കൊള്ളാവുന്നതൊ ഇപ്പൊഴുതു, എന്നിയെ ഉത്തരായണത്തിൽത്തന്നെ കൊള്ളേണ്ടുന്നതൊ എന്നു നിരൂപിപ്പു നടെ. അവിടെ ഉത്തരായണത്തിൽത്തന്നെ കൊള്ളേണ്ടുന്നതത്രെ ഇപ്പൊഴുത് എങ്കിലൊ ഉത്തരായണത്തിൽ തന്നെയല്ലയൊ അതു നിരൂപിക്കേണ്ടതും.

പിന്നെ അംഹസ്പത്യാദിഷഡ്ദോഷങ്ങളെ വജ്ജിക്കേണ്ടുന്നതൊ വജ്ജിക്കേണ്ടാത്തതൊ ഇതു് എന്നു നിരൂപിച്ചാൽ ഷഡ്ദോഷം വജ്ജിക്കേണ്ടുന്നതു് ഇതു് എങ്കിൽ നടെ ഷഡ്ദോഷം നിരൂപിച്ചാൽ ഷഡ്ദോഷമില്ലാത്ത നാളല്ലൊ അതു നിരൂപിക്കേണ്ടതും.

എന്നു് മേടത്തായർ, ഇടവത്തായർ എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള രവിമാസങ്ങളിൽ ചിലവററിൽ വജ്ജിക്കേണ്ടുന്നതൊ വജ്ജിക്കേണ്ടാത്തതൊ ഇതു് എന്നു നിരൂപിച്ചാൽ ചിലവററിൽ വജ്ജിക്കേണ്ടുന്നതിതു്, എങ്കിലൊ ആ മാസങ്ങളൊഴിച്ചുള്ള മാസങ്ങളിലല്ലൊ അതു നിരൂപിക്കേണ്ടതും.

പിന്നെ രാവും പകലും കൊള്ളാവുന്നതൊ ഇതു് എന്നിയെ പകൽതന്നെ കൊള്ളേണ്ടുന്നതൊ പകൽതന്നെയുമപ

ദാഹനത്തിന്നുമുൻപെ കൊള്ളേണ്ടുന്നതൊ അല്ലയൊ, എന്നിയെ രാത്രികൊണ്ടു മൂന്നുകൂറിട്ടാൽ ഒടുക്കത്തെക്കൂററിൽകൂടി കൊള്ളാവുന്നതൊ, എന്നിയെ രാത്രിയിൽത്തന്നെ കൊള്ളേണ്ടുന്നതൊ ഇതു് എന്നു നിരൂപിച്ചാൽ അവിടെയുമതിന്നു കൊള്ളാവുന്ന നേരത്തല്ലൊ അതു നിരൂപിക്കേണ്ടതും.

പിന്നെ പൊഴുതുനിരൂപിപ്പാൻ കല്പിച്ച തിങ്ങളിൽ ഗ്രഹണത്തിന്നവകാശമുണ്ടെങ്കിൽ ഗണിച്ചിട്ടു ഗ്രഹണമുണ്ടെന്നുതാൻ, ഇല്ലെന്നുതാൻ നിർണ്ണയിച്ചാൽ ഗ്രഹണമുണ്ടെങ്കിൽ അന്നുതുടങ്ങി മൂന്നുദിവസം കഴിഞ്ഞല്ലൊ യാതൊരുപൊഴുതും നിരൂപിക്കേണ്ടതും.

പിന്നെ ആ തിങ്ങളിൽ സന്ധ്യനാലും സായാഹ്നവും കൂടാതെ ഉള്ളെടത്തു വരുന്ന രാശികളെ നിരൂപിച്ചാൽ അവററിൽ ഇപ്പൊഴതിന്നു കൊള്ളാവുന്ന രാശികളെ നിരൂപിപ്പൂ. പിന്നെ ഈ രാശികൾക്കു ഇപ്പൊഴതിന്നു വർജ്ജിക്കേണ്ടുന്ന ഗ്രഹസ്ഥിതിയെ നിരൂപിപ്പൂ.

പിന്നെ അപരപക്ഷത്തിൽകൂടി കൊള്ളാവുന്നതൊ കൊള്ളരുതാത്തതൊ ഇതു് എന്നിയെ അപരപക്ഷത്തിൽ പഞ്ചമി കഴിവോളംകൂടി കൊള്ളാവുന്നതൊ എന്നു നിരൂപിച്ചാൽ അവിടേയുമതിന്നു കൊള്ളാവുന്നെടത്തല്ലൊ അതു നിരൂപിക്കേണ്ടതും.

പിന്നെ അപ്പൊഴതിന്നു വർജ്ജിച്ചിട്ടു് ആഴ്ചയുണ്ടെങ്കിൽ ആയാഴ്ചകളല്ലാത്ത ദിവസങ്ങളിലല്ലൊ അതു നിരൂപിക്കേണ്ടതും.

പിന്നെ അതിന്നുകൊള്ളാവുന്ന നാളും പക്കവും വരുന്ന ദിവസങ്ങളിലല്ലൊ അതു നിരൂപിക്കേണ്ടതും.

പിന്നെ പൊഴുതുനിരൂപിപ്പാൻ കല്പിച്ചരാശി സൂര്യസംക്രാന്തിയുടെ മേലും കീഴും പതിനാറുചെല്ലു നാഴികയ്ക്കകത്തകപ്പെടായ്കിലല്ലൊ പൊഴുതു നിരൂപിക്കേണ്ടതും.

എന്നാൽ ഇവയെല്ലാം അപ്പൊഴതിന്നു കൊള്ളാവുന്നവതന്നെ എന്നു വന്നാൽ അതു മൃത്യുയോഗവും, ദഗ്ദ്ധയോഗവും നിരൂപിച്ചാൽ അന്നവയുണ്ടെങ്കിൽ മൂന്നേമുക്കാൽ നാഴികപുലൎന്നല്ലൊ യാതൊരുപൊഴുതും നിരൂപിക്കേണ്ടതും.

ഇവയൊന്നുകൊണ്ടും വിരോധമില്ലെങ്കിൽ ആ രാശിക്കു നവാംശദോഷങ്ങളെ നിരൂപിപ്പൂ. ആദ്ദോഷങ്ങളൊന്നുമേ വന്നില്ലെങ്കിൽ അതു ഗ്രാഹ്യമുണ്ടു്.

എന്നാൽ ഇക്രമത്താലെ നിരൂപിക്ക എളിയതും. പിഴയാതെ ഉരിപ്പാൻ നല്ലതും.

ഇനി ഉക്തക്രമത്താലെ അവറ്റിന്റെ ലക്ഷണത്തെച്ചൊല്ലുന്നു, അവിടെ ആദ്യം അയനലക്ഷണത്തെ ചൊല്ലുന്നു:—

മൃഗാദ്യം മാസഷട്കം ച
ദേവാനാമുത്തരായണം
കർക്കടാദ്യം തഥാ ഷട്കം
ദക്ഷിണായനമീരിതം.

മകരഞായർ പിറക്കുമ്പോൾ തുടങ്ങീട്ടു മിഥുനഞായർ കഴിവോളമുന്നേരം ഉത്തരായണം. കർക്കടഞായർ പിറക്കുമ്പോൾ തുടങ്ങി ധനുഞായർ കഴിവോളമുന്നേരം ദക്ഷിണായനം. യുക്തിതഃ നിരൂപിച്ചുകാണുമ്പോൾ അയനചലനം സംസ്കരിച്ചല്ലൊ സ്പതെയുള്ള അയനസന്ധിവരൂ. അപ്പോളൊ ചൌളാദികർമ്മങ്ങൾക്കും അയനചലനം സംസ്കരിച്ചിട്ടല്ലൊ അയനംകാണേണ്ടു എന്ന ശങ്കയിങ്കൽ ചൌളാദികർമ്മങ്ങൾക്കു് അയനചലനം സംസ്കരിയാതെ അത്രെ അയനംകൊള്ളേണ്ടു ഞായം എന്നു ചൊല്ലുന്നു.

കേവലാർക്കേണ സർവ്വത്ര
കർമ്മണ്യയനകല്പനാ
അപക്രമചരാദൗ തു
സായനോഽർക്കഃ പ്രകീർത്തിതഃ.

അയനചലനംകൂട്ടാതെ ഇരിക്കുന്ന ആദിത്യസ്ഫുടംകൊണ്ടു തന്നെയത്രെ ചൌളാദികർമ്മങ്ങൾക്കു് അയനംകൊള്ളേണ്ടു ഞായം. അപക്രമം, ചരം എന്നതുടങ്ങിയുള്ള ജ്യാവുകൊള്ളുന്നേടത്തെ അർക്കാദിസ്ഫുടങ്ങൾക്കേ അയനചലനം കൂട്ടേണ്ടു. എന്നാൽ മകരഞായർ പിറക്കുന്ന സംക്രാന്തികഴിഞ്ഞെ ഉത്തരായണം തുടങ്ങു. മിഥുനഞായർ കഴിവോളമുന്നേരം ഉത്തരായണമത്രെതാനും. മറ്റേതു ദക്ഷിണായനം. ഇങ്ങനെയത്രെ ചൌളാദികർമ്മങ്ങൾക്കു് അയനവ്യവസ്ഥ. അയനചലനം കൂട്ടീട്ടല്ല.

ഇനി ദക്ഷിണായനത്തിൽ വർജ്ജിക്കേണ്ടവയെ ചൊല്ലുന്നു:—

ചൌളോപനയഗോദാന-
 വ്രതസ്നാനേഷു ദക്ഷിണം
അയനം വർജ്ജയേദ്ദേവ-
 പ്രതിഷ്ഠാദിത്രികേഷ്വപി ച.

ചൌളം, ഉപനയനം, ഗോദാനം, വ്രതഗ്രഹണം, സമാവർത്തം, ദേവപ്രതിഷ്ഠാ, കലശാഭിഷേകം, സംപ്രോക്ഷം ഇവ പത്തിലും ദക്ഷിണായനം വർജ്ജിക്ക. ഇവ ഉത്തരായണത്തിലെ ചെയ്യാവൂ.

ഇതി പരമേശ്വര[illegible] വിരചിതേ
[illegible] ശ്രീ
[illegible] നാമ
പ്രഥമോദ്ധ്യായഃ.

അഥ ദ്വിതീയോദ്ധ്യായഃ.

ഷഡ്ദോഷനിരൂപണം.

ഇനി ഷഡ്ദോഷങ്ങളെ ചൊല്ലുന്നു:—

അംഹസ്പതിരധിമാസ-
 സ്സംസർപ്പോ ദൃശ്യതാഹനി ഗുരുസിതയോഃ
മൌഢ്യം ദൃഷ്ടിശ്ച മിഥോ
 വർജ്ജ്യാ ഭിന്നമാസകാശ്ചതോऽത്ര.

അംഹസ്പതിഃ, അധിമാസഃ, സംസർപ്പഃ ഇവ മൂന്നുമോരോ ചാന്ദ്രമാസങ്ങളാം.

ദൃശ്യതാഹനി ഗുരുസിതയോഃ എന്നു വ്യാഴത്തെയും ശുക്രനെയും പകൽ അംബരമദ്ധ്യത്തിങ്കൽ മാംസചക്ഷുസ്സുകൊണ്ടു കാൺക. എന്നിയെ അവരിരുവരിലും ഒരുത്തനെത്തന്നെ കാൺകിലും മതി.

ഗുരുസിതയോർമ്മൌഢ്യം എന്നു വ്യാഴം താൻ, ശുക്രൻ താൻ പട്ടുകിടക്ക.

ദൃഷ്ടിശ്ച മിഥഃ എന്നു വ്യാഴം നില്ക്കുന്ന രാശിയുടെ ഏഴാം രാശിയിൽ ശുക്രൻ നില്ക്ക.

ഇങ്ങനെ വ്യാഴത്തെക്കൊണ്ടും ശുക്രനെക്കൊണ്ടും ദോഷം മൂന്നും, മുൻപിൽചൊല്ലിയ അംഹസ്പത്യാദിമാസങ്ങൾ മൂന്നും, ഇവയാവും ഷഡ്ദോഷങ്ങളായതു്. ഇവററെ മാസത്തിലും ദിവസത്തിലും വിധിച്ചു ക്രിയകളൊഴിച്ചുള്ളവററിന്നൊക്കവെ വർജ്ജിക്കണം. ദിവസത്തിലും മാസത്തിലും വിധിച്ച കർമ്മങ്ങൾക്ക് ഈ ഷഡ്ദോഷങ്ങളെ വർജ്ജിക്കേണ്ട.

ദിവസത്തിൽ വിധിച്ചതായവ വേളിശ്ലേഷം, ചെവിടുക ഇത്യാദി. മാസോക്തങ്ങളായവ പുംസവനം, സീമന്തം, വിഷ്ണുബലി, ഗർഭരക്ഷ, വാതിൽപ്പുറപ്പെട്ടുക, ചോറൂണ് ഇത്യാദി. ഇവററിന്നു ഷഡ്ദോഷങ്ങളെ വർജ്ജിക്കേണ്ട.

ഇതി ഇവററിന്റെ ലക്ഷണങ്ങളെ ചൊല്ലുന്നു. അവിടെ മുടെ അംഹസ്പത്യാദിമാസങ്ങളുടെ സ്വരൂപമറിവാൻ അവിടെക്കുപയോഗിക്കുന്ന കാലമാനവിശേഷങ്ങളെ ചൊല്ലുന്നു—

സൌരം ചാന്ദ്രം സാവനം ച
തഥാ നാക്ഷത്രമേവ ച
ചത്വാര്യേതാനി മാനാനി
കഥിതാനി മനീഷിഭിഃ.

സൌരം, ചാന്ദ്രം, സാവനം, നാക്ഷത്രം ഇങ്ങനെ നാലു പ്രകാരം കാലമാനങ്ങളുള്ളൂ.

ഇനി അവ നാലിന്റെയും ദിനാദിലക്ഷണങ്ങളെ ചൊല്ലുന്നു—

ഭാഗഭോഗോ രവേസ്സൌര-
ദിനം ചാന്ദ്രം തിഥിർഭവേത്
സൂര്യോദയാത്സാവനം സ്യാത്
നാക്ഷത്രം ഭക്രമേണ തു.

ത്രിംശദ്ദിനാനി മാസഃ സ്യാ-
ന്മാസാ ദ്വാദശ വത്സരഃ
കേചിന്നാക്ഷത്രമാസം തു
വദന്തി ശശിമണ്ഡലാത്.

ഭാഗഭോഗോ രവേസ്സൌരം ദിനം. സ്ഫുടഗതികൊണ്ട് ആദിത്യന് അന്നു രാശിചക്രത്തിങ്കൽ ഓരോ തീയതി നടപ്പാനുള്ള കാലം ഓരോ സൌരദിനങ്ങളായതു്.

ചാന്ദ്രം തിഥിർഭവേൽ. ചന്ദ്രസ്ഫുടത്തിൽനിന്ന് ആദിത്യസ്ഫുടത്തെ വാങ്ങിയാൽ പന്ത്രണ്ടിതെത്തു തിയതി ഉണ്ടാവാനുള്ള കാലം ഓരോ ചാന്ദ്രദിനങ്ങളായതു്. അപ്പൊഴൊ പ്രതിപദം, ദ്വിതീയാ എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള പക്കങ്ങൾ ഓരോ ചാന്ദ്രദിനങ്ങളായതു്.

സൂര്യോദയാത്സാവനം സ്യാൽ. ഒരാദിത്യസ്ഫുടോദയത്തിങ്കൽതുടങ്ങി അതിന്നടുത്തുമിതെ ആദിത്യസ്ഫുടോദയത്തോളമുള്ള കാലം ഒരു സാവനദിവസമായതു്.

നാക്ഷത്രം ഭഭ്രമേണ തു. രാശിചക്രം തനിക്ക് ഒരുവട്ടം തിരിവാനുള്ള കാലം ഒരു നാക്ഷത്രദിനമായതു്.

ത്രിംശത്ഭിസ്താനി മാസഃ സ്യാൽ. ഇവററിൽ തന്റെ തന്റെ ദിനങ്ങൾ മുപ്പതുകൂടിയതു തന്റെ തന്റെ ഓരോ മാസങ്ങളായതു്. സൌരദിനങ്ങൾ മുപ്പതുകൂടിയതു് ഒരു സൌരമാസം. ചാന്ദ്രദിനങ്ങൾ മുപ്പതുകൂടിയതു് ഒരു ചാന്ദ്രമാസം ഇത്യാദി.

മാസാ ദ്വാദശ വത്സരഃ. തന്റെ തന്റെ മാസങ്ങൾ പന്ത്രണ്ടുകൂടിയതു തന്റെ തന്റെ ഒരു സംവത്സരം. സൌരമാസം പന്ത്രണ്ടുകൂടിയാൽ ഒരു സൌരസംവത്സരം ഇത്യാദി.

കേചിന്നാക്ഷത്രമാസം തു വദന്തി ശശിമണ്ഡലാൽ. സ്ഫുടഗതികൊണ്ടു ചന്ദ്രൻ രാശിചക്രത്തിങ്കൽ ഒരു വട്ടം നടപ്പാനുള്ള കാലം ഒരു നാക്ഷത്രമാസമായതു് എന്നു ചിലർ ചൊല്ലുന്നു.

ഇനി സൌരാദികളുടെ മാസലക്ഷണത്തെ ക്രമത്തിനു ചൊല്ലുന്നു.—

സംക്രാന്ത്യന്തസ്സൌരമാസ-
ശ്ചാന്ദ്രശ്ചന്ദ്രാർക്കസംഗമഃ
സാവനഃ ഖാഗ്നിദിവസോ
നാക്ഷത്രശ്ശശിമണ്ഡലം.

സംക്രാന്ത്യന്തസ്സൌരമാസഃ. മേഷാദിരാശികളിലെ ഒരു സൂര്യസ്ഫുടസംക്രാന്തിതുടങ്ങി അതിന്നടുത്ത മേലെ സൂര്യസ്ഫുടസംക്രാന്തിയോളമുള്ള കാലം ഒരു സൌരമാസമായതു്. അപ്പൊഴൊ മേടഞായർ, ഇടവഞായർ എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള പന്ത്രണ്ടുമാസങ്ങൾക്കും സൌരമാസങ്ങൾ എന്നു പേർ.

ചാന്ദ്രശ്ചന്ദ്രാർക്കസംഗമഃ. ചന്ദ്രാർക്കസംഗമം എന്നു ചന്ദ്രാദിത്യന്മാരുടെ സ്ഫുടം രണ്ടും ഒത്തുവരിക. ഒരുനാൾ ഈ സ്ഫുട

ങ്ങൾ ഒക്കെ ചേരാം തുടങ്ങി അതിനടുത്തു മേൽ പിന്നെ അവ ഒപ്പോളമെന്നും ഒരു ചാന്ദ്രമാസം. അമാവാസിവാവിൻെറ ഒടുക്കവും പൂർവ്വപക്ഷത്തിൽ പ്രതിപദത്തിൻെറ ആദിയും കൂടുന്നേടത്തു അവയെത്തുന്നായം. അപ്പോൾ പൂർവ്വപക്ഷത്തിൽ പ്രതിപദത്തിൻെറ ആദിയായി അതിനടുത്തു മീതെ അമാവാസിവാവിൻെറ ഒടുക്കമായുള്ള കാലം ഒരു ചാന്ദ്രമാസം.

സാവനഃ ഖാഗ്നിദിവസൈഃ. ഖം എന്നു ശൂന്യം. അഗ്നി എന്നു മൂന്ന്. അപ്പോൾ ഖാഗ്നി എന്ന സംഖ്യ മുപ്പത്. ദിവസം എന്ന് ആദിത്യൻെറ സ്ഫുടോദയാൽ സ്ഫുടോദയാന്തമായുള്ള കാലം. അതിന്നു സാവനദിനം എന്നു പേർ. ഇസ്സാവനദിനങ്ങൾ മുപ്പതു കൂടിയതു് ഒരു സാവനമാസം.

നാക്ഷത്രഃ ശശിമണ്ഡലഃ. ചന്ദ്രന് ഇരുപത്തേഴു നാളിലും ഒരു വട്ടം സ്ഫുടഗതിയോടു നടപ്പാനുള്ള കാലം ഒരു നാക്ഷത്രമാസം.

ഇനി ചാന്ദ്രമാസങ്ങളുടെ പേരുകളെ ചൊല്ലുന്നു:—

ചാന്ദ്രാ മാസാശ്ചൈത്രവൈശാഖസംജ്ഞൌ
ജ്യേഷ്ഠാഷാഢൌ ശ്രാവണഃ പ്രോഷ്ഠപാദൌ
ആശ്വിന്യാഖ്യഃ കാർത്തികോ മാർഗ്ഗശീർഷഃ
പൌഷോ മാഘഃ ഫാല്ഗുനഃ പർവ്വനിഷ്ഠാഃ.

ചൈത്രം, വൈശാഖം ഇത്യാദി പന്ത്രണ്ടു പേരും കണ്ടുകൊൾക. പർവ്വനിഷ്ഠാഃ പർവ്വനിഷ്ഠങ്ങളല്ലോ താനിവ. വാവറുതിയോടു വാവറുതിയല്ലോ ഇവററിന്നു കാലമാകുന്നു എന്നിട്ടു.

ഇനി ചൈത്രാദിമാസങ്ങൾക്കു തന്നെ മറെറാരോ പേരുകളെ ചൊല്ലുന്നു:—

ക്രമാച്ചൈത്രാദയോ മാസാ
മധുമാധവശുക്രകാഃ
ശുചിർന്നഭോനഭസ്യൌ ച
തഥേഷശ്ചോർജ്ജ ഏവ ച.
സഹസ്സഹസ്യൌ ച തപ-
സ്തപസ്യശ്ചേതി സംജ്ഞിതാഃ.

ചൈത്രമാസത്തിന്നു മധുമാസം എന്നു പേരുണ്ട്. വൈശാഖമാസത്തിന്നു മാധവമാസമെന്നും പേരുണ്ട്. ഇങ്ങിനെ ക്രമത്താലെ കണ്ടുകൊൾക. ഫാല്ഗുനത്തിന്നു തപസ്യ എന്നു പേർ.

ഇനി ചൈത്രാദിമാസങ്ങളുടെ ലക്ഷണത്തെ ചൊല്ലുന്നു:—

ചിത്രാദിതാരകാദ്വന്ദ്വം
യദാ പൂൎണ്ണേന്ദുസംയുതം
തദാ ചൈത്രാദയോ മാസാഃ
ത്രിഭിഷ്ഷഷ്ഠാന്ത്യസപ്തമാഃ.

ചിത്രതുടങ്ങിയുള്ള നാളുകളീരണ്ടിലോരോന്നു യാതൊരു നാൾ പൌൎണ്ണമാസിവാവിന്റെ ഒടുക്കത്തോടു കൂടുന്നു അന്നു ചൈത്രാദിമാസങ്ങളുടെ നടുവുവന്നു ഞായം.

അവിടെ ആറാമതു, പന്ത്രണ്ടാമതു്, ഏഴാമതു് ഈ മാസങ്ങൾ മൂന്നിന്റെയും നടുവു മൂന്നിലൊരുനാളോടുകൂടി വന്നു ഞായം.

പൂൎവ്വപക്ഷത്തിൽ പ്രതിപദത്തിന്റെ ആദി ആദിയായി അതിന്നടുത്തുമിതെ അമാവാസിവാവിന്റെ ഒടുക്കമൊടുക്കമായി ഉള്ള കാലമെല്ലാം ഒരു ചാന്ദ്രമാസമായതു്. അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന ചാന്ദ്രമാസങ്ങൾ പലതുണ്ടല്ലൊ. ഇരിക്കട്ടെ. അവയിൽവെച്ചു ഏതൊരു ചാന്ദ്രമാസത്തിൽ പൌൎണ്ണമാസിവാവിന്റെ ഒടുക്കം ചിത്രയിൽതാൻ ചോതിയിൽതാൻ വരുന്നു അച്ചാന്ദ്രമാസം ചൈത്രമാസമായതു്. വിശാഖത്തിൽതാൻ, അനിഴത്തിൽതാൻ പൌൎണ്ണമാസിവാവറുതിവരുന്നതു വൈശാഖമാസം. തൃക്കേട്ടയിൽതാൻ, മൂലത്തിൽതാൻ വരുന്നതു ജ്യൈഷ്ഠം. പൂരാടത്തിൽതാൻ, ഉത്രാടത്തിൽതാൻ വരുന്നതു് ആഷാഢം. തിരുവോണത്തിൽതാൻ, അവിട്ടത്തിൽതാൻ വരുന്നതു ശ്രാവണം. ചതയം, പൂരുരുട്ടാതി, ഉത്രട്ടാതി ഇമ്മൂന്നിലൊരുനാളിൽ പൌൎണ്ണമാസിവാവു് അറുതിവരുന്നതു പ്രോഷ്ഠപദമാസം. രേവതി, അശ്വതി, ഭരണി ഇമ്മൂന്നിലൊന്നു വരുന്നതു് ആശ്വിനമാസം. കാൎത്തികയിൽതാൻ, രോഹിണിയിൽതാൻ വരുന്നതു കാൎത്തികമാസം. മകയിരത്തിൽതാൻ, തിരുവാതിരയിൽതാൻ വരുന്നതു മാൎഗ്ഗശീർഷം. പുണർതത്തിൽതാൻ, പൂയത്തിൽതാൻ വരു

ന്നതു പൌഷം. ആയില്യത്തിൽത്താൻ, മകത്തിൽത്താൻ വരുന്നതു മാഘം. പൂരം, ഉത്രം, ഹസ്തം ഇമ്മൂന്നിലൊരുനാളിൽ പൌർണ്ണമാസിവാവിന്റെ അവതിവരുന്ന ചാന്ദ്രമാസം ഫാല്ഗുനം. ഇങ്ങനെ ചൈത്രാദിമാസങ്ങളുടെ ലക്ഷണം.

ഇനി വസന്താദി ഋതുക്കളുടെ ലക്ഷണത്തെച്ചൊല്ലുന്നു:—

ദ്വാഭ്യാം ദ്വാഭ്യാം തു മാസാഭ്യാം
ചൈത്രാദിഷു യഥാക്രമം
ഋതവസ്സു വസന്താദ്യാ-
ശ്ശിശിരാന്താ ബുധൈഃ സ്മൃതാഃ.

ചൈത്രാദിമാസങ്ങളിൽ ഈരണ്ടു മാസങ്ങൾകൂടീട്ടു വസന്താദി ഋതുക്കൾ. ചൈത്രവും, വൈശാഖവും വസന്തം. ജ്യൈഷ്ഠവും, ആഷാഢവും ഗ്രീഷ്മം. ശ്രാവണവും, പ്രോഷ്ഠപദവും വർഷം. ആശ്വിനവും, കാർത്തികയും ശരത്. മാർഗ്ഗശീർഷവും, പൌഷവും ഹേമന്തം. മാഘവും, ഫാല്ഗുനവും ശിശിരം. ഇങ്ങനെ ഈരണ്ടു മാസങ്ങളെക്കൊണ്ടോരോ ഋതുക്കൾ.

ഇനി ഋതുക്കളുടെ പേരുകളെ ക്രമത്താലെ ചൊല്ലുന്നു:—

വസന്തശ്ച തഥാ ഗ്രീഷ്മോ
വർഷാശ്ച ശരദേവ ച
ഹേമന്തഃ പഞ്ചമോ ജ്ഞേയ-
ശ്ശിശിരഃ ഷഷ്ഠ ഈരിതഃ.

വസന്തം, ഗ്രീഷ്മം, വർഷം, ശരത്, ഹേമന്തം, ശിശിരം ഇങ്ങനെ ഋതുക്കൾ ആറു്.

അധിമാസം വരുന്നകാലത്തു് ആ അധിമാസംകൂടാതെ ഈരണ്ടുമാസങ്ങളെക്കൊണ്ടു് ഋതുക്കളാകുന്നു എന്നു ചൊല്ലുന്നു:—

ചാന്ദ്രേഷ്വത്ര തു മാസേഷു
യദാ മാസോ/ധികാഹ്വയഃ
തദാ തദ്രഹിതാഭ്യാം തു
മാസാഭ്യാമൃതുരിഷ്യതേ.

അധിമാസം ഋത്വംഗമല്ല. പതിമ്മൂന്നാംമാസമത്രെ.

ഇനി അധിമാസം, സംസർപ്പം, അംഹസ്പതി എന്നിവ മൂന്നിന്റെയും ലക്ഷണങ്ങളെ ചൊല്ലുന്നു:—

മധ്യേ മധ്യാർക്കസംക്രാന്ത്യോ-
ർമ്മധ്യാമാന്തദ്വയം യദി
അധിമാസഃ സ്ഫുടഗത്യാ
സംസർപ്പാംഹസ്പതിന്നചേൽ.

മധ്യേ മധ്യാർക്കസംക്രാന്ത്യോർമ്മധ്യാമാന്തദ്വയം യദി അധിമാസഃ. എന്ന് അധിമാസലക്ഷണത്തെച്ചൊല്ലുന്നു. ഇവിടെ മധ്യമംകൊണ്ടുവേണം സംക്രാന്തിയും പക്ഷവും കാണ്മാൻ. ആദിത്യമധ്യമത്തിന്നു യാതൊരിക്കൽ പന്ത്രണ്ടുമാസം തികയുന്നു അപ്പോൾ മേഷസംക്രാന്തി. അർക്കമധ്യമത്തിന്ന് ഒരു രാശി തികയുമ്പോൾ വൃഷഭസംക്രാന്തി. മധ്യമം രണ്ടുരാശി തികയുമ്പോൾ മിഥുനത്തായർ പിറക്കുന്ന സംക്രാന്തി. ഇങ്ങനെ പന്ത്രണ്ടുരാശി തികയും മധ്യമസംക്രാന്തിയും കണ്ടുകൊൾക. പിന്നെ ചന്ദ്രമധ്യമത്തിൽനിന്നാദിത്യമധ്യമത്തെ വാങ്ങീട്ടുവേണം പക്ഷം കാണ്മാൻ. ഇങ്ങനെ മധ്യമംകൊണ്ടു സംക്രാന്തിയും പക്ഷവും കണ്ടാൽ ഒരു മധ്യമസംക്രാന്തി കഴിഞ്ഞിട്ടുവേണം മധ്യമംകൊണ്ടു കണ്ട അമാവാസിവാവു കഴിവാൻ. പിന്നെ അതിന്നടുത്തു മേലെ മധ്യമസംക്രാന്തിയും മുൻപേ കഴികയും വേണം. മധ്യമംകൊണ്ടു കണ്ട അതിന്നടുത്ത മീതെ അമാവാസിവാവു കഴിവോളം നേരമുള്ള കാലം അധിമാസമായതു്. ഇങ്ങനെ അടുത്തുള്ള മധ്യമസംക്രാന്തികൾ രണ്ടിന്റെയുമകത്തു മധ്യമംകൊണ്ടു കണ്ട അമാവാസിവാവാവൃത്തികൾ രണ്ടുവന്നാൽ അതിൽ നടേത്തെ മധ്യമാമാവാസി കഴിഞ്ഞപ്പോൾ തുടങ്ങീട്ട് അതിന്നടുത്തു മീതെ മധ്യമാമാവാസികഴിവോളം നേരം ഉള്ള കാലമധിമാസമായതു്. ഇങ്ങനെ അധിമാസലക്ഷണം.

സ്ഫുടഗത്യാ സംസർപ്പാംഹസ്പതിന്നചേൽ. എന്നിവിടംകൊണ്ടു സംസർപ്പാംഹസ്പതികളുടെ ലക്ഷണങ്ങളെച്ചൊല്ലുന്നു. സംസർപ്പാംഹസ്പതികൾക്കു ചന്ദ്രാദിത്യന്മാരെ സ്ഫുടിച്ചിട്ടുവേണം പക്ഷം കാണ്മാൻ. സംക്രാന്തിയുമാദിത്യസ്ഫുടംകൊണ്ടുവേണം കാണ്മാൻ. ഇങ്ങനെ സ്ഫുടംകൊണ്ടു പക്ഷവും സംക്രാന്തിയും കണ്ടാൽ അവിടെ ഏതൊരു തിങ്ങളിൽ രണ്ടമാവാസിവാവാവൃത്തി വരുന്നു അത്തിങ്ങളിലെ സ്ഫുടചാന്ദ്രമാസം സംസർപ്പമായതു്. അപ്പോൾ യാതൊരു സ്ഫുടചാന്ദ്രമാസത്തിൽ സൂര്യസ്ഫുട

സംക്രാന്തി ഇല്ലാതൊ അച്ചാന്ദ്രമാസം സംസപ്പമായതു്. അപ്പൊഴൊ ഒരു തിങ്ങളിൽ ആദിയിൽ സൂൎയ്യസ്ഫുടസംക്രാന്തി കഴിഞ്ഞിട്ടു വേണം സ്ഫുടംകൊണ്ടു കണ്ട അമാവാസിവാവുകഴിവാൻ. ആ തിങ്ങളിൽതന്നെ ഒടുക്കത്തു സ്ഫുടസംക്രാന്തിക്കുമുൻപെ അതിന്നടുത്തു മീതെ സ്ഫുടംകൊണ്ടു കണ്ട അമാവാസിവാവുകഴികയും വേണം. അപ്പോൾ ആ സൌരമാസത്തിൽ രണ്ടമാവാസിവാവവൃതിയും ഉണ്ടല്ലോതാനും. ആ സൌരമാസത്തിലടങ്ങിയ ചാന്ദ്രമാസത്തിൽ സംക്രാന്തിയില്ലതാനും. അച്ചാന്ദ്രമാസമത്രെ സംസപ്പമായതു്. ആ സൌരമാസമല്ല. ഇങ്ങനെ സംസപ്പലക്ഷണം.

ഇനി അംഹസ്പതിയുടെ ലക്ഷണത്തെച്ചൊല്ലുന്നു. അംഹസ്പതിന്നുമേൽ. എന്നിതുകൊണ്ടു് ഒരു തിങ്ങളിൽ സ്ഫുടംകൊണ്ടു കണ്ട അമാവാസിവാവവൃതിയൊന്നും വന്നില്ലെങ്കിൽ ആ സ്ഫുടചാന്ദ്രമാസം അംഹസ്പതിയായതു്. ഇങ്ങനെ അംഹസ്പതിലക്ഷണം.

ഇനി സംസപ്പാംഹസ്പതികളുടെ ലക്ഷണം കാലദീപികയിലുണ്ടു ചൊല്ലീട്ടു്:—

യസ്മിംശ്ചാന്ദ്രേ ന സംക്രാന്തിഃ
സംക്രാന്തിദ്വയമേവ വാ
സ്പഷ്ടഗത്യാ തു സംസപ്പഃ
പൂർവോഽന്ത്യോഽംഹസ്പതിഃ സ്മൃതഃ.

ഇങ്ങനെ ഇവിടെ അധിമാസലക്ഷണം. ഇതുതന്നെപോരാ. ഇങ്ങനെവന്നാൽ അവിടെ സ്ഫുടിച്ചിട്ടുവേണം പക്ഷം കാണ്മാൻ എന്നത്രെ ചിലർ ചൊല്ലുന്നു. ഇവിടെ ഇങ്ങനെ മദ്ധ്യമസംക്രാന്തികൾ രണ്ടിന്റെയുമകത്തു മദ്ധ്യമംകൊണ്ടു കണ്ട അമാവാസിവാവവൃതികൾ രണ്ടുവന്നാൽ ആ രണ്ടു വാവവൃതിനേരത്തെക്കു ചന്ദ്രാദിത്യന്മാരെ സ്ഫുടിച്ചുകൊണ്ടിട്ടു് ആ ചന്ദ്രസ്ഫുടത്തിൽനിന്നു് ആദിത്യസ്ഫുടത്തെ വാങ്ങീട്ടു പക്ഷം കണ്ടാൽ അപ്പോൾ വന്ന നടേത്തെ അമാവാസിവാവു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഇടച്ചീട്ടു് അതിന്നടുത്തു മീതെ അമാവാസി വാവു കഴിവോളമുള്ള കാലം അധിമാസമായതു്. ഇതു കാലദീപികയിൽ ചൊല്ലീട്ടുമുണ്ടു്.

മദ്ധ്യേ മദ്ധ്യാർക്കസംക്രാന്ത്യോർ-
മദ്ധ്യാമാന്തദ്വയം യദി
തദാ സ്പഷ്ടൈർഭവോ മാസ-
സ്ത്വോഽധിമാസകസംജ്ഞിതഃ.

ഇങ്ങനെ. ഇതിലേതുപക്ഷം കൊള്ളേണ്ടുന്നതു് എന്നു് അന്നന്ന പ്രമാണഭൂതരോടുകേട്ടു നിൎണ്ണയിച്ചുകൊൾക. കേൾപ്പാനാരുമില്ലാഞ്ഞിൽ രണ്ടുകൊണ്ടും വൎജ്ജിച്ചുകൊൾക.

ഇനി ഈ മധ്യമാധിമാസത്തെ അറിവാൻ എളുതായ ഒരുപായത്തെച്ചൊല്ലുന്നു:—

ഝടിത്യുദ്ദ്രാരജനസ്യ ഭൂതിഭാക്
പ്രഭാവനാസ്ഥീകജനാരിസംയുതഃ
വിലിപ്തികാദ്യോഽയമിനസ്യ മധ്യമോ
യദ്രാശിഗസ്തദ്ഗതോഽധിമാസകഃ.

ഝടിത്യുദ്ദ്രാരജനസ്യ ഭൂതിഭാക്. എന്നീ വാക്യത്തിന്നു വിലിയാദി. സംവത്സരം ഒടുക്കം. സംവത്സരമായതു കല്യബ്ദം. മറെറക്കീഴ്ദാദിത്യമധ്യമം. ഈ വാക്യത്തിൽ പ്രഭാവനാസ്ഥീകജനാരി. എന്ന വിലിയാദിയായി കൂട്ടിക്കൂട്ടി ഇരുന്നാൽ വരുന്ന വൎത്തമാനകല്യബ്ദത്തിങ്കൽ വൎത്തമാനമാസമധിമാസമായതു്. ഇവിടെ ക്രിയാപ്രകാരമിങ്ങനെ; ഝടിയെന്ന വിലിയിൽ വയ്പൂ. ത്യുദ്ദ്രൽ എന്നു് ഇലിയിൽ. ദ്രാര എന്ന തിഥിയിൽ. ജന എന്ന രാശിയിൽ വയ്പൂ. അതിന്നമീതെ അബ്ദത്തിൻെറ സ്ഥാനത്തു സ്യഭൂതിഭാക്, എന്നിടത്തെ ഭാഗത്തൊട്ടൊരുമാറു നീളത്തിൽ വയ്പൂ. അപ്പോൾ നാലായിരത്തറുനൂററിനാല്പത്തൊന്നു കല്യബ്ദം തികഞ്ഞിട്ടു പിന്നെ മേടഞായർ തുടങ്ങി എട്ടു തിങ്ങളും കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള ധനുഞായററിൽ അന്നത്തെ അധിമാസം എന്നു കല്പിക്കണം. ഇനി ഇതിൻെറമീതെ അധിമാസമറിയേണ്ടുമ്പോൾ ഇതിൽത്തന്നെ പ്രഭാവനാസ്ഥീകജനാരി,യെന്ന വിലിയാദിയായി കൂട്ടിയാൽ വരുന്ന വൎത്തമാനമാസമധിമാസം. അതിന്നമീതെ അറിയേണ്ടുകിൽ പിന്നെയുമൊരിക്കൽ പ്രഭാവനാസ്ഥീകജനാരി എന്നു കൂട്ടിക്കൊൾകേ വേണ്ടു. മേല്പോട്ടു പിന്നെയും പിന്നെയും ഈവണ്ണം കൂട്ടിക്കൊണ്ടുകൊൾക.

ഇവിടെ കല്യബ്ദമറിവാൻ തനിക്കു് അറിയേണ്ടുന്നകാലത്തെ ഇടവഞായററിലെ കലിക്കുള്ള നാൾ വച്ചാൽ അതിനെ തത്സമനെക്കൊണ്ടു പെരുക്കി ധീജഗന്നൂപുരംകൊണ്ടു ഹരിച്ചാൽ വരുന്ന ഫലം അന്നത്തെ കല്യബ്ദമായതു്. അതു ചൊല്ലീട്ടുമുണ്ടു്.

തത്സമേന ഹതം കൃത്വാ
വൃഷമാസാദ്യഹൎഗ്ഗണം
ദ്വിജഗന്ധപുരൈൎഹൃത്വാ
ലബ്ധസ്യാൽ കലിവത്സരഃ.

ഇങ്ങനെ. ഇടവത്തൊയറാശിക്ക കലിക്കുള്ള നാലം വൎഷ്യൂണമെന്നില്ല. മേടത്തൊയറാശിക്ക വൎഷ്യൂവിലുമാം. എങ്കിൽ അബ്ദാധികം കൂട്ടിക്കൊള്ളേണം എന്നേ ഉള്ളൂ.

മേഷോ വനാബ്ധഃ കപടീഹരോഽസ്യ
പ്രഭാവനാസ്ത്രീകജനാരിയുക്തഃ
കോളംബകാലാദപിഗണ്യസിംഹാത്
മധ്യാധിമാസഃ പുനരേവമേവ.

ഇങ്ങനെ വന്ന കൊല്ലം വിഷുവിന്റെ വൎത്തമാനകൊല്ലമായിരിക്കും.

ഏതേ ത്രയശ്ചാന്ദ്രമാസാ
മലമാസാ ഇതി സ്മൃതാഃ.

അധിമാസം, സംസൎപ്പം, അംഹസ്പതി ഇവ മൂന്നും മലമാസങ്ങൾ എന്ന മുനികളാൽ സ്മൃതങ്ങളായിരിക്കുന്നു. അംഹസ്പതി വരുന്നകാലത്തു് അതിന്റെ കീഴും മേലും സൂൎയ്യസംക്രാന്തിരഹിതങ്ങളായിട്ടു് ഓരോ ചാന്ദ്രമാസങ്ങൾ വരും. അവ രണ്ടും മലമാസങ്ങൾതാനും. അതു ഷട്സൂത്രത്തിങ്കൽ ചൊല്ലീട്ടുമുണ്ടു്.

സൂൎയ്യസംക്രാന്തിരഹിതോ
മലമാസോഽഭിധീയതേ.

ഇങ്ങനെ.

കേചിദത്രാധിമാസസ്യ
സംസൎപ്പസ്യ ച ലക്ഷണം
വൎണ്ണയന്ത്യന്യഥാ തസ്മാ-
ത്തത് പ്രോക്തമപി ചോദ്യതേ

ഇവിടെയും സംസൎപ്പാധിമാസങ്ങളുടെ ലക്ഷണം ഈവണ്ണമല്ല. മറെറാരുപ്രകാരമത്രെ. എന്നുണ്ടു ചിലർ ചൊല്ലുന്നു. എന്നിട്ടു് അവർ ചൊല്ലിയ ലക്ഷണത്തെയും കൂടികാട്ടുന്നു ഇവിടെ.

ഇനി ചൈത്രാദിമാസങ്ങളുടെയും അധിമാസം, സംസപ്പം, അംഹസ്പതി എന്നിവ മൂന്നിന്റെയും അവർ ചൊല്ലിയ ലക്ഷണത്തെ ചൊല്ലുന്നു:—

മേഷാദ്യൈകൈകരാശിസ്ഫുടഗതിദിനകൃ-
ത്സംക്രമൈരേകൈകഗർഭാ-
ശ്ചാന്ദ്രാശ്ചൈത്രാദിമാസാ ഇഹ നയധരരേ
സംക്രമസ്സോഽധിമാസഃ
സംസപ്പസ്സ്യാത് സ ചാംഹസ്പതിരുപരി യദി
ഗ്രസ്തസംക്രാന്തിയുഗ്മ-
സ്തൌ ചാബ്ദത്വംഗഭൂതൌ സഹ സുചിരഭവൌ
സോഽധിമാസോഽത്ര പശ്ചാൽ.

ചൈത്രാദിമാസങ്ങളുടെ ലക്ഷണത്തെച്ചൊല്ലുന്നു.

മേഷാദ്യൈകൈകരാശിസ്ഫുടഗതിദിനകൃത്സംക്രമൈരേകൈക-ഗർഭാശ്ചാന്ദ്രാശ്ചൈത്രാദിമാസാഃ. എന്നിവിടംകൊണ്ടു മേടംതുടങ്ങിയുള്ള ഓരോരാശികളിലെ സ്ഫുടഗതികൊണ്ടുള്ള ദിനകൃത്തിന്റെ സംക്രമങ്ങളാൽ ഓരോന്നിനെ ഗർഭിച്ചിരിക്കുന്ന ചാന്ദ്രമാസങ്ങൾ ചൈത്രാദിമാസങ്ങളായതു്.

ആദിത്യസ്ഫുടം പന്ത്രണ്ടുരാശി തികയുമ്പോൾ മേഷസംക്രാന്തി. ഒരു രാശിതികയുമ്പോൾ വൃഷഭസംക്രാന്തി. ഈവണ്ണമെ മററവയും കണ്ടുകൊൾക. മേടഞായർ പിറക്കുന്ന സംക്രാന്തി ഏതൊരു ചാന്ദ്രമാസത്തിൽവരുന്നു അച്ചാന്ദ്രമാസത്തിന്നു ചൈത്രം എന്നു പേർ. അപ്പൊഴൊ മീനഞായററിൽ തുടങ്ങേണം. പൂർവ്വപക്ഷത്തിൽ പ്രതിപദം മേടഞായററിൽ കഴികയും വേണം. അതിന്നടുത്തു മീതെ അമാവാസിവാവു്. ആ പൂർവ്വപക്ഷവും അപരപക്ഷവും മുഴുവൻ ചൈത്രമാസം. അപ്പോൾ അച്ചാന്ദ്രമാസം മേഷസംക്രാന്തിയെ ഗർഭിച്ചുവല്ലോതാനും. എന്നിട്ടു ചൈത്രം. ഇനി ഇടവഞായർ പിറക്കുന്ന സൂര്യസ്ഫുടസംക്രാന്തിയെ ഗർഭിച്ച ചാന്ദ്രമാസം വൈശാഖമായതു്. മിഥുന സംക്രാന്തിയെ ഗർഭിച്ചതു ജ്യൈഷ്ഠം. ഇത്യാദി കണ്ടുകൊൾക. മീനഞായർ പിറക്കുന്ന സൂര്യസ്ഫുടസംക്രാന്തിയെ ഗർഭിച്ച ചാന്ദ്രമാസം ഫാല്ഗുനമായതു്. ഇതു ഗ്രന്ഥാന്തരങ്ങളിൽ ചൊല്ലീട്ടുമുണ്ടു്.

വിഷുവാഖ്യസ്സദാ ചൈത്രേ
  ജായതേ മേഷസംക്രമഃ
വൈശാഖേ വൃഷസംക്രാന്തി
  ജ്ജ്യൈഷ്ഠേ മിഥുനസംക്രമഃ.

ആഷാഢേ കർക്കിസംക്രാന്തിഃ
  പ്രോച്യതേ ദക്ഷിണായനം
ശ്രാവണേ സിംഹസംക്രാന്തിഃ
  പ്രോഷ്ഠപാദേ തു യോഷിതഃ.

ആശ്വിനേ തൌലിസംക്രാന്തിർ-
  വൃശ്ചികാഖ്യാ തു കാർത്തികേ
മാർഗ്ഗശീർഷേ തു ധനുഷഃ
  പൌഷേ മകരസംക്രമഃ

മകരാഖ്യാ തു സംക്രാന്തി-
  രുത്തരായണസംജ്ഞിതാ
മാഘേ തു കുംഭസംക്രാന്തിഃ
  ഫാല്ഗുനേ മീനസംക്രമഃ.

ഇങ്ങനെ.

ഇനി അധിമാസലക്ഷണത്തെ ചൊല്ലുന്നു.

ഇഹ നയദ്ദരേ സംക്രമസ്സ്യോƒധിമാസഃ എന്നതു കൊണ്ട്. ഇച്ചാന്ദ്രമാസങ്ങളിൽ വച്ച് ഏതൊരു ചാന്ദ്രമാസത്തിന്റെ അകത്തു് സൂര്യസ്ഫുടസംക്രാന്തി ഇല്ലാതെ വരുന്നു അച്ചാന്ദ്രമാസമധിമാസമായതു്. അപ്പോഴൊ ഒരു തിങ്ങളാദിയിൽ സംക്രാന്തി കഴിഞ്ഞിട്ടുവേണമമാവാസിവാവവൃത്തിവരുവാൻ. ആ തിങ്ങളിൽത്തന്നെ ഒടുക്കത്തെ സംക്രാന്തിയും മുൻപേ അതിന്നടുത്തു മീതെ അമാവാസിവാവു കഴികയും വേണം. അപ്പോൾ അച്ചാന്ദ്രമാസത്തിൽ സംക്രാന്തിയില്ലതാനും. അതു് അധിമാസം. അച്ചാന്ദ്രമാസമത്രെ അധിമാസമായതു്. അതു സൌരമല്ല. അപ്പോൾ ഏതൊരു തിങ്ങളിൽ അധിമാസം വരുന്നു ആ തിങ്ങളിൽ നടേത്തെ അമാവാസി കഴിവോളം നേരവും ഒടുക്കത്തെ അമാവാസികഴിഞ്ഞാൽ ശേഷിച്ചിട്ടുള്ള കാലവും അധിമാസമല്ല.

നടേത്തെ അമാവാസികഴിഞ്ഞു തുടങ്ങീട്ട് ഒടുക്കത്തെ അമാവാസി കഴിവോളം നേരമത്രെ അധിമാസമായതു്. ഇങ്ങനെ അധിമാസലക്ഷണം.

ഇനി സംസർപ്പത്തിന്റെ ലക്ഷണത്തെ ചൊല്ലുന്നു.

സംസർപ്പസ്സ്യാത്സ ചാംഹസ്പതിരുപരി യദി എന്നതു കൊണ്ട്. അംഹസ്പതി മീതെ വരുമെങ്കിൽ ആയധിമാസം തന്നെ സംസർപ്പമായിട്ടു വരും. സൂര്യസ്ഫുടസംക്രാന്തിയെ ഗ്രഹിയാത്ത ചാന്ദ്രമാസംതന്നെയത്രെ സംസർപ്പമായതും. അതിന്ന് അംഹസ്പതി മീതെ വരണം എന്നേ വിശേഷമുള്ളു. ഇങ്ങനെ സംസർപ്പലക്ഷണം.

ഇനി അംഹസ്പതിയുടെ ലക്ഷണത്തെച്ചൊല്ലുന്നു.

ഗ്രസ്തസംക്രാന്തിയുഗശ്ച എന്നതുകൊണ്ടു.

രണ്ടു സൂര്യസ്ഫുടസംക്രാന്തി വരുന്നു എന്നൊരു ചാന്ദ്രമാസത്തിൽ, അച്ചാന്ദ്രമാസം അംഹസ്പതിയായതു്. അപ്പോൾ ഒരു സൂര്യസ്ഫുടസംക്രാന്തിക്ക മുമ്പെ അമാവാസി കഴികയും വേണം. പിന്നത്തെ സംക്രാന്തി കഴിഞ്ഞെ അതിന്നടുത്തമീതെ അമാവാസി കഴിയാവൂ. അച്ചാന്ദ്രമാസം അംഹസ്പതി. ആ സംസർപ്പാംഹസ്പതികൾ രണ്ടും അബ്ദത്തിന്റെയും ഋതുവിന്റെയും അംഗത്തിൽ കൂട്ടുകയും ചെയ്യും. രണ്ടും കൂടിയെ വരൂ. ആ പെരികെക്കാലം കൂടിയെ ഉള്ളു. ഈ സംസർപ്പാംഹസ്പതികൾ വരുന്ന കാലത്തു് അംഹസ്പതിയുടെ മീതെയും സൂര്യസ്ഫുട സംക്രാന്തിയെ ഗ്രഹിക്കാത്തൊരു ചാന്ദ്രമാസം വരും. അന്ന തത്രെ അധിമാസമായതു. വൃശ്ചികം, ധനു, മകരം മൂന്നിലൊരുതിങ്ങളിൽ അംഹസ്പതി മിക്കവാറും വന്നു ഞായം. അതിന്റെ കീഴെ കന്നിഞായറിൽത്താൻ, തുലാഞായറിൽത്താൻ, സംസർപ്പം വന്നു ഞായം. സംസർപ്പാംഹസ്പതികൾ വരുന്നകാലത്തു് അംഹസ്പതിക്ക മീതേ അടുത്ത കുംഭഞായറിൽത്താൻ, മീനഞായറിൽത്താൻ, അധിമാസം വന്നു ഞായം. അധിമാസം രണ്ടാണ്ടുമെട്ടുമാസവും കൂടുമ്പോൾ മിക്കവാറും വന്നു ഞായം.

ക്കൊല്ലം ൧൧൯൯-ാമാണ്ട് അംഹസ്പതിവന്നു. അംഹസ്പതി വരുന്ന കാലത്തെ വിഷുക്കലികൾ എഴുതുന്നു.

രത്നപാത്രനസോപാനം
ശാന്താശ്ചാത്രൈവസായിനഃ
മാനിതോ ഗുണസമ്പന്നഃ
പ്രീതിഃ സ്വാദന്ധസാ പുനഃ.
തനയോ മന്ദജന്യേതി
മൃഗണാ വിഷുവത് കലേഃ.

ഇങ്ങനെ.

പത്തൊമ്പതിററാണ്ടുകൂടുമ്പോൾ അടുക്കെ രണ്ടുവട്ടം വരും. പിന്നെ മിക്കവാറും അറുപത്തഞ്ചാണ്ടുകൂടുമ്പോൾ വരുമൊരിക്കൽ. പിന്നെയും രണ്ടുവട്ടം പത്തൊൻപതിററാണ്ടു കൂടുമ്പോൾ മിക്കവാറും വന്നു ഞായം. പിന്നെ അറുപത്താഞ്ചാണ്ടുകൂടുമ്പോൾ ഒരിക്കൽ വരും. ഇനിപ്പറയുന്നവ പത്തൊൻപതിററാണ്ടുകൂടുമ്പോൾ വരുന്നതു മൂന്നുവട്ടം വരികിലുമാം. അന്നു പിന്നെ എൺപത്തിനാലാണ്ടുകൂടുമ്പോൾ മിക്കവാറും വന്നു ഞായം. ഇങ്ങനെ മിക്കവാറും സംസപ്പാംഹസ്പതികൾ വന്നു ഞായം. ഇവ മൂന്നും മലമാസങ്ങൾതന്നെ. അതു ഗ്രന്ഥാന്തരത്തിൽ ചൊല്ലീട്ടുമുണ്ട്.

അർക്കൈകപാസ്സ്പൃഷ്ടതസ്സിദ്ധാ-
ന്ത്യൂതോ മാസാ മലിമ്ലുചാഃ.

ഇങ്ങനെ.

ചൈത്രാദിമാസങ്ങളുടെയും സംസപ്പാംഹസ്പതികൾ മൂന്നിന്റെയും ലക്ഷണമവർ ചൊല്ലി.

ഇനി സ്പൃഷ്ടാധിമാസവും മധ്യാധിമാസവും കൊണ്ടുള്ളവർക്കു വർജ്ജിക്കേണ്ടതു ആചാരമാകുന്ന എന്നു ചൊല്ലുന്നു:—

സ്പൃഷ്ടാധിമാസോ മധ്യശ്ച
ദൈവേ ച നിന്ദ്യൌ സ്വകർമ്മസു
ഏകം ഏവൈകതോയ്യുൽ സ്യാ-
ന്നിവാരോപേക്ഷിതേ ദ്വയം.

സ്ഫുടാധിമാസവും, മദ്ധ്യാധിമാസവും ശുഭകൎമ്മങ്ങൾക്ക നിന്ദ്യം എന്നത്രെ ഇരിക്കുന്നത്. എങ്കിലുമിവ രണ്ടിലൊന്നു അധിമാസമായുള്ള വിവാദമുണ്ടാകകൊണ്ട് ഇവ രണ്ടും വൎജ്ജിച്ചത്രെ കാണുന്നതും പൊഴുതുകൾക്ക.

ഇനി "ശുക്രാസ്തഗുരുസിതയോഃ" എന്നേടത്തു ഗുരുസിതന്മാരിരുവരെയും കൂടി കാണാത്താലെന്നല്ലോ എന്നിട്ട ഇരുവരിലും വൎജ്ജ്യമതിനെക്കാൾ പൊരുളോ എന്ന സംശയത്തിങ്കൽ ഇവരിരുവരിലും വൎജ്ജ്യമതിനെന്നതന്നെ ഫലവും ദോഷമുണ്ട് എന്ന ചൊല്ലുന്നു:—

യദാ രിപൌ വ ദൃശ്യേതേ
ജീവശുക്രൌ നഭഃസ്ഥലേ
തയോരന്യതരോ വാപി
സ കാലോ ബാല്യദോഷദഃ.

ഗുരുസിതന്മാരിരുവരെയുംകൂടി പകൽ കാൺകിലും ഇരുവരിലൊരുത്തനെത്തന്നെ പകൽ കാൺകിലും ഇതെല്ലാം കാണ്മീല എന്ന നിൎണ്ണയം വരുവോളം വൎജ്ജിക്ക.

ഇനി ഗുരുസിതന്മാർ പ്രാഹ്ണസായാഹ്നങ്ങളൊഴിച്ചുള്ള പകൽ കാണ്കിലേ ദോഷമുള്ളു എന്ന ചൊല്ലുന്നു:—

പ്രാഹ്ണസായാഹ്നയോൎമ്മദ്ധ്യേ
കാലോ/ത്രാഹ്നിപദോദിതഃ

മിക്കവാറുമാറുനാഴികപുലരുവോളമുള്ളകാലം പ്രാഹ്ണമായത്. പിന്നെ മിക്കവാറുമാറുനാഴിക പകലെ ഉള്ളടം സായാഹ്നമായത്. പ്രാഹ്ണം കഴിഞ്ഞിട്ട് സായാഹ്നം തുടങ്ങും മുമ്പെ ഉള്ള കാലത്തെയത്രെ ഇവിടെ അഹ്നിയെന്നപദംകൊണ്ട ചൊല്ലിയത്. അപ്പോഴൊ മിക്കവാറും പത്തടികഴിഞ്ഞാൽ തിരിഞ്ഞു പതിററടിക്ക മുമ്പെ വ്യാഴത്തെത്താൻ ശുക്രനെത്താൻ, ആകാശമാൎഗ്ഗത്തു കാണ്കിൽ വൎജ്ജിക്കണം എന്നേയുള്ളു. പത്തടിക്ക മുമ്പെയും തിരിഞ്ഞു പതിററടി കഴിഞ്ഞാലും കാണ്കിൽ പൊഴുതു വൎജ്ജിക്കണമെന്നില്ല.

കാലദോഷാധികാരസ്യ
ഹാനിം വിതനുതേ ക്വചിൽ
മലമാസേ യഥാ സൎവ്വ-
കാലാന്തരമലാപഹഃ.

സൂൎയ്യസംക്രാന്തിരഹിതോ
മലമാസോഽഭിധീയതേ
തത്രാനന്യഗതിൎന്നിത്യം
കുൎയ്യാന്നൈമിത്തികീം ക്രിയാം.

കാമ്യന്തു യാഗഹോമാദി
ന തത്രേഷ്ടം കഥഞ്ചന
നിത്യാപി നൈവ തത്രേഷ്ടാ
ക്രിയാ ഗത്യന്തരേ സതി.

അതഏവ ന സോമേഷ്ട്യാ
വസന്തേ ച മലിമ്ലുചേ
നിത്യാപ്യേഷാ ന തത്ര സ്യാൽ
സംഭവാച്ഛുദ്ധപൎവ്വണഃ.

ഏവമന്യാനി കൎമ്മാണി
നിത്യാന്യപി മലിമ്ലുചേ
പശ്വിഷ്ട്യാഗ്രയണാധാന-
ചാതുൎമ്മാസ്യാനി നൈവ ഹി.

ന കാൎയ്യാണി സകാലസ്യ
ശുദ്ധസ്യാപി ച സംഭവാൽ
മഹാലയാഷ്ടകോത്സൎഗ്ഗോ-
പാകൎമ്മാദ്യപി കൎമ്മ യൽ.

സ്പഷ്ടമാസവിശേഷാഖ്യം
വിഹിതം വൎജ്ജയേന്മലേ
ഉത്തരസ്യാപി മാസസ്യ
തത്സംജ്ഞസ്യാപി സംഭവാൽ.

പ്രതിമാസം മാസികാനി
കുൎയ്യാൽ പ്രാപ്തേ മലിമ്ലുചേ
മാസികം നൈവ കുൎവ്വീത
കുൎയ്യാദുത്തരമാസി തത്.

പാൎവ്വണോഽഗ്നിഹോത്രേ ച
മാസിശ്രാദ്ധം പിതൃക്രിയാ
സന്ധ്യാം പഞ്ചമഹായജ്ഞാൻ
ദേവതാതിഥിഭോജനം.

പ്രേതേ മാസാദിമാരഭ്യ
ശ്രാദ്ധംപിണ്ഡാദികക്രിയാ
സപിണ്ഡീകരണാന്താ ച
യഥാകാലമുപസ്ഥിതാ,

തീൎത്ഥസ്നാനജപശ്രാദ്ധ-
പിണ്ഡദാനം ച തൎപ്പണം
യവവ്രീഹിതിലൈൎഹോമോ
ജാതകൎമ്മാദികാഃ ക്രിയാഃ.

ചന്ദ്രസൂൎയ്യഗ്രഹേ സ്നാന-
ശ്രാദ്ധദാനജപാദികം
മഹാത്രയോദശീശ്രാദ്ധ-
മിത്യാദീനി ബഹൂന്യപി.

പ്രത്യുപസ്ഥിതഹേതൂനി
സംപ്രാപ്താനി മലിമ്ലുചേ
അനന്യഗതികത്വേന
കൎത്തവ്യാന്യധികേഽപി ച.

ആബ്ദികന്നാമ തത് ശ്രാദ്ധ-
മ്മലമാസേ തദിഷ്യതേ
മലമാസപ്രമീതാനാ-
മന്യേഷാമുത്തരത്ര തു.

ന സ്യാദബ്ദീയശ്രാദ്ധം
വിനാ ജന്മനിമിത്തകം

ഗതേ വാർദ്ധുഷികേ നിത്യേ
നാധിമാസം വിവർജ്ജയേൽ.

വഷട്കാരം വിനാ ഹോമാ
യേ ഭവന്തീഹ കേചന
തേ സർവേ മലമാസേഽപി
കർത്തും യുക്താ ഇതി ശ്രുതിഃ.

ആധാനാനന്തരാ ചേത്സ്യാൻ-
മാസീ യാ മലമാസഗാ
തസ്യാമാരംഭണീയാപി
ന കുർവീത കദാചന.

നൈമിത്തികീഷ്ട്യപി ജാതേഷ്ടി-
ർന കർത്തവ്യാ മലിമ്ലുചേ
ഉദർക്കം പർവ്വണി കുർവ്വീത-
ന്നാശൌചജനനീ വിനാ.

പ്രവൃത്തമലമാസാൽ പ്രാക്
യത് കാമമസമാപിതം
ആഗതേ മലമാസേഽപി
തത് കർത്തവ്യമസംശയം.

പുരാണധാന്യത്സന്യതേ
ക്ഷുധാധിസമുപസ്ഥിതേ
ശ്യാമാകൈർമ്മലമാസേ തു
കൃതപാഗ്രയണമാതുരഃ.

നവം ഭക്ത്വാ യഥാകാലം
വ്രീഹ്യാഗ്രയണമാചരേൽ
ദൈവാത്സോമേന നൈവേഷ്ടും
പ്രാഗപസന്താല്ല്യപർവ്വണഃ.

ശിഷ്ടം പക്ഷൈകമേവാത്ര
തച്ചാപി മലദൂഷിതം
തത്ര സോമമഖോ നൈവ
കാര്യോ നിത്യോഽപി സന്നയം.

യാഗലോപപ്രസക്തിർവ്വാ-
പ്യൂദ്ധ്വക്ര്യാദിമലേ യഥാ
ഏവമുദ്ദേശതസ്സാരം
ഷട്സൂത്ര്യാ തു ഭാഷിതം.

വിവിച്യ കഥയിഷ്യാമി
തൽപ്രകരണേ സ്ഫുടം.

ഇതു ഷട്സൂത്രത്തിലെ ഉള്ളു. മലമാസങ്ങളിൽ വൎജ്ജിക്കേണ്ടുന്ന കൎമ്മങ്ങളുടെ വിഭാഗത്തെ ഇതിന്നു തക്കവാറു നിരൂപിച്ചു കല്പിച്ചുകൊൾക. ഇനി മദ്ധ്യാധിമാസത്തെ അംഗീകരിക്കുന്നവരുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ.

രവിമദ്ധ്യമസംക്രാന്ത്യോർ-
ഭവേൻ മദ്ധ്യോഽധിമാസകഃ
യസ്മിന്മാസേ ന സംക്രാന്തിഃ
തദ്ദ്വയം യത്ര വാ വിധോഃ.

സംസൎപ്പാംഹസ്പതീ മാസാ-
വധിമാസശ്ച നിന്ദിതാഃ
അബ്ദമദ്ധ്യേഽഷ്ടമ മാസശ്ച
ഷോഡശാഹസ്ത്രിനാഡികാഃ.

വിനാഡ്യഃ പഞ്ചപഞ്ചാശ-
ദധിമാസാന്തരം സ്ഫുടം

ഇങ്ങനെ ആത്രേയത്തിൽ ചൊല്ലി.

സമാധിനാ ശ്രുതജനാധികജ്ജിവഃ
പ്രഭാവനാസ്തികൃജനാഭിസംയുതഃ
വിലിപ്തികാദ്യോഽയമിനസ്യ മദ്ധ്യമോ
യദ്രാശിഗസ്തത്രഗതോഽധിമാസകഃ.

ഇങ്ങനെയുമൊരു ഗ്രന്ഥത്തിൽ കണ്ടു.

ദേഹി പാദകളുദ്യോഗനാത്
ദിനാളികടകേന ച

പാൎത്ഥധീരൈരെന്ദുമാദ്യൈൎദ്വേ
മാസേ മദ്ധ്യേഽധികഃ കില.

എന്നുമൊരു ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണുന്നുണ്ടു്.

സ്ഫുത്വാദിതസ്ഫുത്വദ്വ്യാ
നകലിസ്സ്ഥിതേല്ലാ ഏതോ യഥാ ധീരൈഃ
ഏതദശേഷോ ന സ്യാച്ചേത്
തസ്മിൻ മദ്ധ്യാധിമാസപാതസ്സ്യാത്.

എന്നു വേറൊരുഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണുന്നു.

താമരനല്ലൂരില്ലമുണ്ടു ചൊല്ലീട്ടു്.

ഇരണ്ടുപൎവ്വം വരിലൎക്കമാസേ
സംസൎപ്പമംഹസ്പതി ഇല്ലയാസ്മിൻ
ഒന്നം രവേൎമ്മദ്ധ്യമഭാഗമദ്ധ്യേ
പൎവ്വദ്വയഞ്ചേദധിമാസ ഏഷഃ.

ഇങ്ങനെ.

ഇനി മാധവീയം.

സംസൎപ്പോ രവിമാസി ദൎശയുഗളം
പൂൎണ്ണാദ്വയം വാസ്തി ചേ-
ത്തസ്മിൻ പൌൎണ്ണയുഗം ഭവേദ്യദി വിദു-
സ്തം കേചിദംഹസ്പതിം
അൎക്കദ്വേപാൎശ്വി മദ്ധ്യയോഗയുഗള-
മദ്ധ്യേഽൎക്കമദ്ധ്യോത്ഥയോ-
സ്സംക്രാന്ത്യോരധിമാസ ഏഷ ഇതി തേ
മാസാന്ത്യയോ നിൎണ്ണിതാഃ.

അസ്യായമൎത്ഥഃ—യസ്മിൻ സ്ഫുടസൌരമാസേ സ്ഫുടാമാവാസ്യാവസാനദ്വയം സ്ഫുടപൌൎണ്ണമാസ്യാവസാനദ്വയം വാ വിദ്യതേ സ സൌരമാസഃ സംസൎപ്പഃ. പൌൎണ്ണശബ്ദഃ സൂൎയ്യസംക്രമവാചകഃ. യസ്യ സ്ഫുടചാന്ദ്രമാസസ്യാന്തരേ സ്ഫുടസൂൎയ്യസംക്രാന്തിദ്വയം വിദ്യതേ സ ചാന്ദ്രമാസോഽംഹസ്പതിസംജ്ഞഃ. മദ്ധ്യമാൎക്കസംക്രമണ-

ദോഷമദ്ധ്യെ മദ്ധ്യമാൎക്കേന്ദുജനിതം പൎവ്വദ്വയം യദി തൎഹി തയോ-ൎമ്മദ്ധ്യമാൎക്കസംക്രമകാലേ ദോഷമദ്ധ്യവൎത്തികാലോഽധിമാസസംജ്ഞതെ ഇതി.

നാരദീയത്തിലും ചൊല്ലീട്ടുണ്ട്.

സംക്രാന്തിരഹിതോ മാസോ
  ദ്വൌ വാ സംക്രാന്തിയുഗ്മയുക്
പൂൎവ്വസ്സംസൎപ്പമാസഃ സ്യാ-
  ദംഹസ്പതിരഥാപരഃ.

തൌ മാസൌ സൎവ്വകാൎയ്യാണാം
  വിനാശായ ഇതീരിതൌ.

അഗസ്ത്യഃ.

നഷ്ടേന്ദോശ്ചാന്ദ്ര യദാ മദ്ധ്യെ
  സംക്രാന്തി ദ്വെഽന്യഥാപി വാ
അംഹസ്പതിൎഭവേദാദ്യഃ
  സംസൎപ്പഃ പരതസ്തഥാ.

നൃസിംഹഃ.

യസ്മിൻ മാസെ ന സംക്രാന്തിഃ
  സംക്രാന്തിദ്വയമേവ വാ
സംസൎപ്പാംഹസ്പതീ മാസൌ
  വധിമാസശ്ച നിന്ദിതഃ.

പ്രതിപദ്ദൎശയോസ്സന്ധൌ
  യദാ സംക്രമതേ രവിഃ
പൂൎവ്വം സംസൎപ്പമിത്യാഹുഃ
  പരമംഹസ്പതിം തഥാ.

സൎപ്പസിദ്ധൌ

ദ്വിപൎവ്വയുക് സൌരമാസ-
  സ്സംസൎപ്പ ഇതി കീൎത്തിതഃ
ഏകേനാപി വിഹീനസ്തു
  പൎവ്വണാംഹസ്പതിഃ സ്മൃതഃ

പാതിത്യഗണതസ്സാമ്യൌ
സ്ഫുടൌ ഭാനുനിശാകരൌ
താഭ്യാം സിദ്ധാ തു യാ സ്പഷ്ടാ
സാ തിഥിസ്ത്വധിമാസജാ.

തസ്യാഃ പ്രാക് സിതപക്ഷാദ്യ-
പ്രതിപത്പ്രമുഖസ്തു യഃ
ചാന്ദ്രോ മാസോ/ധിമാസസ്സ സ്യാൽ
സ മാസഃ സ്യാത് ത്രയോദശഃ.

പാതിത്യഗണതഃ-അധിമാസപാതനകാലീനകലിദിനാൽ. ഇങ്ങനെ.

ഇനി സ്ഫുടാധിമാസത്തെ അംഗീകരിക്കുന്നവരുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ.

ഹാരീതകസ്മൃതൌ

ഇന്ദ്രാഗ്നീ യത്ര ഹൂയേതേ
മാസാദിസ്സംപ്രകീർത്തിതഃ
അഗ്നീഷോമൌ സ്ഥിതൌ മദ്ധ്യേ
സമാപ്തൌ പിതൃസോമകൌ.

തമതിക്രമ്യ തു യദാ
രവിർഗച്ഛേൽ കദാചന
ഹവ്യകവ്യക്രിയാഹന്താ
തദാ ജ്ഞേയോ/ധിമാസകഃ.

അധിമാസപാതനകാലേ ബാദരായണമതം.

ഷഷ്ടിഭിർദ്ദിവസൈർമ്മാസഃ
കഥിതോ ബാദരായണൈഃ
പൂർവ്വാർദ്ധം തു പരിത്യജ്യ
ഉത്തരാർദ്ധം പ്രശസ്യതേ.

അസംക്രാന്തിമാസോ/ധിമാസസ്ഫുടം സ്യാ-
ദ്ദ്വിസംക്രാന്തിമാസഃ ക്ഷയാഖ്യഃ കദാചിൽ
ക്ഷയഃ കാർത്തികാദിത്രയേ നാന്യദാ സ്യാ-
ത്തദാ വർഷമദ്ധ്യേ/ധിമാസസ്ഫുടഞ്ച.

സ്മൃതം ഇതി സംസൎപ്പഃ. ക്ഷയ ഇത്യംഹസ്പതിഃ.

മറ്റുമുണ്ടൊരുഗ്രന്ഥം.

മാസദ്വയേഽബ്ദമദ്ധ്യേ തു
സംക്രാന്തിൎന്ന യദാ ഭവേൽ
പ്രായശസ്തത്ര പൂൎവ്വഃ സ്യാ-
ദധിമാസസ്തഥോത്തരഃ.

ജാബാലിയുമുണ്ടു ചൊല്ലുന്നു.

ഏകസ്മിന്നപി വൎഷേ തു
ദ്വൌ മാസാവധിമാസകൌ
സംസൎപ്പാംഹസ്പതീ മാസാ-
വധിമാസശ്ച നിന്ദിതാഃ.

കീടാദിഷു ചതുൎഷ്വേവ
മലമാസോ യദാ ഭവേൽ
തുലാകന്യാഗതേ സൂൎയ്യേ
നാധിമാസോ മലിമ്ലുചഃ.

മലിമ്ലുച ഇത്യകാരാന്തം പുല്ലിംഗം പ്രഥമൈകവചനം.

ഗൎഗ്ഗനുമുണ്ടു ചൊല്ലുന്നു.

ചൈത്രാൽ പരേഷു മാസേഷു
യദാ ദ്വാവധികൌ തദാ
നാധിമാസസ്തു പൂൎവ്വസ്സ്യാ-
ദുത്തരസ്ത്വധികഃ സ്മൃതഃ.

ഇങ്ങനെ.

നാലാംപ്രശ്നത്തിലെ "മധുശ്ച മാധവശ്ച" എന്നതിന്റെയും "യജ്ഞേന വൈ ദേവാസ്സുവൎഗ്ഗം ലോകമായൻ" എന്നിടത്തിന്റെയും വ്യാഖ്യാനം മാധവീയത്തിലുണ്ടു്.

സംസൎപ്പാംഹസ്പതികളുടെ ലക്ഷണപ്രദൎശകമായിരിപ്പൊരു ഗ്രന്ഥം എടുത്തിട്ടു് അതു് എഴുതുന്നു.

അസംക്രാന്താദ്വികവൎഷേ
ദ്വൌ ചേൽ സംസൎപ്പ ആദിമഃ

ക്ഷയമാസോ ദ്വിസംക്രാന്ത
സ്സ ചാംഹസ്പതിസംജ്ഞകഃ.

ഇങ്ങനെ.

ഇവ സ്ഫുടാധിമാസത്തെ അംഗീകരിക്കുന്നവരുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ. എന്നാൽ ചൊവ്വുള്ളവർക്കു സ്ഫുടാധിമാസവും മധ്യാധിമാസവും വർജ്ജിക്കുമാറാചാരം.

ഇതി പരമേശ്വരപ്രിയശിഷ്യേണ ശങ്കരേണ വിരചിതേ
കാലദീപകവ്യാഖ്യാനേ ബാലശങ്കരനാമ്നി
ഷഡ്ഭേദനിരൂപണം നാമ
ദ്വിതീയോƒദ്ധ്യായഃ.

അഥ തൃതീയോƒദ്ധ്യായഃ.

ദിനവിഭാഗാദികഥനം.

ഇനി ദിവസത്തിൽത്തന്നെ ഇന്നിന്നതു പകലേ ഇന്നിന്നതു രാത്രിയേ ചെയ്യേണ്ടത് എന്നുള്ള വിഭാഗത്തെ ചൊല്ലുന്നു:—

രാത്രാവേവ നിഷേകസ്സ്യാൽ
സ്ഥാലീപാകാദയോ ദിവാ.

വേളിക്കുശേഷം രാത്രിയിൽത്തന്നെ ആവൂ. സ്ഥാലീപാകം പാശുമേഹനി, ദശമേഹനി, നക്ഷത്രഹോമം, പിറന്നാൾഹോമം ഇത്യാദികളെല്ലാം പകലിൽത്തന്നെ ചെയ്യാവൂ.

ഇനി ഇന്നതിന് ഇന്നപ്പോൾ ദിവസാരംഭം എന്നു ചൊല്ലുന്നു:—

രാത്ര്യാദ്യേധാ വിഭക്താസ്താഃ
പൂർവ്വെ പൂർവ്വാർദ്ധഭാഗിനൗ
അപരയോഃ പരസ്യ സ്യാ-
ദാർത്തവേ മൃതസൂതകേ.

അന്നുള്ള രാത്രിയെക്കൊണ്ടൊപ്പിച്ചു മൂന്നുകൂറു പകുത്താൽ നടേത്തെക്കൂറു രണ്ടും തലനാളത്തേതിൽ കൂട്ടം. ഒടുക്കത്തെക്കൂറു പിറന്നാളത്തേതിൽ കൂട്ടം. തീണ്ടായിരിക്കക്കും മരണത്തിനും

പ്രസവത്തിന്നും ഇവ മൂന്നമിങ്ങനെ. ഇവ മൂന്നമല്ലാത്തവററി ന്നൊക്കവെ ആദിത്യന്റെ ഉദയാദ്യുദയാന്തമത്രെ ദിവസമാകുന്നത്.

ഇനി രാത്രികൊണ്ടു മൂന്നു കൂറിട്ടതിൽ നടേത്തെക്കൂറു രണ്ടിലും വജ്ജിക്കേണ്ടുന്നവയെ ചൊല്ലുന്നു:—

ആദ്യത്ര്യംശദ്വയം വജ്ജ്യ-
ന്നിശായാം നാമകർമ്മണി
വിദ്യാരംഭേ കൃഷൌ ദേവ-
പ്രതിഷ്ഠാദിചതുഷ്ടയേ.

പേരിടുക, വിദ്യാരംഭം, ചാലിടുക, വിതയ്ക്ക, ദേവപ്രതിഷ്ഠ, കലശമാടുക, സങ്കോചം, അഷ്ടബന്ധം ഇവററിന്നൊക്കവെ രാത്രിയുടെ നടേത്തെക്കൂറു രണ്ടും വജ്ജിക്കണം. അന്നുള്ള രാത്രി കൊണ്ടൊപ്പിച്ചു മൂന്നു കൂറിട്ടാൽ അതിൽ മൂന്നാംകൂറു ഇടങ്ങിയ ഇവററിന്നു കൊള്ളാവൂ.

നേഷ്ടൌ ശസ്ത്രേ ഗൃഹാരംഭേ
നിശാദ്യത്ര്യംശകാവുഭൌ.

ശസ്ത്രബന്ധത്തിന്നും, ഗൃഹാരംഭത്തിന്നും രാത്രിയുടെ നടേത്തെക്കൂറു രണ്ടും വേണ്ടീല. അവിടെ ശസ്ത്രബന്ധം ഒടുക്കത്തെ ക്കൂറു തുടങ്ങിയെ കണ്ടിട്ടുള്ളു. അതു നടേത്തെക്കൂറുകളിൽ കൊള്ളാമൊ അരുതൊ എന്ന് അന്നത്തെ പ്രമാണജ്ഞരോടുകേട്ടു നിശ്ചയിച്ചുകൊൾക. കേൾപ്പാനൊരുക്കമില്ലെങ്കിൽ നടേത്തെ ക്കൂറുകളിൽ ഇളച്ചുകളഞ്ഞാൽ പോരും. ഗൃഹാരംഭം നടേത്തെ ക്കൂറുകളിൽ രണ്ടിലും ആവശ്യകത്തിങ്കൽകൊണ്ടു കാൺമുണ്ടു താനും.

ഇനി രാത്രി മുഴുവൻ വജ്ജിക്കേണ്ടുന്നവററെ ചൊല്ലുന്നു:—

ഗർഭഹോമസ്തഥാ ചൌള -
മുപനീത്യാദിസപ്തകം
ഗൃഹസ്ഥാഗ്രയണൈരഷ്ടൗ
വജ്ജയന്നിഖിലാം നിശാം.

പുംസവനം, സീമന്തം, വിഷ്ണുബലി, ഗർഭരക്ഷ, ചൌളം, ഉപനയനം, ഉപാകർമ്മം, വ്രതങ്ങൾമൂന്നും, ഗോദാനം, ചാമത്തം,

ആഗ്രയണം ഇവ എല്ലാററിന്നും രാത്രി മുഴുവൻ വൎജ്ജിക്കണം. ഇവ പകലെ ചെയ്യാവൂ.

ഇനി ഗ്രഹണം നിമിത്തമായിട്ടു വൎജ്ജിക്കേണ്ടുന്ന കാലത്തെ ചൊല്ലുന്നു:—

ദൃശ്യാൎദ്ധഭാഗസ്ഥിതയോർ-
ഗ്രഹണാച്ചന്ദ്രസൂൎയ്യയോഃ
ഊൎദ്ധ്വം ദിനത്രയം വൎജ്ജ്യ-
മാചാരോ ദൃശ്യതേ തഥാ.

ദൃശ്യാൎദ്ധഭാഗമായതു ക്ഷിതിജത്തിന്നുമീതെ ഭാഗം. അപ്പോൾ ചന്ദ്രാദിത്യന്മാരുദിക്കുമ്പോൾ തുടങ്ങീട്ടു അസ്തമിക്കുന്നതിന്നകത്തു ഗ്രഹണമുണ്ടെങ്കിൽ അന്നുതുടങ്ങി മൂന്നുദിവസം വൎജ്ജിക്കേണം എല്ലാപ്പൊഴുതിന്നും. അവർ അസ്തമിച്ചാൽ ഉദിക്കുംമുമ്പിൽ ഉണ്ടാകുന്നതിനെ പാതാളഗ്രഹണമെന്നു ചൊല്ലിയതായും. അപ്പാതാളഗ്രഹണമുണ്ടായതുകൊണ്ടു പൊഴുതൊന്നും വൎജ്ജിക്കേണ്ട. ദൃശ്യാൎദ്ധഭാഗത്തിങ്കൽ നില്ക്കുന്ന ചന്ദ്രാൎക്കന്മാരുടെ ഗ്രഹണമുണ്ടായാൽ ആ ദിവസത്തോടുകൂടി മൂന്നുദിവസം മേല്പട്ടു വൎജ്ജിക്കണം. ഗ്രഹണത്തിന്നുമുമ്പെ ഗ്രഹണം നിമിത്തമായിട്ടു പൊഴുതൊന്നും വൎജ്ജിക്കേണ്ട. ഗ്രഹണമുണ്ടായെ വൎജ്ജിക്കേണ്ടു. ഇങ്ങനെയത്രെ ആചാരം കാണുന്നതു്.

ഇനി ഗ്രന്ഥാന്തരങ്ങളിൽ പക്ഷഭേദങ്ങളെ കാണുന്നതാവും. ഏതൊരുനാളുന്നേരത്തു ഗ്രഹണമുണ്ടാകുന്നു അന്നാളിനെ തന്നെ ഗ്രഹണത്തിന്നുമുമ്പിലുംകൂടി വൎജ്ജിക്കണം എന്നു മുഹൂൎത്തദീപകത്തിൽ ചൊല്ലീട്ടുണ്ടു്.

ആ ഗ്രന്ഥം,

പാതവൈധൃതസൂൎയ്യേന്ദു-
ഗ്രഹാ യസ്മിൻ ഭവന്തി ഭേ
തത്ത്യാജ്യം സൎവ്വകാൎയ്യേഷു.

ഇങ്ങനെ.

സൂൎയ്യഗ്രഹണം കഴിഞ്ഞാൽ അന്നോടുകൂടീട്ടു് അഞ്ചുദിവസം വൎജ്ജിക്ക. സോമഗ്രഹണം കഴിഞ്ഞാൽ മൂന്നു ദിവസം എന്നുമുണ്ടു മുഹൂൎത്തദീപകത്തിൽ ചൊല്ലീട്ടു്.

സൂൎയ്യേന്ദുഗ്രഹണോൎദ്ധ്വം തു
വൎജ്ജയേദ്ദിനപഞ്ചകം
ദിനത്രയം ക്രമാദേപിത്വാ-
ദിത്യേകേ ബ്രുവതേ ബുധാഃ.

ഇങ്ങനെ.

ഏഴുദിവസം വൎജ്ജിക്കേണം ഗ്രഹണം കഴിഞ്ഞാൽ എന്നു മാധവീയത്തിലും, ബാൎഹസ്പത്യത്തിലും, ആചാരസംഗ്രഹത്തിലും ചൊല്ലീട്ടുണ്ടു്. ഏഴുദിവസത്തിന്നകത്തു് ഒരു പെരുമഴപെയ്കിൽ പിന്നെ ഒട്ടു ദോഷം കുറയുന്നതാനും. എന്നും ആചാരസംഗ്രഹത്തിൽ ചൊല്ലീട്ടുണ്ടു്.

സപ്താഹാന്യുപരാഗതഃ.

എന്നു മാധവീയം.

ഗ്രഹണാദ്ദിനസപ്തകം.

എന്നു ബാൎഹസ്പത്യം.

സൂൎയ്യേന്ദ്വോൎഗ്രഹണേ ദൃഷ്ടേ
വൎജ്ജയേദ്ദിനസപ്തകം
സപ്താഹാൽ പ്രാക് ഭൂരിവൃഷ്ടി-
സംപാതേ നാതിദോഷഭാക്.

എന്നു് ആചാരസംഗ്രഹം.

എന്നാൽ ഗ്രഹണംകഴിഞ്ഞാൽ ഏഴുദിവസവും ഗ്രഹണത്തിന്നു മുമ്പെ അന്നു ഗ്രഹണം കൂടിയനാളും കൂടെ വൎജ്ജിക്കിലുഴകുണ്ടു്. എന്നാലും ഇരിക്കട്ടെ എങ്കിലും ഗ്രഹണം തട്ടുന്ന നാളെന്നിട്ടു് അന്നു മുമ്പെ അതിനെ വൎജ്ജിക്കുന്നതുവല്ലതാനും. അങ്ങനെയല്ലോ ആചാരം കാണുന്നതു്. ബാൎഹസ്പത്യത്തിലുണ്ടു ചൊല്ലുന്നു. ഗ്രഹണംകഴിഞ്ഞേത്ത ദോഷമുള്ളൂ. ഗ്രഹണത്തിന്നുമുമ്പെ ദോഷമില്ല എന്നു്.

അതു ഗ്രന്ഥം,

പശ്ചാദേവോപരാഗേണ
ദോഷസ്സ്യാദ്ദിനൈവ പൂർവ്വതഃ
ഗ്രഹണാഹാദ്ദശാ ദോഷാ
യഥാ സ്യൂർദ്ധ്വഹനാൽ പരം.

ഇങ്ങനെ.

വെള്ളായമ്പാറമ്പിൽ മകൻ മൂന്നാമന്റെ ചാമത്തുത്തുന്നാറം അസ്തമിച്ച ഗ്രഹണമുണ്ടായിരുന്നു. അന്നു ഗ്രഹണംതട്ടിയനാളിലും പൊഴുതു്. അതു പാക്കോട്ടു വലിയപ്പൻ പട്ടതിരി പൊഴുതു കൊള്ളാമെന്നു വിധിച്ചതും. മുമ്പെ ഓരാഞ്ഞിട്ടല്ല താനും. എന്നാൽ ഗ്രഹണം കഴിഞ്ഞാൽ അഞ്ചു ദിവസത്താൻ, ഏഴു ദിവസത്താൻ വർജ്ജിക്കിൽ സുഖമുണ്ടു്. മൂന്നു ദിവസം വർജ്ജിക്ക ഇല്ലയ്യുതതാനും. ഗ്രഹണം തട്ടിയനാറം വർജ്ജിക്കേണ്ടാതാനും. ഇങ്ങനെ ആചാരസ്ഥിതി.

ഇതി സന്ധ്യാദോഷങ്ങളെച്ചൊല്ലുന്നു:

ഉദ്ധ്യമപാഹനിഷേകേഷു
ഭാസ്കരസ്യോദയാൽ പുരാ
ഷണ്ണാഡികാ വിവർജ്ജ്യാ സ്യു-
ശ്ചതസ്രോƒന്യേഷു കർമ്മസു.

ആദിത്യാസ്തമയാൽ പശ്ചാൽ
ത്യജന്തി ഘടികാദ്വയം
മദ്ധ്യാഹ്നേ ചാർദ്ധരാത്രൌ ച
വർജ്ജ്യാ ദശ വിനാഡികാഃ.

നിശീഥസമയേ തത്ര
നിർവ്വൃതേ ഘടികാദ്വയം.

ചോറൂണ്, വേളി, വേളിദ്ദോഷം ഇവ മൂന്നിന്നും ആദിത്യോദയത്തിനുമുൻപെ ഏഴരനാഴിക വർജ്ജിക്കവേണ്ടുന്നതു്. അവിടെ ആറുനാഴിക വർജ്ജിക്ക ഇല്ലയ്യുതതാനും. ആയാറുനാഴികയ്ക്കും പ്രഭാതമെന്നുപേർ. ഇവ മൂന്നുമൊഴിച്ചുള്ള കർമ്മങ്ങൾക്കു് ആറുനാഴിക വർജ്ജിക്കവേണ്ടുന്നതു്. അവററിന്നു നാലുനാഴിക വർജ്ജിക്ക ഇല്ലയ്യുതതു്. അന്നാലു നാഴികയ്ക്കും അരുണോദയമെന്നു

ഷെർ. ഉദയാദികളുടെ ചോറൂണിന്നും പെണ്ണുകെട്ടിന്നും നാലുനാഴിക വർജ്ജിച്ചാൽ പോരായ്ക ഇല്ലതാനും. ഇനി എല്ലാപേൎക്കുമെല്ലാ ക്രിയയ്ക്കും ആദിത്യാസ്തമയാൽ മുന്നേമുക്കാൽ നാഴിക വർജ്ജിക്കേണ്ടുന്നതു്. അവിടെ രണ്ടു നാഴിക വർജ്ജിക്ക ഉളളൂതുതാനും.

ത്രയോദശീപ്രദോഷദിവസമിവണ്ണം വർജ്ജിച്ചാൽ പോരാ. അന്നസ്തമിച്ചാൽ പാതിരാകഴിവോളം വർജ്ജിക്കയത്രെ മുഖ്യമാകുന്നതു്. അല്ലായ്കിൽ അസ്തമിച്ചാൽ ആറുനാഴികവർജ്ജിക്ക. എത്രയും കഴിവുകേടിലും മുന്നേമുക്കാൽ നാഴികയിൽ കുറയാതെ വർജ്ജിച്ചാൽ പോരാതാനും. മുന്നേമുക്കാൽ നാഴിക കഴിഞ്ഞാൽ കൊള്ളുന്നതെത്രയും കഷ്ടപക്ഷമത്രെതാനും. എന്നാൽ പ്രദോഷദിവസമസ്തമിച്ചാൽ ആറുനാഴികവർജ്ജിച്ചുകളക. അതല്ലാത്ത ദിവസങ്ങളിലസ്തമിച്ചാൽ രണ്ടുനാഴിക വർജ്ജിക്ക. ഇനി ഉച്ചയ്ക്കും അർദ്ധരാത്രിക്കും പതിപ്പത്തു വിനാഴിക വർജ്ജിക്ക ഉളളൂതു്.

പാതിരാനേരത്തു രണ്ടുനാഴികയുണ്ടു നിന്ദ്യമായിട്ടു്. അതാകിൽ വർജ്ജിച്ചുകളകയത്രെ വേണ്ടുന്നതും. ഉച്ചയ്ക്കു പത്തുവിനാഴിക വർജ്ജിച്ചാൽ പോരും. ആ പത്തുവിനാഴികകഴിച്ചു ശേഷം പെരികെനന്നു് ഉച്ചക്കു്. പാതിരാനേരത്തു രണ്ടുനാഴികയും വർജ്ജിക്ക. എത്രയും കഴിവുകേടുണ്ടാകിലെ പാതിരാക്കു പത്തു വിനാഴിക കഴിച്ചുശേഷം കൊള്ളാവൂ. ഇങ്ങനെ ആചാരസ്ഥിതി. ഇതുചൊല്ലീട്ടുമുണ്ടു്,

രാത്രൌ മുഹൂർത്തോഽഷ്ടമസ്തു
ശുഭകർമ്മസു നിന്ദ്യതേ.

ആദിത്യസ്യോദയത്തിന്നാ-
ളാറുനാഴിക മുൻപിലും
അസ്തമിക്കുംമുൻപിലീരാ-
റസ്തമിച്ചാലിരണ്ടപി.

അർദ്ധരാത്രിക്കുമുച്ചയ്ക്കും
കാലം പത്തു വിനാഴിക
വർജ്ജിക്ക സർവ്വകാര്യേഷു
കേചിദേവം ജഗുർബ്ബുധാഃ

ആദിത്യസ്യോദയത്തിന്നു
നാലുനാഴികമുൻപിലും
അസ്തമിക്കമുൻപിലാറു-
മെന്നത്രേ കേഽപി സൂരയഃ.

തത്ര വേളിക്കുമുണ്ടിന്നും
സേകത്തിന്നും വിശേഷതഃ
ആറുനാഴിക വർജ്ജിക്ക
ഭാസ്കരസ്യോദയാൽപുരാ.

ഇങ്ങനെ.

ഇനി ഇവററിന്റെ ബലാബലമറിവാൻ ചില ഗ്രന്ഥാന്തരങ്ങളെക്കൂടി എഴുതിയെക്കുന്നു. ആദിത്യോദയത്തിന്നു മുൻപിൽ ആറുനാഴികനേരം പ്രഭാതകാലമാകുന്നു. അസ്തമിച്ചാലാറുനാഴിക പ്രദോഷം. പ്രദോഷത്തിന്റെ ആദിയിൽ രണ്ടുനാഴിക വർജ്ജിക്ക എന്നിട്ടു ആറുനാഴികയും വർജ്ജിക്ക എന്നാകിലുമാം എന്നതു മാധവീയത്തിൽ ചൊല്ലുന്നു.

പൂർവ്വം ഷഡ്ഘടികാഃ പ്രഭാതമുദയാത്
ഭാനോഃ പ്രദോഷസ്തഥാ
പശ്ചാദസ്തമയാത് ഘടീദ്വയമിഹ
ത്യാജ്യം ന ഷഡ്വാഥവാ.

ഇങ്ങനെ.

ആദിത്യോദയത്തിന്നുമുൻപേ മൂന്നുനാഴിക, ആദിത്യനസ്തമിച്ചാൽ രണ്ടുനാഴിക സന്ധ്യകളാകുന്നു. എന്നണോദ്രയത്തിൽ ചൊല്ലുന്നു.

മദ്ധ്യാഹ്നേ ചാർദ്ധരാത്രേ ച
സന്ധ്യയോരുഭയോരപി
ന കുര്യാച്ഛുഭകർമ്മാണി
സിദ്ധിന്നാപ്നോതി വൈ തതഃ.

പൈശാചീ പശ്ചിമാ സന്ധ്യാ
പ്രാക്സന്ധ്യാ ദൈവികോച്യതേ
രാക്ഷസീ ചാർദ്ധരാത്രിസ്സ്യാൽ
ബ്രാഹ്മീ മദ്ധ്യാഹ്ന ഉച്യതേ.

ഉദയാൽ പ്രാക്തനീ സന്ധ്യാ
ഘടികാത്രയമുച്യതേ
സായംസന്ധ്യാ ത്രിഘടികാ
അസ്താദുപരി ഭാസ്വതഃ.

ഇങ്ങനെ.

അസ്തമിച്ചു രണ്ടുനാഴികകഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ രണ്ടു നാഴികനേരം രപരികെ നന്ന് എന്നും, അസ്തമിച്ചാൽ മൂന്നേ മുക്കാൽ നാഴികനേരം പ്രദോഷമാകുന്നു നിത്യവും എന്നുമുണ്ടാത്രേയത്തിൽ ചൊല്ലുന്നു.

ഈഷത്സന്ധ്യാമതിക്രാന്തഃ
കിഞ്ചിദുദ്ഭിന്നതാരകഃ
വിജയോ നാമ യോഗോഽയം
സർവ്വകാർയ്യാർത്ഥസാധകഃ.

ദിനേ ദിനേ ച യാമാർദ്ധം
പ്രദോഷോ രജനീമുഖേ.

എന്നിങ്ങനെ.

ആദിത്യോദയത്തിന്നു നാലുനാഴികമുൻപെ അരുണോദയമാകുന്നു. അന്നാലുനാഴികയും പുണ്യകാലം. അന്നേരത്തു സ്നാനാദികളത്രെ യോഗ്യമാകുന്നതു്. മറ്റുള്ള കർമ്മങ്ങൾക്കവിടം വർജ്ജിക്കേണം എന്നാണാത്രേയത്തിൽ.

ചതസ്രോ ഘടികാഃ പ്രാത-
രരുണോദയ ഉച്യതേ
വ്രതിനാം സ്നാനകാലോഽയം
ഗംഗാംബുസദൃശസ്മൃതഃ.

അരുണോദയവേളായാം
സുപ്ത്വാ ഗാന്ധാർയ്യുപോഷിതാ
തസ്യാഃ പുത്രശതം നഷ്ട-
ന്തസ്മാത്താം പരിവർജ്ജയേൽ.

ഇങ്ങനെ.

ഇനി ഉച്ചനേരത്തു രണ്ടുനാഴികയ്ക്കു് അഭിജിന്മുഹൂർത്തമെന്നു പേർ. അവിടം വർജ്ജിക്കേണ്ട. ത്യാജ്യമല്ല. പെരികെ നന്നു താനും. എന്നത്രെ ചിലർ ചൊല്ലുന്നു.

അഭിജിന്നാമമദ്ധ്യാഹ്നേ
മുഹൂർത്തോ വൈഷ്ണവഃ സ്മൃതഃ
ചക്രമാദായ ഭഗവാൻ
വിഷ്ണുർദ്ദോഷാൻ വ്യപോഹതി.

എന്നത്രെ ഗ്രന്ഥാന്തരം.

ഇനി ലല്ലനുമുണ്ടു ചൊല്ലുന്നു.

അഭിജിന്മുഹൂർത്തയോഗേ
ഗതവതി മദ്ധ്യന്ദിനം ദിനാധിപതൗ
ചക്രേണ ചക്രപാണി-
സ്സമസ്തദോഷാന്നിഷൂദയതി.

ഇങ്ങനെ

ഗർഗ്ഗനുമുണ്ടിതു ചൊല്ലുന്നു.

വിഷ്ടിവ്യതീപാതമുഖാശ്ച ദോഷാഃ
സർവ്വേ ഗ്രഹോൽപാതസമുദ്ഭവാശ്ച
മദ്ധ്യന്ദിനം യാതി സഹസ്രരശ്മൗ
നശ്യന്തി ദോഷാസ്ത്വഭിജിൽപ്രഭാവാൽ.

ഇങ്ങനെ.

ഉച്ചയ്ക്കു സന്ധ്യയുംകൂടെ വർജ്ജിക്കണം എന്നു മുഹൂർത്തരത്നത്തിലും, ആചാരസംഗ്രഹത്തിലും ചൊല്ലുന്നു.

പാതവൈധൃതസൂര്യേന്ദു-
ഗ്രഹസന്ധ്യാചതുഷ്ടയം.

എന്നു മുഹൂർത്തരത്നം.

സന്ധ്യാചതുഷ്ടയം ഭൂമി-
കമ്പോ മേഘസ്യ ഗർജ്ജിതം.

എന്നു ആചാരസംഗ്രഹം.

ഇനി ത്രയോദശിനാളതെ പ്രദോഷത്തുന്നേരത്തു വ്രതി യായി, മൌനിയായി ഇരിക്കണം. അന്നേരത്തു മറെറാന്നും ചെയ്യരുതു്. എന്നുമണ്ഡാത്രേയത്തിൽ ചൊല്ലുന്നു.

സകാമായാന്നിശായാം തു
വ്രതീ മൌനീ ഭവേന്നരഃ
നചേൻ മൂകോ ഭവേദാശീ
ജന്മോഽപി സ്യാച്ച പണ്ഡിതഃ.

ഭോജനം മൈഥുനം യാനം
മഭ്യംഗം ഹരിദർശനം
അന്യാനി ശുഭകൎമ്മാണി
പ്രദോഷേ ന തു കാരയേൽ.

പ്രദോഷേ യത് കൃതം കൎമ്മ
ശുഭം സൎവ്വം വിനശ്യതി.

ഇങ്ങനെ.

പ്രദോഷദിവസം രാത്രിമുഴുവൻ വൎജ്ജിക്കേണമെല്ലാകൎമ്മങ്ങളേയും. ശങ്കരാരാധന ചെയ്യണം താനും അന്നു്. എന്നു മണ്ഡാത്രേയത്തിൽ.

രാത്രൗ യാമദ്വയാദൎവ്വാക്
ദൃശ്യതേ ചേത് ത്രയോദശീ
സാ രാത്രിസ്സൎവ്വകാൎയ്യഘ്നീ
ശങ്കരാരാധനം വിനാ.

ഇങ്ങനെ.

പ്രദോഷദിവസം മൂന്നേമുക്കാൽ നാഴികപ്പകലെത്തുടങ്ങി പാതിരാകഴിവോളം നേരം തന്റെ ഹൃദയത്തെ നിരൂപിക്ക പോലുംചെയ്യാതെ ഇരുന്നു് അന്തിതൊഴുകയും കുറച്ചുകൊണ്ടു മൌനത്തെ ആചരിക്ക എന്നു ഭവിഷ്യോത്തരത്തിൽ ചൊല്ലുന്നു.

ദിതമന്യാം ത്രയോദശ്യാ-
മസ്തമനാത്തമനോ ഹിതം
അഹോഽസ്താംശേന സംയുക്തം
രാത്ര്യൎദ്ധം മൌനമാചരേൽ.

ഇങ്ങനെ.

എന്നാൽ പ്രദോഷദിവസം അന്തരാത്രി മുഴുവൻ പൊഴുതുകൾ വർജ്ജിക്ക ഉത്തമമാകുന്നതു്. പാതിരാകഴിവോളം വർജ്ജിക്ക മദ്ധ്യമം. ഏതുയും കഴിവുകെട്ടകിലും ആറുനാഴിക വർജ്ജിക്ക ഇള സ്മൃതതു്.

ഇനി പ്രാഹ്ണാദികളുടെ ലക്ഷണങ്ങളെ ചൊല്ലുന്നു:—

പ്രാഹ്ണപൂർവാഹ്ണമദ്ധ്യാഹ്നാ-
ന്യപരാഹ്ണസ്തതഃ പരം
സായാഹ്നമിതി പഞ്ചാംശാ
ദ്യുകെധരഹ്നഃ പ്രകീർത്തിതാഃ.

അന്നേപ്പകൽകൊണ്ടു് ഒപ്പിച്ചു് അഞ്ചുകൂറിട്ടാൽ നടേത്തെ കൂറിന്നു പ്രാഹ്ണമെന്നു പേർ. രണ്ടാമത്തെക്കൂറിന്നു പൂർവാഹ്ണം. മൂന്നാമതു മദ്ധ്യാഹ്നം. നാലാമതു് അപരാഹ്ണമാകുന്നു. അഞ്ചാംകൂറിന്നു സായാഹ്നമെന്നു പേർ.

അപരാഹ്ണസ്തു നിന്ദ്യോ
മദ്ധ്യസ്സായാഹ്നസംജ്ഞിതഃ
അപരാഹ്ണം ച സായാഹ്നം
വിശേഷാന്നാന്ദി വർജ്ജയേത്.

ഇവ അഞ്ചിലുംവെച്ചു അപരാഹ്ണമാകുന്നകാലം എല്ലാപ്പൊഴുതിനും നിന്ദ്യം. സായാഹ്നമാകുന്ന കാലത്തെ എല്ലാപ്പൊഴുതുകൾക്കും വർജ്ജിക്കയും വേണം. പന്ത്രണ്ടുനാഴികപ്പകലെ തുടങ്ങി ആറുനാഴികപ്പകലോളമുള്ള കാലം മിക്കവാറും അപരാഹ്ണമായതു്. ആറുനാഴികപ്പകലെ തുടങ്ങി അസ്തമിപ്പോളമുള്ള കാലം സായാഹ്നം. അപരാഹ്ണവും സായാഹ്നവും പേരിട്ടവാൻ വിശേഷിച്ചും വർജ്ജിക്ക.

ആപദ്യാഗ്രയണം കേചിൽ
സായാഹ്നേ പുംസവം തഥാ
കുർവന്ത്യത്രാപി വർജ്ജ്യസ്സ്യാൽ
സപ്തമസ്ഥോ ദിവാകരഃ.

ഏതദ്വയം കഴിവുകെട്ടകിൽ ചിലരുണ്ട് സായാഹ്നത്തിങ്കൽ പുംസവനവുമാഗ്രയണവും ചെയ്യുന്നു. അവിടെയും പാതരാശി വൎജ്ജിയ്ക്കൂ. ഇതസ്സൂതമുതാനം. ഇതു ഞാൻ ചൊല്ലീട്ടുമുണ്ട്.

ചൌളോപനയഗോദാന-
　വ്രതേഷു പഞ്ചമരാശിതഃ
അഞ്ചാംരാശിതുടങ്ങീട്ടു
　മേലുള്ളെടം വിവൎജ്ജയേൽ.

ചോറൂൺ പാതിൽപുറപ്പാടും
　വിദ്യാരംഭം ഗൃഹക്രിയാ
ചാമരം ശസ്ത്രബന്ധം ച
　പ്രതിഷ്ഠാദി ചതുഷ്ടയം.

അഞ്ചാംരാശി തുടങ്ങീട്ട്
　വൎജ്ജയേദിവ പാതിലും
കൎണ്ണവേധം ച സീമന്തം
　വേളിയെന്നിവ മൂന്നിനും.

രാശിയാറാമതും പാതം
　സായാഹ്നം തത്ര വൎജ്ജയേൽ
പാതരാശികഴിച്ചുള്ള
　സായാഹ്നം പുംസവത്തിനും.

ഗൃഹസ്ഥാഗ്രയണത്തിനും
　കൊള്ളുന്നു ചിലരാചരി.

ഇങ്ങനെ.

ഇതി പരമേശ്വരപ്രിയശിഷ്യേണ ശങ്കരേണ വിരചിതേ
കാലദീപകവ്യാഖ്യാനേ ബാലശങ്കരനാമ്നി
മിതാവിലാസിനികായാം നാമ
തൃതീയോഽധ്യായഃ.

അഥ ചതുൎത്ഥോ/ധ്യായഃ.

രാശിഗ്രഹകഥനം.

ഇനി യാതൊരുരാശിയിലും ശുഭോദയംതാൻ, നല്ലപുഷ്കരാംശംതാൻ വേണം പൊഴുതുകൊള്ളുവാൻ എന്നു ചൊല്ലുന്നു:—

ശുഭോദയേ കൎമ്മ കൎയ്യാ-
മഥവാ ശുഭപുഷ്കരേ.

പൊഴുതുകൊള്ളുന്ന രാശിയിൽ ഒരു ശുഭഗ്രഹമുണ്ടെങ്കിൽ ആ ഗ്രഹം ഉദിക്കുമ്പോൾ വേണം പൊഴുതുകൊള്ളുവാൻ. അതൊ ഇല്ലെങ്കിൽ ആ രാശിയുടെ നല്ല പുഷ്കരമുദിക്കുമ്പോൾ കൊൾക. ശുഭോദയം കഴിഞ്ഞുപോകിൽ ഫലമത്രയും കുറയും. ശുഭോദയത്തിന്നുമുൻപേകൊള്ളുകിൽ മദ്ധ്യമം. ശുഭോദയത്തുംനേരത്തുതന്നെ കൊള്ളുകിൽ ഏറികെന്നു്. ഇതു മാധവീയത്തിലുണ്ടു ചൊല്ലീട്ടു്.

യസ്മിൻ ഗ്രഹേ ലഗ്നഗതേ യദുക്തം
ഫലം ഗ്രഹസ്യോദ്യദിതസ്യ തസ്യ
കരോതി തം മദ്ധ്യമമല്പമേഷ്യൻ
നികാമസമ്പൂൎണ്ണമുദീയമാനഃ.

ഇങ്ങനെ.

വിശിഷ്ടനായിരിപ്പൊരു വിപ്രന്റെ ഭാഷിതവും, ശുഭഗ്രഹത്തിന്റെ ഉദയവും, നല്ല പുഷ്കരവും ഇവ മഹാഗുണങ്ങൾ എന്നൊ പ്രസിദ്ധമല്ലൊ. ഇതും മാധവീയത്തിൽ ചൊല്ലീട്ടുണ്ടു്.

വിശിഷ്ടവിപ്രഭാഷിതം
ശുഭഗ്രഹസ്യ ചോദയഃ
അംശശ്ച സൌമ്യവൎഗ്ഗതാ
ത്രയോ മഹാഗുണാഃ സ്മൃതാഃ.

ഇങ്ങനെ.

ശുഭോദയവും നല്ല പുഷ്കരവുംതന്നെ കൊള്ളുവാൻ വശമല്ലാ എന്നാൽ അവ മേൽനിവൃത്തികൊള്ളേണ്ടു. അവ കഴിഞ്ഞുപോയിട്ടില്ല അവതന്നെ അകപ്പെട്ടുകിലൊ ഏറികെന്നു്. ഇനി ശുഭോദയവും നല്ല പുഷ്കരവുംതന്നെ എത്തിയില്ല

എന്നവരിചിൽ നിന്ദ്യപുഷ്കരം കൊള്ളരുതെ ഇരിക്കണമല്ലൊ എന്നിട്ട നിന്ദ്യപുഷ്കരത്തെയും നല്ല പുഷ്കരം കൊള്ളേണ്ടീട്ട നല്ല പുഷ്കരത്തെയും ചൊല്ലുന്നു.

ശ്രുതതപരസതതപാംശാഃ
സത്രികോണേഽജസാഗരേ
നിന്ദിതാഃ പുഷ്കരാശ്ശസ്താ-
സ്സമിന്മനുജിനാചലാഃ.

ശ്രു: എന്നത് ഒന്ന്. തപ: എന്നത് ഇരുപതിനാല്. രസം എന്നത് ആറ്. അംശം എന്നത തീയതി. അജം എന്നത മേടം. സാഗരം എന്നത നാല്. സത്രികോണേ അജസാഗരേ ശ്രുതതപരസതതപാംശാഃ നിന്ദിതാഃ പുഷ്കരാഃ ഇത്യന്വയഃ.

എല്ലാരാശിക്കും മുപ്പതു ചെല്ലുമല്ലൊ തീയതി. അവിടെ മേഷസിംഹധനുസ്സുകളിൽ മൂന്നിനും നടെത്തെതീയതി നിന്ദ്യപുഷ്കരം. വൃഷഭകന്നിമകരങ്ങൾക്ക് ഇരുപതിനാലാംതീയതി, മിഥുനതുലാകുംഭങ്ങൾക്ക് ആറാംതീയതി, കൎക്കടകവൃശ്ചികമീനങ്ങൾക്ക മൂന്നിനും ഇരുപത്തുനാലാംതീയതി നിന്ദ്യപുഷ്കരം ഇങ്ങനെ നിന്ദ്യപുഷ്കരങ്ങൾ.

ഇനി നല്ലപുഷ്കരങ്ങൾ. സമിത് എന്നത് ഇരുപത്തൊന്ന്. മനു എന്നത് പതിന്നാല്. ജിനൻ എന്നത് ഇരുപതിനാല്. അചലം എന്നത് ഏഴ്. സത്രികോണേ അജസാഗരേ സമിന്മനുജിനാചലാഃ ശസ്താഃ പുഷ്കരാഃ ഇത്യന്വയഃ. മേഷസിംഹധനുസ്സുകൾ മൂന്നിനും ഇരുപത്തൊന്നാംതീയതി നല്ലപുഷ്കരം. വൃഷഭകന്നിമകരങ്ങൾക്ക പതിനാലാംതീയതി, മിഥുനതുലാകുംഭങ്ങൾക്ക് ഇരുപതിനാലാംതീയതി, കൎക്കടകവൃശ്ചികമീനങ്ങൾക്ക് ഏഴാംതീയതി നല്ല പുഷ്കരം.

ഇനി പരല്പേരുകൊണ്ടുമിവകളെത്തന്നെ ചൊല്ലുന്നു:--

കിന്നു, ഭദ്ര, തനു, വീരഃ.

എന്നു നിന്ദ്യപുഷ്കരം.

പാത്രം, വില്ലു, വിര, നം

എന്നു നല്ലപുഷ്കരം.

മാധവീയത്തിലും ചൊല്ലുന്നുണ്ടു്. എല്ലാ രാശിയിലും ഈരണ്ടു നവാംശകങ്ങൾ നല്ല പുഷ്കരങ്ങളായിട്ടുണ്ടു്. അവിടെ നവാംശകങ്ങളെ ചൊല്ലിയ ഭൂതസംഖ്യ.

ശൈലം എന്നു് ഏഴു്. അങ്കം എന്നു് ഒൻപതു്. മേഷസിംഹധനസ്സുകൾ മൂന്നിലും ഏഴാംനവാംശകവും, ഒൻപതാംനവാംശകവും നല്ല പുഷ്കരങ്ങൾ.

ശരം എന്നു് അഞ്ചു്. പാവകൻ എന്നു മൂന്നു്. വൃഷകന്നിമകരങ്ങൾക്കു് അഞ്ചാംനവാംശകവും, മൂന്നാംനവാംശകവും നല്ല പുഷ്കരങ്ങൾ.

വസു എന്നു് എട്ടു്. രസം എന്നു് ആറു്. മിഥുനതുലാകുംഭങ്ങൾ മൂന്നിലും എട്ടാംനവാംശകവും, ആറാംനവാംശകവും നല്ലപുഷ്കരങ്ങൾ.

ആദ്യാൻ കർക്കടവൃശ്ചികമീനങ്ങൾ മൂന്നിലും മൂന്നാംനവാംശകവും, നടേത്തെ നവാംശകവും നല്ല പുഷ്കരങ്ങൾ. ആ ഗ്രന്ഥം,

ഭാഗാൻ മേഷ ധനുസ്സമീനനജിന-
ക്ഷ്മാഭൃന്മിതാൻ പുഷ്കരാൻ
ശൈലാങ്കാൻ ശരപാവകാൻ വസുരസാം
സ്ത്ര്യാദ്യാന്നവാംശാനപി.

ഇങ്ങനെ.

ശുഭോദയവും പുഷ്കരത്രിംശാംശകവും എത്തിയില്ലെങ്കിൽ ഇച്ചൊല്ലിയ പുഷ്കരനവാംശകംവേണം കൊള്ളുവാൻ. ഇതുമില്ലെങ്കിൽ നിന്ദ്യപുഷ്കരമൊഴിച്ചുള്ളതംവേണം പൊഴുതിന്നുകൊള്ളുവാൻ. നിന്ദ്യപുഷ്കരം വർജ്ജിക്കേണം.

ഇനി എല്ലാപ്പൊഴുതിന്നും വർജ്ജിക്കേണ്ടുന്ന ഗ്രഹസ്ഥിതികളെ ചൊല്ലുന്നു.—

രാഹുർമ്മന്ദകുജൗ ലഗ്നേ
ശുക്രശ്ചാസ്തഗതശ്ച സപ്തമേ
ഷഷ്ഠാഷ്ടവ്യയഗേഷ്വിന്ദുഃ
പാപാക്രാന്താശ്ച രാശയഃ.

സ്പൃഷ്ടേ വിവർജ്ജ്യാ ഋക്ഷസ്യ
ദഗ്ധസ്യ പ്രായേണ വർജ്ജ്യതേ.

ലഗ്നം എന്നത് അന്നേരത്തുദിക്കുന്നരാശി; പൊഴുതുദനരകത്ത രാശിയെന്നു പൊരുളും. ആ ലഗ്നത്തിൽ രാഹുവും, ശനിയും, ചൊവ്വയും ഇവർ മൂന്നുപേരെയും വൎജ്ജിക്ക. പൊഴുതുകൊള്ളുന്നരാശിയുടെ ഏഴാംരാശിയിൽ പാപികളെയും, ശുക്രനെയും വൎജ്ജിക്ക. ലഗ്നത്തിന്റെ ആറാമെടത്തും, എട്ടാമെടത്തും, പന്ത്രണ്ടാമെടത്തും ചന്ദ്രനെ വൎജ്ജിക്ക. പാപിപോയാലും, ആ രാശിയിൽ ശുക്രൻ ചെല്ലുവോളംനേരം വൎജ്ജിക്ക. അഷ്ടമത്തിൽ ചൊവ്വയെ ഒരു പൊഴുതിന്നും വേണ്ടാ എന്നത്രെ കാണുന്നത്. ഏതുകിലുമാവശ്യകത്തിങ്കൽ ചിലവററിന്നു കൊള്ളുന്നുണ്ട്. വൎജ്ജിക്കേണ്ടുന്നേടമത്രെ ഏറെയുള്ളൂ.

ഇനി ഗ്രഹങ്ങളിൽ പാപികളായുള്ളവരെ ശുഭേതരാഃ എന്ന ചൊല്ലിത്തിങ്കൽ ചൊല്ലുന്നു:—

രാഹുമന്ദകുജാ ഭാനുഃ
കേതുഃ പാപാശ്ശുഭാഃ പരേ.

രാഹുവും, ശനിയും, ചൊവ്വയും പാപികൾ. ആദിത്യനെയും പലെടത്തു പാപിയെന്നത്രെ ചൊല്ലുന്നത്. ആദിത്യോദയം ചില പൊഴുതുകൾക്കു കൊള്ളുന്നു. എന്നിട്ടു രാഹുമന്ദകുജാഃ എന്നു സമാസിച്ചിട്ടും ഭാനുഃ എന്നു വേറെയും ചൊല്ലി. കേതുവും പാപിയാകയുണ്ട്. കേതുവിനെ മുഹൂൎത്തത്തിങ്കലെങ്ങും നിരൂപിക്കുമാറില്ല. എന്നിട്ടു കേതുവിനെ വേറെ ചൊല്ലി. ചന്ദ്രനും ബുധനും വ്യാഴവും ശുക്രനും ഇവർ നാലുപേരും ശുഭഗ്രഹങ്ങളത്രെ. എന്നിട്ടു നാലുപേരെയും തുല്യമായിട്ടു പരേ എന്ന ശബ്ദംകൊണ്ടു ചൊല്ലി.

പ്രകാശകൌ തൌ പ്രഥമൌ ഗ്രഹാണാം
താരാഗ്രഹാഃ പഞ്ച പരേ തതോ തൌ
തമോഗ്രഹൌ തേഷു ശുഭാശ്ച മദ്ധ്യേ
ക്രൂരോ ബലീന്ദുശ്ച പരേ തു പാപാഃ.

എന്നു മാധവീയത്തിലുണ്ട്.

ക്ഷീണേന്ദുചക്രാരശന്യൎക്കാഃ
പാപാശ്ചാന്ദ്രിശ്ച തൈൎയ്യുതഃ

എന്നു ആചാരദീപിക.

ക്ഷീണേന്ദ്വർക്കമഹീസുതാർക്കതനയാഃ
പാപാ ബുധസ്തൈര്യുതഃ.

എന്നു വരാഹഹോരയിൽ.

ഇത്യാദികളെ കണ്ടിട്ടു ബലഹീനനായിരിക്കുന്ന ചന്ദ്രനും പാപികളോടുകൂടി നില്ക്കുന്ന ബുധനും ഇവരിരുവരും പാപികൾ എന്നു ശങ്കിക്കേണ്ടാ എന്തെ എന്നല്ലി പിന്നെ. അതതു അഷ്ടമരാശിയുടെ പാപാംശം വൎജ്ജിക്കുന്നേടത്തും മൂന്നഞ്ചേഴാംനാളുകളിലെ പാപാംശകം വൎജ്ജിക്കുന്നേടത്തും ഇത്യാദികളിൽ ക്ഷീണചന്ദ്രന്റെ അംശകവും പാപികളോടു കൂടിനില്ക്കുന്ന ബുധന്റെ അംശകവും വൎജ്ജിക്കുന്നുവല്ലൊ എന്നിട്ട്. എന്നാൽ ചന്ദ്രനും, ബുധനും, വ്യാഴവും, ശുക്രനും ഇവർനാലുപേരും ശുഭഗ്രഹങ്ങളത്രെ. ഇങ്ങനെ അംഗീകരിക്കുമാറത്രെ മുഹൂൎത്തത്തിങ്കൽ ആചാരം. ഇതു താമരനെല്ലൂരിൽ ചൊല്ലീട്ടുമുണ്ട്.

വ്യാഴം വെള്ളി ബുധൻ തിങ്ക-
ളിവരെന്നു ശുഭഗ്രഹാൻ വിദുഃ
എല്ലാപ്പൊഴുതിലും നല്ല-
തേഷാം വൎഗ്ഗവുമംശവും.

ഇങ്ങനെ.

അഷ്ടമരാശ്യംശകാദികളെ വൎജ്ജിക്കുന്നേടത്ത് ആദിത്യന്റെ അംശകം വൎജ്ജിക്കമാറത്രെ ആചാരവും.

ഇനി കേതുവിനെ മുഹൂൎത്തങ്ങൾക്കു നിരൂപിക്കേണ്ടാതിരിക്കുന്നതിനുള്ള ഹേതുവിനെ ചൊല്ലുന്നു:—

കേതോശ്ചാരസ്യ വിജ്ഞാനം
ഗണിതേന ന ശക്യതേ
യദാ തു ദൃശ്യതേ വ്യോമ്നി
ചിന്തനീയസ്സ വാ തദാ.

കേതുവിന്റെ ചാരം ഗണിതംകൊണ്ടറിയരുത്. എന്നിട്ടു കേതുവിനെ മുഹൂൎത്തങ്ങൾക്കു നിരൂപിക്കമാറില്ല. ധൂമകേതു ഉദിച്ചിട്ടുകാൺകിൽ അന്നുതുടങ്ങീട്ടു മൂന്നുദിവസം പൊഴുതു വൎജ്ജിയ്ക്കുമാറുണ്ടുതാനും. രാഹുവിന്റെ ഏഴാമെടത്തു കേതു എന്നുണ്ടല്ലൊ ഒരു പ്രസിദ്ധി. അതു മുഹൂൎത്തങ്ങളിലംഗീകരിച്ചു

പോരുന്നില്ല. പേരിടുവാൻ പന്ത്രണ്ടാമെടം, ചോറൂണിന്നു പത്താമെടം, ഉപനയനത്തിന്നഷ്ടമം എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള ശുദ്ധിസ്ഥാനങ്ങളിൽ കേതുവിനെക്കൂടി നിരൂപിക്കമാറില്ല. ഇങ്ങനെയത്രെ ആചാരം. ഗ്രന്ഥാന്തരങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധമല്ലൊ ഗ്രഹങ്ങൾക്കു ത്രിദശത്രികോണാദികളിൽ ദൃഷ്ടിയുണ്ടെന്നു്. അതു മുഹൂൎത്തത്തിങ്കൽ അംഗീകരിക്കേണ്ടാ എന്നു ചൊല്ലുന്നു.

ത്രികൎമ്മണോസ്ത്രികോണേ ച
ചതുരശ്രേ/പി ഖേചരാഃ
ദൃഷ്ടിരസ്തീതി ഭാഷന്തേ
നൈവം മൌഹൂൎത്തികാ വിദുഃ.

മൂന്നാമെടത്തും പത്താമെടത്തും, അഞ്ചൊൻപതാമെടത്തും, നാലെട്ടാമെടത്തും ഗ്രഹങ്ങൾക്കു ദൃഷ്ടിയുണ്ടെന്നു പ്രശ്നജാതകങ്ങളിലംഗീകരിച്ചുപോരുന്നു. മുഹൂൎത്തങ്ങൾക്കു് അംഗീകരിച്ചുപോരുന്നില്ല. മുഹൂൎത്തങ്ങളിൽ ഗ്രഹങ്ങൾക്കു് ഏഴാമെടത്തു ദൃഷ്ടിയെ അംഗീകരിക്കമാറുള്ളു. ഇങ്ങനെയത്രെ ആചാരം.

ഇനി പാപിപോയാലും ആ രാശിയ്ക്കു ഒരു ശുഭയോഗമുണ്ടായെ പൊഴുതിന്നു കൊള്ളാവു എന്നു ചൊല്ലുന്നു:—

ശുഭയോഗാദേവ രാശിഃ
പാപമുക്തോ വിശുദ്ധ്യതി
ശുഭയോഗം വിനാപ്യൎക്ക-
മുക്തരാശിസ്തു ഗൃഹ്യതേ.

പാപിനിന്ന രാശിയിൽ നിന്നു പാപിപോയാലും പിന്നെ ഒരു ശുഭൻ അതിൽച്ചെന്നെ പൊഴുതിന്നു കൊള്ളാവു. പാപി പോകുമ്പോൾ ഒരു ശുഭൻ തന്നിലുണ്ടെങ്കിൽ പാപി പോയ നാളെ കൊള്ളുകയുമാം. ആദിത്യൻനിന്നുപോയാൽ ആ രാശിയെ ശുഭയോഗമുണ്ടാവുമ്മുൻപെ കൊള്ളുന്നതാനും.

ഇനി ആദിത്യോദയം വൎജ്ജിക്ക ഇരുപ്പത്തൊന്നു ദിനം ചൊല്ലുന്നു:—

നമനിഷ്ക്രാമണോദ്വാഹ-
ചൌലാന്നോപ്തു വിശേഷതഃ
ഭാസ്കരസ്യോദയോ വൎജ്ജ്യോ
*ഗേഹാദൌ വാ ന ദോഷദഃ.

* "ഗൃഹകൎമ്മണി ശസ്യതേ." (പാഠാന്തരം).

പെരിട്ടക, വാതിൽപുറപ്പാട്, വെളി, ചോറൂണ് ഇവ നാലിന്നുമരിത്ര്യോദയം വർജ്ജിക്ക ഇളസ്സൂതല്ല്. പുരചമസ്സ്യാന്നും അതിൽ കടിപ്പൂവാനും അരിത്ര്യോദയം വർജ്ജിക്കയത്രെ വേണ്ടുന്നത്. എത്രയും കഴിവുകെട്ടകിൽ ചിലരുണ്ട് ചിലടത്തു കൊള്ളുന്നതും. എങ്കിലും വേണ്ടുവാനല്ലതാനും.

ഇനി ചന്ദ്രോദയം വർജ്ജിക്കേണ്ടുന്നവറ്റെ ചൊല്ലുന്നു:—

പുംസവാശനനിഷ്ക്രാന്തി-
വിവാഹേഷു വിശേഷതഃ
വർജ്ജ്യശ്ചന്ദ്രോദയഃ പുംസാം
ചൌളേ വാ ന തു ശോഭനഃ.

പുംസവനം, ചോറൂണ്, വാതിൽപുറപ്പാട്, വെളി ഇവ നാലിന്നും ചന്ദ്രോദയം വർജ്ജിക്ക. ഇളസ്സൂതല്ല്. ആണുങ്ങളുടെ ചൌളത്തിന്നും വർജ്ജിക്കയത്രെ വേണ്ടുന്നത്. അതിന്ന് എത്രയും കഴിവുകെട്ടകിൽ ചിലർ കൊള്ളുന്നതുമാനും. പെണ്ണുങ്ങളുടെ ചൌളത്തിന്നോ ചന്ദ്രോദയം നന്നല്ലോതാനും.

ഇനി എല്ലാറ്റിന്നും വർജ്ജിക്ക എന്നു ചൊല്ലിയ ഗ്രഹസ്ഥിതികളിൽ ചില ഇളസ്സ് ചിലവറ്റിന്നു കൊള്ളാവൂ. എന്നിട്ടവറ്റെ ചൊല്ലുന്നു. അവിടെ നടെ ശുക്രദൃഷ്ടി കൊള്ളാവുന്നവറ്റെ ചൊല്ലുന്നു:—

കൂപാദിഖനനേ സേകേ
വസ്ത്രേ ശുക്രേക്ഷണം ശുഭം.

കിണറും കുളവും കഴിപ്പാനും, വെളിച്ചേഷത്തിന്നും, പുടവയുടുപ്പാനും ശുക്രദൃഷ്ടി നന്ന്. ഇവയല്ലാത്തതിന്നൊക്കെ ശുക്രദൃഷ്ടി വർജ്ജിക്കണം.

പാപദൃഷ്ടൌ ക്രിയാം കുര്യാ-
ദൌഷധൈഃ ക്രൂരരോഗിണാം.

ക്രൂരരോഗശാന്തിക്ക് ഔഷധം സേവിപ്പാൻ പാപദൃഷ്ടി നന്ന്.

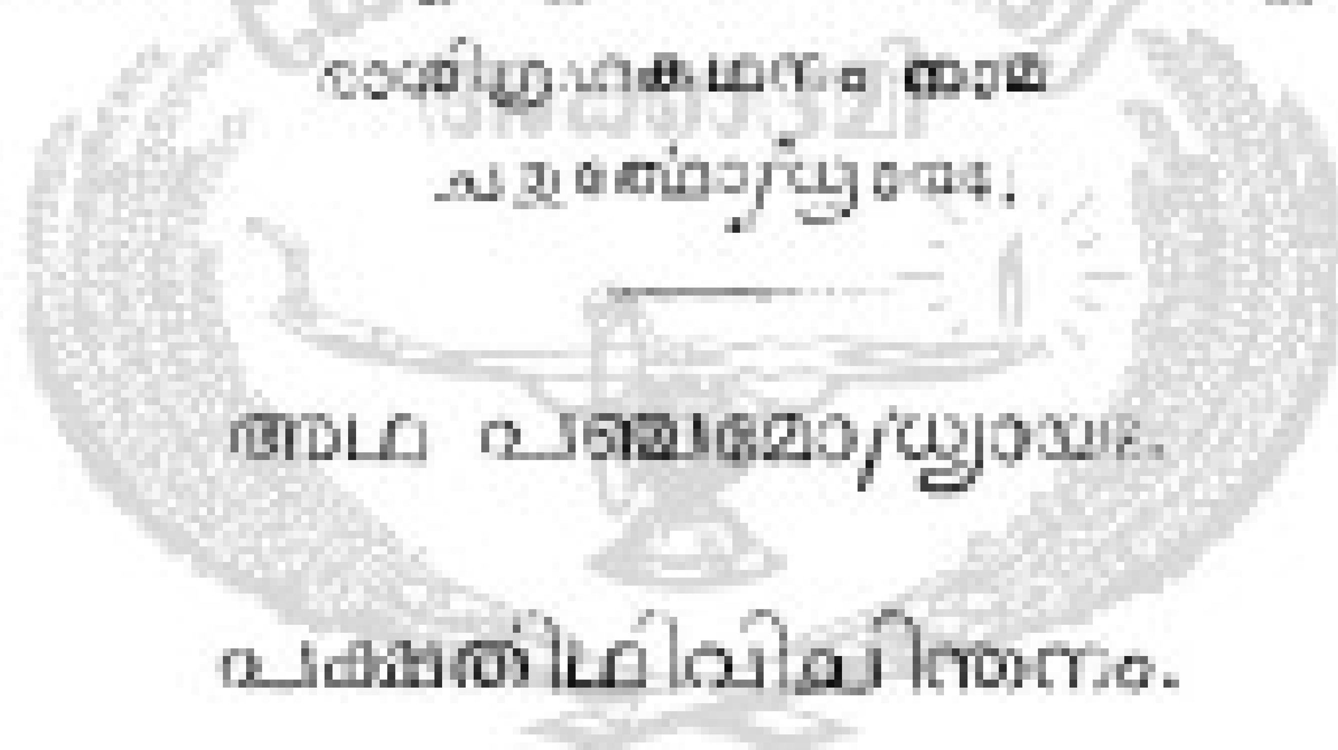
ധാന്യവൃദ്ധൌ വിശേഷേണ
മന്ദദൃഷ്ടിശ്ശുഭപ്രദാ

ഇല്ലം നിറപ്പാൻ ശനിദൃഷ്ടി വെരികെ നന്ന്.

ക്ഷൌരത്യ/നാളേഗതൌ വസ്ത്രേ
ധാന്യവൃദ്ധൌ നവാശനേ
കർഷണേ ബീജവാപേ ച
ഷഷ്ഠ്യ/ന്ത്യ ഗൃഹ്യതേ വിധുഃ.

തലമിനിയം കഴിഞ്ഞാൽപിന്നെ ഇടയിലുള്ള വപനഞാറംഭം, യാത്രയും, പുടവയുടുപ്പാനും, ഇല്ലം നിറപ്പാനും, പുത്തരിഉണ്മാനും, ആഗ്രയണത്തിനും, കൈക്കൊട്ടു ചാലിടുവാനും, ഏർവയ്പാനും, പയിർചെയ്വാനും, കരുവികൊണ്ടു ചാവിടുവാനും, വിതപ്പാനും, എള്ളുവെസ്സുവും നടുവാനും ഇവയെല്ലാററിനും ആറാമെടത്തും പന്ത്രണ്ടാമെടത്തും ചന്ദ്രനെക്കൊള്ളുന്നു.

ഇതി പരമെശ്വരപ്രിയശിഷ്യേണ ശങ്കരേണ വിരചിതെ
കാലദീപികാവ്യാഖ്യാനെ ബാലശങ്കരനാമ്നി
ശോദ്ധ്യഗ്രഹകഥനം നാമ
ചതുർത്ഥോ/ദ്ധ്യായഃ.

അഥ പഞ്ചമോ/ദ്ധ്യായഃ.

പക്ഷതിഥിവിധിനം.

ഇനി പൂർവ്വപക്ഷത്തിൽതന്നെ ചെയ്യേണ്ടുന്നവയെ ചൊല്ലുന്നു:—

ചൌളോപനയഗോദാന-
വ്രതസീമന്തകർമ്മസു
പ്രസവാൽ പ്രാഗപിഷ്ടബലൌ
ഗൃഹസ്ഥാഗ്രയണേ തഥാ.

ശുക്ലപക്ഷതപനിയമോ
വിശേഷേണ പ്രവർത്തതേ
പ്രതിഷ്ഠാ പ്രഥമാ ശുക്ല-
പക്ഷ ഏവ ശുഭാ സ്മൃതാ.

കൌഷീതകെ നിത്ത പക്ഷ
ഏവ സ്നാനാദ്യ ഷംസവഃ.

തലമിനിയം, ഉപനയനം, ഗോദാനം, വ്രതങ്ങൾ മൂന്നും, സീമന്തം, പ്രസവിക്കുംമുൻപെ പിഷ്ടബലിചെയ്യുന്നതും, ആഗ്ര

യണം, ഒരു മുക്കാൽവട്ടം ഉണ്ടാകുമ്പോഴത്തെ ദേവപ്രതിഷ്ഠയും ഇവ പറ്റും പൂൎവ്വപക്ഷത്തിൽത്തന്നെ ചെയ്യാവൂ. കൌഷീതകന്നു ചാമത്തിന്നും പുംസവനത്തിന്നും കൂടി കൃത്യമുണ്ടു പൂൎവ്വപക്ഷത്തിലേ ചെയ്യാവൂ എന്നു്. ഇച്ചൊല്ലിയ പന്ത്രണ്ടിന്നും അപരപക്ഷം മുഴുവൻ വൎജ്ജിക്കണം.

ഇനി പൂൎവ്വപക്ഷത്തിലും അപരപക്ഷത്തിൽ പഞ്ചമി കഴിവോളവും കൂടി കൊള്ളാവുന്നവയെ ചൊല്ലുന്നു:—

കൌഷീതകം വിനാന്യേഷാം
സ്നാനേ ദേവാഭിഷേചനേ
സംകോചേ കൃഷ്ണപക്ഷേപി
പഞ്ചമ്യന്താശ്ശുഭാഃ സ്മൃതാഃ.

കൌഷീതകനെ ഒഴിച്ചുള്ളവരുടെ ചാമത്തവും, കലശമാട്ടം, സംകോചവും ഇവ മൂന്നും പൂൎവ്വപക്ഷത്തിലും കൊള്ളാം. അപരപക്ഷത്തിൽ പഞ്ചമി കഴിവോളവുന്നേരം കൂടെക്കൊള്ളാം, ഇവ മൂന്നിന്നുമപരപക്ഷത്തു ഷഷ്ഠിതുടങ്ങിയാൽ മേല്പെട്ടു് അപരപക്ഷം കഴിവോളം വൎജ്ജിക്കണം.

തിഥ്യും നാളും ഇന്നതിന്നതിന്നു വൎജ്ജിക്കേണ്ടുവതു് എന്നു് അതതിന്റെ വിശേഷവിധി ചൊല്ലുന്നേടത്തു ചൊല്ലുകയത്രെ എളുപ്പം എന്നതുകൊണ്ടിവിടെ ചൊല്ലുന്നില്ല.

ഭവിമാനങ്ങളും ഇന്നതിന്നിന്നവ വൎജ്ജിക്കേണ്ടുവതു് എന്നു മുമ്പെ ചൊല്ലാത്തതും മേലിൽ അവിടെയവിടെ ചൊല്ലുക എളുപ്പം എന്നിട്ടത്രെ.

ഇനി എല്ലാപ്പോഴുതിന്നും വൎജ്ജിക്കേണ്ടുന്ന പക്കങ്ങളെ ചൊല്ലുന്നു:—

ചതുൎദ്ദശ്യൌ ചതുൎത്ഥ്യൌ ച
നവമ്യൌ കൃഷ്ണപൎവ്വ ച
ശുക്ലപ്രതിപദാദ്യംശ-
മഷ്ടമ്യൌ ച വിവൎജ്ജയേൽ.

പതിന്നാലു രണ്ടും, ചതുൎത്ഥി രണ്ടും, നവമി രണ്ടും, അമാവാസിവാവും, പൂൎവ്വപക്ഷത്തിൽ പ്രതിപദത്തിന്റെ പാതി കീഴ്മുറിയും, അഷ്ടമി രണ്ടും ഇപ്പക്കങ്ങളെ എല്ലാപ്പൊഴുതിന്നും വൎജ്ജിക്ക.

ഇനി ഇപ്പക്കങ്ങളിൽ ചിലവറ്റിന്നു ചിലപ്പൊഴിന്നു കൊള്ളപ്പെട്ടു. അപവാദം ചൊല്ലുന്നു:—

വിദ്യാരംഭോ നവമ്യാം തു
കൃഷ്ണാഷ്ടമ്യാം കരഗ്രഹഃ
ശുക്ലപ്രതിപദാദ്യർദ്ധേ
ഗൃഹസ്ഥാഗ്രയണം തഥാ.

ക്രിയതേ വിഷ്ടിഹീനാസു
രിക്താസ്വൌഷധസേവനം
അമായാം വിഹിതം ശ്രാദ്ധം
മൂലരോഗസ്യ ഭേഷജം.

നവമി രണ്ടും കൊള്ളുന്നു വിദ്യാരംഭത്തിന്ന്. അതിൽ പൂർവ്വപക്ഷത്തെ നവമി മുഖ്യമായിക്കൊള്ളുന്നു. മറ്റേതു മദ്ധ്യമമായിട്ടു കൊള്ളുന്നു എന്നു വിശേഷമായതു്. അപരപക്ഷത്തിലെ അഷ്ടമി വേളിക്കു കൊള്ളാം. പൂർവ്വപക്ഷത്തിൽ പ്രതിപദത്തിന്റെ കീഴ്മുറി ആഗ്രയണത്തിന്നു കൊള്ളുന്നു. ചതുർത്ഥി രണ്ടും, നവമി രണ്ടും, ചതുർദ്ദശി രണ്ടും, ഇപ്പക്കങ്ങളെല്ലാം രോഗശാന്തിക്ക് ഔഷധം സേവിപ്പാൻ നന്ന്. അവിടെയും വിഷ്ടി വർജ്ജിക്കേണം താനും. അമാവാസിവാവു ശ്രാദ്ധാദിപിതൃക്രിയയ്ക്കു നന്ന്. മൂലരോഗത്തിന്നു ചികിത്സിപ്പാനും അമാവാസി നന്ന്.

ഇനി കൃഷ്ണചതുർദ്ദശീദശമായിട്ടു ശ്രാദ്ധാദികർമ്മങ്ങൾ വർജ്ജിക്കേണ്ടുന്ന ദിവസങ്ങളെച്ചൊല്ലുന്നു:—

യദാ കൃഷ്ണചതുർദ്ദശ്യാം
ദശാംശേഽസ്തമയാത് പുരാ
വിദ്യതേ തദ്ദിനേ വർജ്യാഃ
ശ്രാദ്ധനാന്ദീമുഖാദയഃ.

ഒരു പക്കത്തിന്നു പതിനഞ്ചല്ലോ തീയതി. അപ്പതിനഞ്ചു തീയതിയുമൊക്കെ ഇലിയിലിറക്കിയാൽ എഴുനൂററിരുപതിലിയുണ്ടാം. അതിനെ പത്തിൽ ഹരിച്ചാൽ എഴുപത്തിരണ്ടിലിയുണ്ടാം. അതു പക്കത്തിന്റെ ദശാംശകമായതു്. അതിന്നു നാഴിക കണ്ടാൽ ഒരുനാഴികയുണ്ടുതാനും. അപ്പോഴും അസ്തമയത്തിന്നു സൂക്ഷിച്ചു പക്കംകണ്ടാൽ ഒരു തീയതിയും പന്ത്രണ്ടിലിയുമുണ്ടു് അപരപക്ഷത്തിൽപതിന്നാലു് എങ്കിൽ ആ ദിവസം ശ്രാദ്ധമൂട്ടരുതു്. നാന്ദീമുഖം ചെയ്യരുതു്. ഔപാസനമിടരുതു് ഇത്യാദികൾ പലവയുണ്ടെന്നു വർജ്ജിക്കേണ്ടുവതു്.

ന പൂർണ്ണോ യദ്ദിനേ തസ്യാ
ദർശോഽംശോഽസ്തമയാൽ പുരാ
തദ്യാത്തരേദ്യുരസ്താൽ പ്രാ-
ഗമാവാസ്യാദർശാംശകഃ.

സമ്പൂർണ്ണോഽപ്യത്ര വർജ്ജ്യന്തേ
ശ്രാദ്ധനാന്ദീമുഖാദയഃ.

തലനാളപ്പതിന്നാൽ മാസത്തിന്നു വേണ്ടും പോരായ്കിൽ, പിറെറന്നാൾ വാവുമാസത്തിന്നു വേണ്ടും പൊരുന്നതാനും. എങ്കിൽ അപ്പതിന്നാലുമമാവാസിവാവും കൂടുന്ന ദിവസവും ശ്രാദ്ധാദികൾ വർജ്ജിക്കേണം. ഇങ്ങനെയത്രെ പെരുമനത്തു മിക്കവാറുമാചാരമാകുന്നതു്. ഇനിപ്പതിന്നാലും വാവുംകൂടി മാസത്തിന്നു് ഒരു മിച്ചുവരുന്നാൾ വാവത്രെ പ്രധാനമാകുന്നതു്. അന്നു ശ്രാദ്ധാദികൾ വർജ്ജിക്കേണമെന്നില്ലയോ ഒരുപക്ഷം എന്നറിഞ്ഞീല താനും. അതു ചോദിച്ചു നിർണ്ണയിച്ചുകൊൾക. ചോദിപ്പാനൊരുക്കമില്ലായ്കിൽ ആ ദിവസം ശ്രാദ്ധാദികൾ വർജ്ജിക്ക.

തസ്യാ ദർശാംശഃ പൂർവ്വേദ്യുഃ
പൂർണ്ണോഽപ്യസ്തമയാൽ പുരാ
തദോത്തരേദ്യുരസ്താൽ പ്രാ-
ഗമാവാസ്യാദർശാംശകഃ.

പൂർണ്ണോ നചേത്തദ്ദിനേ വാ
വർജ്ജ്യന്തേ പ്രായശോ ബുധൈഃ.

തലനാളസ്തമയത്തിന്നു കണ്ടാൽ അപരപക്ഷത്തിൽ പതിന്നാലു മാസത്തിന്നു വേണ്ടും പോന്നിരുപ്പു. പിറെറന്നാളസ്തമയത്തിന്നു കണ്ടാൽ അമാവാസിവാവു മാസത്തിന്നു വേണ്ടും പോരാതെയും വരും. എങ്കിൽ അത്തലനാളും പിറെറന്നാളും ശ്രാദ്ധനാന്ദീമുഖാദികളെ വർജ്ജിക്കമാറത്രെ പെരുമനത്തു മിക്കവാറുമാചാരം. ചിലരില്ലയൊ പിറെറന്നാൾ വർജ്ജിയാതെ എന്നറിഞ്ഞില്ല താനും. ഇതെല്ലാമന്നന്നുകേട്ടു നിർണ്ണയിച്ചുകൊൾക. കൃഷ്ണചതുർദ്ദശി ശ്രാദ്ധാദികൾ വർജ്ജിക്കമാറു പെരുമനത്തെ ആചാരമുള്ളു. പെരുമനഗ്രാമമൊഴിച്ചുള്ളവർ വർജ്ജിക്കമാറില്ല. എന്നാൽ കൃഷ്ണചതു-

ട്ടശിയെ വൈധൃതനാളുംപോലെ സൂക്ഷിച്ചു വർജ്ജിക്കേണ്ടതൊക്കെ വർജ്ജിച്ചുകളക.

ഇതി പരമഹംസപരിവ്രാജകാചാര്യേണ ശങ്കരേണ വിരചിതേ
കാലദീപകവ്യാഖ്യാനെ ബാലശങ്കരനാമ്നി
പഞ്ചാംഗവിധിവിചിന്തനം നാമ
പഞ്ചമോഽധ്യായഃ.

അഥ ഷഷ്ഠോഽധ്യായഃ.

സംക്രാന്തിനിർണ്ണയം.

ഇനി മൃത്യുയോഗത്തിന്റെ ലക്ഷണത്തെ ചൊല്ലുന്നു:—

മൃത്യുയോഗമിവ ഞായറാഴ്ചതൊ-
ട്ടേഴിനോടു മകവും വിശാഖവും
ആർദ്രമൂലശതതാരരോഹിണീ
വൈശ്വദേവമിവയൊത്തുകൂടുകിൽ.

ഞായറാഴ്ചയും മകവും, തിങ്കളാഴ്ചയും വിശാഖവും, ചൊവ്വാഴ്ചയും തിരുവാതിരയും, ബുധനാഴ്ചയും മൂലവും, വ്യാഴാഴ്ചയും ചതയവും, വെള്ളിയാഴ്ചയും രോഹിണിയും, ശനിയാഴ്ചയും ഉത്രാടവും, ഇവ തങ്ങളിൽ കൂട്ടുന്നേരത്തു മൃത്യുയോഗമുണ്ട്.

ഇനി ദഗ്ദ്ധയോഗം:—

ബുധദ്വിതീയാ കുജപഞ്ചമീ ച
ഷഷ്ഠീ ഗുരൗരഷ്ടമി ശുക്രവാരേ
ഏകാദശീ ചന്ദ്രശനിന്നവമ്യാ-
ദ്വാദശ്യാമർക്കേ ച ദഗ്ദ്ധയോഗഃ.

ബുധനാഴ്ചയും ദ്വിതീയയും കൂട്ടുന്നേരത്തു ദഗ്ദ്ധയോഗമുണ്ട്. ചൊവ്വാഴ്ചയും പഞ്ചമിയും കൂട്ടുന്നേരത്തുമുണ്ട്. ഷഷ്ഠിയും വ്യാഴാഴ്ചയും, അഷ്ടമിയും വെള്ളിയാഴ്ചയും, ഏകാദശിയും തിങ്കളാഴ്ചയും, ശനിയാഴ്ചയും നവമിയും, ദ്വാദശിയും ഞായറാഴ്ചയും കൂട്ടുന്നേരത്തു ദഗ്ദ്ധയോഗമുണ്ട്.

ഇനി ആഴ്ചയും നാളും പക്കവും ഇവ മൂന്നുംകൂടീട്ടും ഇവററിലീരണ്ടുകൂടീട്ടും പല യോഗങ്ങളുണ്ടു അശുഭയോഗങ്ങളായിട്ടു.

അവററെ പ്രപഞ്ചം നിരൂപിക്കുന്നവല്ല. എന്നിട്ടവററെ ചൊല്ലാഞ്ഞതു. എന്നിട്ടവററയും ഗ്രന്ഥാന്തരങ്ങളിൽനിന്നു കണ്ടിട്ടു വർജ്ജിക്കിൽ സുഖമുണ്ടതാനും. അല്ലാഞ്ഞിൽ ഇവ രണ്ടും വർജ്ജിച്ചാൽ ദോഷമൊട്ടു ഇല്ലതാനും.

ഇനി ഈ യോഗങ്ങൾക്കു മൂന്നേമുക്കാൽനാഴിക പുലരുമ്പോളെ ഫലമുള്ളു എന്നു ചൊല്ലുന്നു:—

തിഥിവാരർക്ഷയോഗാനാം
ഫലമർക്കോദയാദിതഃ
അർദ്ധയാമാൽ പരം നാസ്തി
ശുഭം ചാപ്യശുഭം ച യൽ.

ഏഴരനാഴിക ഒരു യാമം. അപ്പോളൊ അർദ്ധയാമമായതു് മൂന്നേമുക്കാൽനാഴിക. അന്നേപ്പുലർകൊണ്ടൊപ്പിച്ചു് എട്ടുകൂറിട്ടാൽ അതിനു നാലത്തെക്കൂററിനെയത്രെ ഇവിടെ അർദ്ധയാമശബ്ദംകൊണ്ടു ചൊല്ലി. കേവലം മൂന്നേമുക്കാൽ നാഴികതന്നെയല്ല. അപ്പോളൊ മൃത്യുയോഗവും ദഗ്ദ്ധയോഗവും ഉള്ള ദിവസമാദിത്യോദയം തുടങ്ങീട്ടു മിക്കവാറും മൂന്നേമുക്കാൽ നാഴിക പുലരുവോളമെ വർജ്ജിക്കേണ്ടു. മൂന്നേമുക്കാൽനാഴിക പുലർന്നതിന്നകത്തും തങ്ങളിൽക്കൂടുന്നനേരമേ വർജ്ജിക്കേണ്ടു. അപ്പോളൊ മൂന്നേമുക്കാൽനാഴിക പുലരുന്ന യോഗമുള്ളു എങ്കിലൊ, അന്നൊട്ടും വർജ്ജിക്കയെ വേണ്ടല്ലൊ. ആഴ്ച കൂട്ടുകഹേതുവായിട്ടുണ്ടാകുന്ന യോഗങ്ങൾ നല്ലവ എങ്കിലും, ആകാത്തവ എങ്കിലും അവററിന്നു മിക്കവാറും മൂന്നേമുക്കാൽനാഴിക പുലരുവോളമെ ഫലമുള്ളു. പിന്നെ ഫലമില്ല.

ഇനി സൂര്യസംക്രാന്തിയുടെ ഇരുപുറമുള്ള പൊഴുതുകൾക്കു വർജ്ജിക്കേണ്ടുന്ന കാലം ഉള്ളതിനെ വഴിയെച്ചൊല്ലുന്നു:—

യസ്മിൻ ദിനേഽർക്കസംക്രാന്തി-
സ്തദ്ദിനേ കർമ്മ വർജ്ജയേൽ
യദ്രാത്രൗ സംക്രമസ്തസ്യാം
രാത്ര്യാം കർമ്മ വിവർജ്ജയേൽ.

സൂര്യസംക്രമണാൽ പൂർവ്വം
പരതശ്ചാപി ഷോഡശ

ഘടികാശ്ച വിവൎജ്ജ്യാസ്സ്യുഃ
സൎവ്വേഷു ശുഭകൎമ്മസു.

പകൽ സംക്രാന്തിഎങ്കിൽ അപ്പകൽ മുഴുവൻ വൎജ്ജിക്കണം. രാത്രിയിൽ സംക്രാന്തി എങ്കിൽ ആ രാത്രിമുഴുവൻ വൎജ്ജിക്കണം. അതുതന്നെ പോരാതാനും. സംക്രാന്തിനേരത്തിന്നു കീഴും മേലും പതിനാറീതെനാഴിക വൎജ്ജിക്കണം. അപ്പ്രാഗ്വൈ രാത്രിയിൽ സംക്രാന്തിഎങ്കിൽ പകലാലൊട്ടും പകൽ സംക്രാന്തിയെങ്കിൽ രാത്രിയാലൊട്ടുംകൂടി വൎജ്ജിക്കേണ്ടിവരും. അതു ഞാൻ ഭാഷയിൽ ചൊല്ലീട്ടുമുണ്ടു്.

രാത്രൗ ചേൽ പകലാലൊട്ടും
ദിവാ ചേൽ രാത്രിസാൎത്ഥപാ
കൂടെ വൎജ്ജിക്കയെന്നത്രേ
കാലമാനേ പ്രയോജനം.

ഇങ്ങനെ.

ഇമ്മുപ്പത്തിരണ്ടു നാഴികക്കും ബിംബസംക്രാന്തിയെന്നു പേർ. ഇതു പ്രായികമത്രെ മുപ്പത്തുരണ്ടു നാഴിക എന്നചൊല്ലിയതു്. ആദിത്യന്റെ സ്ഫുടഗതിക്കൊതക്കവാറത്രെ ഇതിന്റെ സ്ഫുടത. രണ്ടു രാശിയിൽ കൂടിയിട്ടു് ആദിത്യബിംബമിരിക്കുന്നനേരം ബിംബസംക്രാന്തിയായതു്. ബിംബസംക്രാന്തികാലം സൂക്ഷിച്ചറിയേണ്ടുകിൽ ആദിത്യന്റെ ബിംബലിപ്തകളും സ്ഫുടഗതിയും സൂക്ഷിച്ചുവരുത്തിയാൽ ബിംബലിപ്തകളെ അറുപതിൽ പെരുക്കി സ്ഫുടഗതിയുടെ ഇലികളെക്കൊണ്ടു ഹരിച്ചാൽ വരുന്നഫലം ബിംബസംക്രാന്തിയുടെ നാഴിക. അതിനെ അൎദ്ധിച്ചാൽ സൂക്ഷ്മസംക്രാന്തിയുടെ കീഴുംമേലും വൎജ്ജിപ്പാൻ ഇളയ്ക്കൂതാത്ത നാഴിക വരും. ഇതു സൂൎയ്യസിദ്ധാന്തത്തിൽ ചൊല്ലീട്ടുമുണ്ടു്.

അൎക്കമാനകലാഃ ഷഷ്ട്യാ
ഗുണിതാ ഭുക്തിഭാജിതാഃ
തദൎദ്ധനാഡ്യസ്സംക്രാന്തേ-
ൎവാക്പുണ്യാസ്തഥാപരാഃ.

ഇങ്ങനെ.

ഇങ്ങനെവരുത്തിക്കാണുമ്പോൾ സൂക്ഷ്മസംക്രാന്തിയുടെ കീഴും മേലും പതിനേഴുചെയ്തനാഴിക ഉണ്ടാം മിക്കവാറും ബിംബസംക്രാന്തികാലമായിട്ട്. എന്നാൽ സംക്രാന്തിയുടെ കീഴും മേലും പതിനേഴുചെയ്ത നാഴിക വർജ്ജിക്കയത്രെ എന്നിവിടെ തെളിഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. പതിനാറുചെയ്തല്ല.

ദേവാർച്ചനാദിദാനം ച
തസ്മിൻ കാലേ ശുഭാവഹം.

സംക്രാന്തിനേരത്തു ദേവപൂജ, ദേവന്മാരെക്കാണുക, തീർത്ഥസ്നാനം, ദാനം ചെയ്ക ഇത്യാദികളെല്ലാം പെരികെ നന്ന്. ഇങ്ങനെ സംക്രാന്തിവർജ്ജിക്കേണ്ടതും, അംഗീകരിക്കേണ്ടതും ആചാരസ്ഥിതി.

ഇനി ബലാബലമറിവാൻ ഗ്രന്ഥാന്തരങ്ങളെക്കൂടിയെഴുതുന്നു, നടെ സംക്രാന്തികളുടെ വിശേഷനാമങ്ങളെ ചൊല്ലുന്നു.

അർക്കേ സ്ഥിരാൻ വിശതി വിഷ്ണുപദാഭിധാനാ-
സ്തേഭ്യഃ പരാസ്തു ഷഡശീതിമുഖാശ്ചരേഭ്യഃ
സംക്രാന്തയസ്തു ഝഷഗാസ്തുലാകുളീരാൻ
ജ്ഞേയാഃ ക്രമാദുദഗവാഗ്വിഷുവായനാഖ്യാഃ.

ഇതു മാധവീയം.

ശ്രീപതിയും ഇതു ചൊല്ലുന്നുണ്ട്.

ഹരിപദം സ്ഥിരഭേ രവിസംക്രമോ
ദ്വിതനുഭേ ഷഡശീതിമുഖം ഭവേൽ
ഉദഗവാഗയനേ മൃഗകർക്കിണോഃ
ക്രിയതുലാധരയോർവിഷുവത് സ്മൃതഃ.

ഇങ്ങനെ.

ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ കാണുമ്പോഴും അയനചലനം കൂട്ടാതെയത്രെ അയനസംക്രാന്ത്യാദികൾ കാണേണ്ടൂ എന്നു നിർണ്ണയം വരും. ഇനി സംക്രാന്തിയുടെ കീഴും മേലും പതിനാറുചെയ്ത നാഴിക പുണ്യകാലം എന്നതു ശ്രീപതി ചൊല്ലുന്നു.

പൂൎവ്വതോഽപി പരതോഽപി സംക്രമാൽ
പുണ്യകാലഘടികാസ്തു ഷോഡശ
അൎദ്ധരാത്രസമയാദനന്തരം
സംക്രമേ പരദിനം ഹി പുണ്യദം.

യോ യോഽൎദ്ധരാത്ര ഏവ സ്യാൽ
സംപൂൎണ്ണേ സംക്രമോ രവേഃ
തദാ ദിനദ്വയം പുണ്യം
സ്നാനദാനാദികൎമ്മസു.

ഇങ്ങനെ.

കൎക്കടഞായൎപിറക്കുന്ന സംക്രാന്തിക്കും, സ്ഥിരരാശികൾ നാലിലും, ആദിത്യൻ ചെല്ലുന്ന സംക്രാന്തികൾക്കും, ആദിയിലെടം പുണ്യകാലം. വിഷുസംക്രാന്തി രണ്ടിന്നും നടുവ്. ഉഭയരാശികൾ നാലിലുമാദിത്യൻ ചെല്ലുന്ന സംക്രാന്തികൾക്കും, മകരഞായർ പിറക്കുന്ന സംക്രാന്തിക്കും, ഒടുക്കം പുണ്യകാലം. എന്നും ശ്രീപതി ചൊല്ലീട്ടുണ്ട്.

യാമ്യായനേ വിഷ്ണുപദേ തഥാദ്യൌ
ദാനാദ്യനന്തം വിഷുവേ ച മദ്ധ്യേ
വദന്ത്യതീതേ ഷഡശീതിവക്ത്രേ
മഹൎഷയഃ ഖല്വയനേ ച സൌമ്യേ.

ഇങ്ങനെ.

സ്ഥിരരാശികൾ നാലിലും ആദിത്യൻ ചെല്ലുന്ന സംക്രാന്തികൾക്കും, അയനസംക്രാന്തി രണ്ടിന്നും, ഇരുപുറത്തും മുമ്മൂന്നു ദിവസം വൎജ്ജിക്കണം. വിഷുസംക്രാന്തി രണ്ടും കഴിഞ്ഞാൽ ഓരോ ദിവസം. ഉഭയരാശികൾ നാലിലും ചെല്ലുന്ന സംക്രാന്തി കഴിഞ്ഞാൽ മുപ്പതു നാഴിക വൎജ്ജിക്കണം.

ത്യജന്തി പൂൎവ്വം പരതശ്ച സംക്രമാൽ
ദിനാനി ഷഡ് വിഷ്ണുപദാത്തഥായനാൽ
ശുഭക്രിയായാം വിഷുവാൽ പരം ദിനം
പരം പരേശ്ച ദിനാൎദ്ധമുൽസൃജേൽ.

ഇങ്ങനെ മാധവീയത്തിൽ.

ഇനി മുഹൂൎത്തരത്നം.

അയനേ വിഷുവത്യന്യാ-
സ്വൎക്കസംക്രാന്തിഷു ക്രമാൽ
ത്രിദിനൈകദിനേ ത്രിംശ-
ന്നാഡ്യസ്ത്യാജ്യാസ്സ്വപാൎശ്വയോഃ.

ഇങ്ങനെ.

സ്ഥിരാഖ്യേ ചോഭയാഖ്യേ ച
ഭാനോസ്സംവേശനം യദാ
തദാ സംക്രാന്തിനാമ സ്യാൽ
കാലോ രാശൌ വിശേഷാപമഃ.

പൂൎവ്വപശ്ചിമയോസ്തസ്യ
ത്രിംശന്നാഡീ വിവൎജ്ജയേൽ
ശുഭാൻ സൎവ്വാൻ സ യാത്രാദീൻ
ധൎമ്മാനത്രാചരേദ് ബുധഃ.

വിഷുക്രിയതുലേ ഭാനോഃ
പ്രവേശസമയസ്തതഃ
പൂൎവ്വേഽതീതേ ച നാഡീനാം
വൎജ്ജ്യാ ഷഷ്ടിസ്ത്വശോഭനാ.

കാലോഽതിപുണ്യസ്തൽ സൎവ്വ-
ദേവാനാം വാ ശുഭാവഹം
ദാനം ശതസഹസ്രഘ്നം
ഫലം ദദ്യാൽ സ്വപാതശ്ശുഭം.

മൃഗേ കൎക്ക്യാം യദാ ഭാനോഃ
പ്രവേശസമയസ്തദാ
അയനോ നാമ പുണ്യാനാ
മധിപശ്ചോദിതഃ പുരാ.

പൂൎവ്വേഽതീതേ ച പൂൎവ്വസ്യ
ദിനത്രയമശോഭനം
ശുഭാനി തത്ര വൎജ്ജ്യാനി
യസ്യേച്ഛേദ്ഭദ്രമാത്മനഃ

ദിനത്രയേ വ്യതീതേ/സ്യ
ദാനമക്ഷയമുത്തമം
വഞ്ജിംസ്ഥയാപി തൽ കാലേ
ഉത്തരൈസ്യതൽഫലം ഭവേൽ.

യഃ പശ്ചാദയനസ്യോക്തഃ
തത് പൂർവേ/പി ദിനത്രയേ
ദാനം മഹാഫലം വഞ്ജിം-
സ്തുല്യം സൂര്യോപരാഗതഃ.

പശ്ചാദായനകാലസ്യ
പൂർവ്വേ/തീതേ ച ശോഭനാ
ദിനത്രയം വിവർജ്ജ്യാസ്സ്യ-
രാതശനോ ശ്രുതിമിഷ്ടമതാ.

ഇങ്ങനെ ബൃഹസ്പതി ചൊല്ലി.

ഇനി ബൃഹസ്പതി മററൊരു പ്രകാരവും ചൊല്ലീട്ടുണ്ട്.

പൂർവ്വേ/ന്ത്യ ഷഡഹം വർജ്ജ്യ-
മയനാദ്യുദയസ്യ ച
അന്ത്യാദൌ ഷഡഹം പുണ്യ-
മുത്തരാദക്ഷിണാഖ്യയോഃ.

അശ്ശുഭാ സർവ്വനക്ഷത്ര-
തിഥയശ്ശുഭകർമ്മണാം
ഷഡഹം ഷഡഹം പൂർവ്വ-
പശ്ചിമേ/യനയോർദ്വയോഃ.

ഇങ്ങനെ.

ബൃഹസ്പതി സംക്രാന്തികാലത്തെയും ചൊല്ലീട്ടുണ്ട്.

രാശൌ രാശൌ തു സൂര്യസ്യ
പ്രവേശസമയോ നൃണാം
നിമേഷസ്യായുതാംശസ്സ്യാൽ
സോ/പ്യസ്മാഭിർന്ന ഗണ്യതേ.

തഥാപി സമയസ്തസ്യ
കഥിതഃ പദ്മജന്മനാ

തസ്യാപാദേ ത്വന്ത്യപാദേ
സമാസ്സ്യുഃ പൂർവ്വാർദ്ധനാഡികാഃ.

ഇങ്ങനെ.

ആദിത്യസ്ഫുടത്തിലയനചലനം സംസ്കരിച്ചിട്ടു വേണം രാശികളിലെ സംക്രാന്തികളെ കാണ്മാൻ അയനചലനമുള്ള നാളം എന്നു ശ്രീപതി ചൊല്ലുന്നുണ്ട്.

മകരകർക്കടകാദിഗതസ്യ ഹി
ഭവത ഉത്തരയാമ്യഗതീ രവേഃ
കഥിതരാശിഷു സംക്രമണേ തഥാ
ഹരിപദാദ്യുദിതം പരമർഷിഭിഃ.

യാവദ്ഭിരംശൈരയനാത് പ്രവൃത്തിസ്യാ-
ദ്ഭഗോളകാലേന ച ഭാസ്കരസ്യ
പ്രവൃത്തിർവ്വേദിഷ്ടുപരാശികാനാം
തദന്യമേതന്മുനിഭിഃ പ്രദിഷ്ടം.

ഇങ്ങനെ.

ത്യജന്തി പൂർവ്വം പരതോ-
ഽയനാദ്ദിവസത്രയം
വിഷുവാദ്യൈകദിവസ-
മിതരേഭ്യശ്ച ഷോഡശ.

രവിസംക്രമണേഭ്യോഽഥ
ത്രിംശന്നാഡീർദ്ദ്വയാധികാഃ
ഷോഡശൈവ ത്യജന്ത്യന്യേ
യാമമേവാപരേ ബുധാഃ.

ഇതു മുഹൂർത്തദീപകം.

ഇങ്ങനെ പലമതങ്ങളുമുണ്ട്. ഇവററിൽകാലമേറെ വർജ്ജിപ്പാൻ ചൊല്ലിയതിനു തക്കവാറു വർജ്ജിക്കിലോ അഴകേറുമല്ലോ. അപ്പൊഴും വർജ്ജിപ്പാനെയെല്ലാനാളും വേലയുണ്ടല്ലോ. എന്നാൽ സംക്രാന്തിയുള്ള പകലും സംക്രാന്തിയുള്ള രാത്രിയും ബിംബസംക്രാന്തിയും വർജ്ജിക്ക. ഇങ്ങനെയത്രെ ശിഷ്ടവാദമാചാരം കാണുന്നതു.

എങ്കിലും അയനസംക്രാന്തിക്കും വിഷുസംക്രാന്തിക്കും മുഹൂൎത്താന്തരത്തിൽ ചൊല്ലിയവണ്ണം വൎജ്ജിക്കയത്രെ മുഖ്യമാകുന്നതു്.

അയനേ വിഷുവത്യന്യാ-
സ്വപിസംക്രാന്തിഷു ക്രമാൽ
ത്രിഷ്വേകദിനത്രിംശ-
ന്നാഡ്യസ്ത്യാജ്യാസ്സപാൎശ്വയോഃ.

ഇതു മുഹൂൎത്താന്തരം.

ഇതി പരമേശ്വരപ്രിയശിഷ്യേണ ശങ്കരേണ വിരചിതായാം
സംക്ഷിപ്തകല്പാഖ്യായാം ബാലശങ്കരാഖ്യ
സംക്രാന്തിനിൎണ്ണയം നാമ
ഷഷ്ഠോദ്ധ്യായഃ.

അഥ സപ്തമോദ്ധ്യായഃ.

നവദോഷപ്രകരണം.

ഇനി എല്ലാപ്പോഴും വൎജ്ജിക്കേണ്ടുന്ന നവദോഷങ്ങളെ ചൊല്ലുന്നു:—

ഗുളികോ വിഷ്ടിഗണ്ഡാന്ത-
വിഷോല്ക്കൈകാൎഗ്ഗളാസ്തഥാ
വൎജ്ജ്യാസ്സാൎപ്പശിരോ ലാടോ
വൈധൃതശ്ച സുകൎമ്മസു.

ഗുളികൻ, വിഷ്ടി, ഗണ്ഡാന്തം, വിഷഘടിക, ഉല്ക്കരേഖ, ഏകാൎഗ്ഗളം, അഹിമസ്തകം, ലാടം, വൈധൃതം ഇവയത്രയും എല്ലാപ്പൊഴുതുകൾക്കും വൎജ്ജിക്കണം.

ഇനി ഇവറ്റിന്റെ ലക്ഷണങ്ങളെച്ചൊല്ലുന്നു. അവിടെ ആദ്യം ഗുളികന്റെ ലക്ഷണത്തെപ്പറയുന്നു:—

ചന്ദ്രോ ഭദ്രോ ജയോ വിഭാ
നയശ്ശൂന്യഃ ശനീ ഭവേൽ
ത്രിംശന്നാഡ്യന്ത്യഗുളികാ
ദിനപഞ്ചമവന്നിശി

ചന്ദ്രഃ, ഭദ്രഃ, ജയഃ, വിദ്യാ, നയഃ, സ്തേനഃ, ഖനിഃ ഇവ ഏഴും പരല്പേരു്. ഞായറാഴ്ചതുടങ്ങി ക്രമത്താലെ ഓരോ ആഴ്ചകളുടെ ഗുളികവാക്യങ്ങളിവ. അപ്പോഴൊ ഞായറാഴ്ചനാൾ ഇരുപത്താറാംനാഴികക്കു പകൽ ഗുളികൻ. തിങ്കൾ ഇരുപത്തിരണ്ടു്. ചൊവ്വ പതിനെട്ടു്. ബുധൻ പതിനാലു്. വ്യാഴം പത്തു്. വെള്ളി ആറു്. ശനിയാഴ്ചനാൾ രണ്ടുനാഴികക്കു പകൽ ഗുളികൻ. ഇങ്ങനെ മുപ്പതുനാഴികപ്പകലുള്ള നാളത്തെ ദിനഗുളികൻ.

ഇനി രാത്രി ഗുളികൻ. അന്നത്തെ ആഴ്ചയുടെ അഞ്ചാമാഴ്ചനാളെ ദിനഗുളികൻപോലെ അന്നത്തെരാത്രി ഗുളികൻ. ഞായറാഴ്ചനാൾ പത്താംനാഴികക്കു രാത്രി ഗുളികൻ. തിങ്കൾ ആറു്. ചൊവ്വ രണ്ടു്. ബുധൻ ഇരുപത്താറു്. വ്യാഴം ഇരുപത്തിരണ്ടു്. വെള്ളി പതിനെട്ടു്. ശനിയാഴ്ചനാൾ രാത്രിയിൽ പതിനാലുനാഴികക്കു ഗുളികൻ.

ഇങ്ങനെ രാപ്പകലൊക്കുന്നനാൾ. രാപ്പകലേററക്കുറച്ചിലുള്ള നാൾ സൂക്ഷിച്ചു വരുത്തിക്കൊള്ളണം. ഒരാണ്ടിൽ രണ്ടുദിവസമല്ലൊ രാപ്പകൽ ഒപ്പൂ. എന്നാൽ ഗുളികനെ നിത്യമായി സൂക്ഷിച്ചുവരുത്തിക്കൊൾക.

ഗുളികനാഴിക ഈവണ്ണമെന്നിയെ ചിലർ ചൊല്ലുന്നുണ്ടു്.

നരാമുഖം, വനം തൈലം,
താവദ്ഭേയം, ഹരിഃ സ്വയം;
പ്രിയനിത്യം, മണിർമ്മാനം,
ധീഗമ്യം, ഗുളികസ്ഥിതിഃ.

ഇങ്ങനെ.

ഈ വാക്യങ്ങൾക്കു വിനാഴികയാദി. ഞായറാഴ്ചനാൾ ഇരുപത്തഞ്ചുനാഴികയും ഇരുപതു വിനാഴികയും പുലരുമ്പോൾ ഗുളികൻ. ഇത്യാദി കണ്ടുകൊൾക. ഇങ്ങനെയും മുഹൂർത്തരത്നത്തിൽ ചൊല്ലീട്ടുണ്ടു്.

ഇനി മാധവീയത്തിൽ മറെറാരുപ്രകാരം ചൊല്ലുന്നു.

ഉക്തക്രമാൽ ഗുളികമർക്കസുതസ്യ ഭാഗം.

പുനശ്ച

അന്ത്യേ ഗുളികസ്യ ഭാഗേ
നാഡ്യോ നിയമാൽ പരിത്യാജ്യാഃ.

എന്നും.

ഇതിനെ ബാർഹസ്പത്യത്തിലും ചൊല്ലുന്നുണ്ടു്.

ദിനമാനാഷ്ടഭാഗേഷു
വാരേശപ്രഥമാന്ത്യഭാക്
ക്രമേണ തേഷു ഭാഗേഷു
ശന്യംശോ ഗുളികോദയഃ.

ഇങ്ങനെ.

ഇവററിന്നുതക്കവാറല്ല ആചാരം. „ചന്ദ്രാ ത്വദ്ര" എന്നുള്ള ശ്ലോകത്തിന്നു തക്കവാറത്രെ ആചാരം. മുഹൂർത്തരത്നത്തിൽ „അഷ്ടൌ ദിനാധിപ" എന്നശ്ലോകംകൊണ്ടു ഗണിച്ചുവന്ന ഗുളികവാക്യങ്ങളല്ലത്രെ „ചന്ദ്രാ ത്വദ്ര" എന്ന ശ്ലോകംകൊണ്ടു ചൊല്ലിയതു്.

അഷ്ടൌ ദിനാധിപമുഖോദയിനോ ദിനാംശാ
മന്ദാപരാർദ്ധഭരിതം ഗുളികോദയാഖ്യം
താൽകാലികോഽപി ച തദീയതദഷ്ടമാംശാ
വാരേശപഞ്ചമമുഖോദയിനോ നിശാംശാഃ.

എന്നു മുഹൂർത്തരത്നത്തിൽ ചൊല്ലിക്കിടക്കുന്നു. ഇതിന്നുതക്കവാറത്രെ ആചാരം എന്നു് ആചാരസംഗ്രഹത്തിൽ ചൊല്ലിക്കിടക്കുന്നു. „അഷ്ടൌ ദിനാധിപ ഇതി ശ്ലോകേന ഗുളികസ്ഥിതിഃ" ഇങ്ങനെ. എന്നാൽ ചന്ദ്രാ ത്വദ്രോ എന്ന ശ്ലോകത്തിന്നു തക്കവാറത്രെ ആചാരസ്ഥിതി.

ഗുളികസ്വരൂപവും ചൊല്ലീട്ടുണ്ടു്.

അഥ ഗുളികഃ ക്രൂരതമഃ
ശനൈശ്ചരസ്യാത്മജഃ ഖലഃ പാപഃ
സർപ്പാകൃതിരത്യുഗ്രോ
നിഗദ്യതേ മൃത്യുരഖിലസംഹാരീ

നീലാഞ്ജനസങ്കാശോ
    ശൂലാങ്കുശാ വിഷമദീക്ഷണോ ദീർഘഃ
പഞ്ചാസ്യഃ പൃഥുദംഷ്ട്രോ
    ഭയങ്കരസ്സർവ്വദാ ഗുളികഃ.

ഇനി വിഷ്ടിപര്യന്തമായിട്ടുള്ള കരണങ്ങളുടെ ക്രമത്തെ കുറിച്ചു പറയുന്നു:—

ശുക്ലപ്രതിപദാന്ത്യാർദ്ധാൽ
    കരണാനി പുനഃ പുനഃ
സിംഹോ വ്യാഘ്രോ വരാഹശ്ച
    ഖരേഭപശുവിഷ്ടയഃ.

എല്ലാപ്പക്കങ്ങളെക്കൊണ്ടും ഒപ്പിച്ച് ഇവരണ്ടു കൂറിട്ട് അവററിലോരോ കൂറുകൾക്കു കരണമെന്നു പേർ. അതിൽ പൂർവ്വപക്ഷത്തിൽ പ്രതിപദത്തിന്റെ മേൽക്കൂറിന്ന സിംഹം കരണം. ദ്വിതീയക്കു പുലി, പന്നി; തൃതീയക്കു, കഴുത, ആന; ഇത്യാദി. അപ്പോഴേ പൂർവ്വപക്ഷത്തിൽ വാവിന്നു വിഷ്ടി, സിംഹം. ഇങ്ങനെ ഓരോ പക്കങ്ങൾക്കും ഇവരണ്ടു കരണങ്ങൾ എങ്ങനെ പൂർവ്വപക്ഷത്തിൽ.

ഇനി അപരപക്ഷത്തിൽ പ്രതിപദത്തിന്നു പുലി, പന്നി; ദ്വിതീയക്കു കഴുത, ആന; തൃതീയക്കു സുരഭി, വിഷ്ടി; ഇത്യാദി. അപ്പോഴേ അപരപക്ഷത്തിൽ ത്രയോദശിക്ക് ആന, പശു; അപരപക്ഷത്തിൽ പതിന്നാലിന്റെ കീഴ്ക്കൂറിന്നു വിഷ്ടി. ഇവ ഏഴും ചരകരണങ്ങൾ.

ഇനി സ്ഥിരകരണങ്ങൾ:—

സ്ഥിരകരണാന്യസിതചതു-
    ർദ്ദശ്യപരാർദ്ധാദികാനി ചത്വാരി
പ്രോക്തശകുനിചതുഷ്പാ-
    ദ്വിനാഗകിംസ്തുഘ്നനാമാനി.

അപരപക്ഷത്തിൽ ചതുർദ്ദശിയുടെ മേൽക്കൂറിന്നു പുള്ള്. അമാവാസിവാവിന്നു നാല്ക്കാലി, പാമ്പ്. പൂർവ്വപക്ഷത്തിൽ പ്രതിപദത്തിന്റെ കീഴ്ക്കൂറിന്നു പുഴുവ്. ഇവ സ്ഥിരകരണങ്ങൾ, താമരനല്ലൂരിലും ഉണ്ടു കരണങ്ങളെ ചൊല്ലീട്ടു.

പ്രതിപദമേൻമുറിമുതലായ്
  സിംഹം, പുലി, പന്നി, കഴുത, കരി, സുരഭി
വിഷ്ടിരിതിത്ഥം കൃഷ്ണച-
  തുർദ്ദശിതൻ പരദലം യാവൽ;

പുള്ളും നാല്ക്കാലികളും
  പാമ്പും പുഴുവും ക്രമേണ പിന്നെ.
കരണാനി വിഷ്ടിപുച്ഛം
  ശൂലം തദന്ത്യ ത്രിനാഡികാമാത്രം.

ഇങ്ങനെ.

വിഷ്ടിയുടെ ഒടുക്കത്തെ മൂന്നു നാഴിക ശൂലം എന്നു ചൊല്ലിയതു മുഹൂർത്തങ്ങൾക്കു വർജ്ജിക്കുമാറത്രെ ആചാരം. ഇനി വിഷ്ടിതന്നെ വേറെ ചിലർ ചൊല്ലീട്ടുണ്ട്.

ഏകാദശീ നക്തമഥോ ചതുർത്ഥീ
  ശുക്ലാഷ്ടമീ പൂർണ്ണദിവാ ച വിഷ്ടിഃ
കൃഷ്ണേ തൃതീയാ ദശമീ ച രാത്രൗ
  സപ്തമീ ഭൂതദിവാ ച വിഷ്ടിഃ.

ഇങ്ങനെ.

പൂർവ്വപക്ഷത്തിൽ ഏകാദശിക്കും ചതുർത്ഥിക്കും മേൽമുറി വിഷ്ടി. അഷ്ടമിക്കും വാവിന്നു കീഴ്മുറി വിഷ്ടി. ഇനി അപരപക്ഷത്തിൽ തൃതീയക്കും ദശമിക്കും മേൽമുറി വിഷ്ടി. സപ്തമിക്കും ചതുർദ്ദശിക്കും കീഴ്മുറി വിഷ്ടി.

ഇങ്ങനെ വിഷ്ടിയെപ്പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു പ്രസംഗാൽ പക്കങ്ങളുടെ പേരുകളെ ചൊല്ലുന്നു:—

നന്ദാ ഭദ്രാ ജയാ രിക്താ
  പൂർണ്ണേതി തിഥയഃ ക്രമാൽ
പുനഃ പുനർവിപര്യദ്ഭിഃ
  കഥിതാഃ പ്രഥമാദികാഃ.

പ്രതിപദം, ഷഷ്ഠി, ഏകാദശി ഇവ മൂന്നിന്നും നന്ദാ എന്നു പേരുണ്ട്. ദ്വിതീയാ, സപ്തമി, ദ്വാദശി ഇവ മൂന്നിന്നും ഭദ്രാ എന്നു പേരുണ്ട്. തൃതീയാ, അഷ്ടമി, ത്രയോദശികൾ ജയാ. ചതുർത്ഥി, നവമി, ചതുർദ്ദശികൾ രിക്താ. പഞ്ചമി, ദശമി, വാവുകൾ ഇവ മൂന്നിന്നും പൂർണ്ണാ എന്നു പേരുണ്ട്.

ഇതി ഗണ്ഡാന്തം:—

അശ്വിമൂലമഘാദ്യാംശാഃ
പൂഷാഹീന്ദ്രാന്ത്യപാദകാഃ
ഗണ്ഡാന്തം ച സദാ വൎജ്യം
സൎവ്വേഷു ശുഭകൎമ്മസു.

അശ്വതി, മകം, മൂലങ്ങളുടെ മുതൽക്കാലും, രേവതി ആയില്യം, തൃക്കേട്ടകളുടെ നാലാംകാലും ഗണ്ഡാന്തമാകുന്നതു്. ഇങ്ങനെയത്രെ മുഹൂൎത്തങ്ങൾക്കു വൎജ്ജിച്ചു ഞായം. ഇതിൽ കുറെ വൎജ്ജിക്കുമാറാചാരമില്ല. വിഷ്ടിഗണ്ഡാന്തങ്ങളെ വൎജ്ജിക്കുന്നേടത്തെ ആചാരസ്ഥിതി ഇച്ചൊല്ലിയവണ്ണം തന്നെയത്രെ.

ഇനി വ്യാപ്തികാണ്മാൻ ചിലഗ്രന്ഥങ്ങളെക്കൂടെ എഴുതുന്നു.

ശുക്ലേ പാരിധനാഗശക്രതിഥിഷ്വം-
ദ്യാതസ്യ പക്ഷേഽസിതേ
തത്പൂൎവ്വാസ്വപി നക്തമന്യതിഥിഷു
പ്രോദ്യാതി വിഷ്ടിഃ ക്രമാൽ
ദിഗ്യാമേഷു ശരാക്ഷിശൈലയുഗഷട്
ത്ര്യഷ്ടേന്ദുസംഖ്യേഷ്വധോ
യാമേഷ്വാദ്യജഗച്ചരാന്ത്യഭവനേ-
ഷ്വന്ത്യാദ്യനാഡീഷു ച.

ഇതു മാധവീയം.

വിഷ്ടിപൃഛഗമസ്തു ദിഗ്യാമേ
ശുഭേ സ്വാതിശോഭകേ.

ഇതു് ആചാരദീപിക.

ഫല്ഗുജാ ട്ടണീ സിതേ പക്ഷേ
ശ്രസിദ്ധ്യേഷ്ടസിതേതരേ
ഫലാ തിഥിം വിജാനീയാ-
ദ്വചാ ദിഗ്യാമനാഡികാഃ.

ഇതു മുഹൂൎത്തരത്നം.

വിഷ്ടിപ്രവാളമുണ്ടു മാധവീയത്തിൽ.

വിഷ്ടിസ്സ്യാദഹനി തിഥേരപരാൎദ്ധജാതാ
പൂൎവ്വാൎദ്ധജാ നിശി തദാ ശുഭദാ ച പുച്ഛേ
തൽകാലജാപി നിജോദയയാമബാഹ്യാ
ഗ്രാഹ്യാ ശുഭേ ബലിനി ലഗ്നപതൗ നിജാംശേ.

ഇങ്ങനെ.

ബാൎഹസ്പത്യത്തിലുമുണ്ടു്.

നിശി പൂൎവ്വാൎദ്ധജാ വിഷ്ടി-
ൎദ്ദിവാ ചാപരതശ്ശുഭാ
ക്രമോൽഗതാ തു യാ വിഷ്ടി-
സ്സൈവ ഫലദായകോത്തമാ.

യദൈവാവതരേദ്വിഷ്ടി
ർദ്ദിവോ ഭൂഃ സംഭവതേ തദാ
തദാനീം കൃതസൽകൎമ്മ
കൎത്താ സഹ വിനശ്യതി.

ഇങ്ങനെ.

വിധിരത്നത്തിൽ വിഷ്ടിപ്രമാണനാഴിക ചൊല്ലുന്നുണ്ടു.

യോഗനിത്യനിശാനാഗ-
നിസ്വനാരിനഗതേ പുനഃ
ഭൂതാനി വിഷ്ടിനാഡീനാം
വാക്യാന്യുഷ്ടതിഥിഷ്വപി.

ഇങ്ങനെ.

വിഷ്ടിസ്വരൂപത്തെ ശ്രീപതിയും ചൊല്ലുന്നുണ്ടു്.

കരാളീ നന്ദിനീ രൌദ്രീ
ദുൎമ്മുഖീ സുമുഖീ തഥാ
ത്രിശിരാ വൈഷ്ണവീ സിംഹീ
ത്യഷ്ടഭേദാസ്തു വിഷ്ടയഃ.

വിബുധാസുരസംഗ്രാമേ
ദാനവൈർഭീമവിക്രമൈഃ
ഭൃശം ക്രുദ്ധേ മഹാദേവേ
ദേവൈർവിജ്ഞാപിതേ സതി.

ക്ഷണാദേന തതോ വിഷ്ടി-
ന്നിർഗ്ഗതാ മുഖരാനനാ
സപ്തഗ്രീവാ സപ്തഭുജാ
ത്രിപദാ പുച്ഛസംയുതാ.

ഏവം ലക്ഷണസമ്പന്നാ
പ്രേതാരൂഢാ മഹോദരീ
ജ്വലനം ചാങ്കുശം ചൈവ
ഗദാപാശാസിശംഖയഃ.

നൃമുണ്ഡമാലാമാലാ ച
ഭദ്രാ സപ്തവിധാ സ്മൃതാ.

അസിതജലദവക്ത്രാ ദീർഘനാസോഗ്രദംഷ്ട്രാ
വിപുലഹനുകപോലാ പിണ്ഡിതോദ്ബന്ധജംഘാ
അനല ശതസഹസ്രം ചോദ്ഗിരന്തീ സമന്താൽ
പതതി ഭുവനമദ്ധ്യേ കാര്യനാശായ വിഷ്ടിഃ.

നാഡ്യസ്തു പഞ്ചവദനം ഗളകസ്ത്വഥൈകാ
വക്ഷോ ദശൈകസഹിതാ നിയതം ചതസ്രഃ
നാഭിഃ കടിഃ ഷഡഥ പുച്ഛലതാ ച തിസ്രോ
വിഷ്ടേർബ്ബുധൈരഭിഹിതോഽംഗവിഭാഗ ഏഷഃ

മുഖേ കാര്യധ്വസ്തിർഭ്ഭവതി മരണം ചാഥ ഗളകേ
ധനഗ്ലാനിർവ്വക്ഷസ്യഥ കടിതടേ ബുദ്ധിവിലയഃ
കലിന്നാഭീദേശേ വിജയമഥ പുച്ഛേ ച ജഗദു-
ർദ്ധീരാ ഭദ്രായാഃ പൃഥഗിതി ഫലം പൂർവ്വമുനയഃ

ഇങ്ങനെ.

ഇനി ഗണ്ഡാന്തം:—

രാശിതിഥിതാരകാണാം
  ഗണ്ഡാന്തം ജലധിവിഷയനവമാന്തേ
തത്രോദയതോ നാഡ്യ-
  ശ്ശശിശരഗുണസമ്മിതാസ്ത്യാജ്യാഃ.

ഇതു മാധവീയം.

നക്ഷത്രതിഥിരാശീനാം
  ഗണ്ഡാന്തം ത്രിവിധം സ്മൃതം
നവഭൂതാബ്ധിസംഖ്യാന്തേ
  ക്രമാദ്ദ്വ്യേകാൎദ്ധനാഡികാഃ.

ഇതു സൎവസിദ്ധി,

മഘാശ്ലേഷഗണ്ഡസന്ധൗ ച
  ദ്വേ ദ്വേ ജ്യേഷ്ഠാമൂലർക്ഷയോഃ
തിസ്രസ്തിസ്രഃ പൌഷ്ണഭാശ്വ്യോ-
  സ്സന്ധൗ നാഡ്യോ ദ്വിസംഖ്യയാ,
ഗണ്ഡാന്തസ്സ്യാൽ കുളീരാളി-
  മീനാന്ത്യാംശകതസ്തഥാ
മേഷസിംഹശരാസനാ-
  മാദ്യാംശാശ്ച തദാഹ്വയാഃ.

പഞ്ചമ്യന്തേ ദശമ്യന്തേ
  പൎവാന്തേ ച ക്രമാദിയം
സംഖ്യാ വേദ്യാ ഗുണാൎക്കദശ-
  വഹ്ന്യാദൗ ചാപി ദൃശ്യതാം.

ഇതു മുഹൂൎത്തരത്നം.

ഇത്യാദി വ്യാപ്തികാണ്മാനത്രെ ഇവറ്റെക്കൂടി എഴുതിയതു്.

ഇവിടെ ആചാരസ്ഥിതിയാകട്ടെ പിന്നെ അതു വിഷ്ടിയും ഗണ്ഡാന്തവും മിക്കവാറും മുപ്പതുചെയ്തു നാഴിക വൎജ്ജിക്കമാറത്രെ മിക്കവാറുമെന്നചൊല്ലി. നാളിന്റെയും പക്കത്തിന്റെയും ഏററക്കുറച്ചിൽ കൂട്ടിക്കണ്ടുകൊള്ളണം. രാശിഗണ്ഡാന്തവും, പക്കത്തിന്റെ ഗണ്ഡാന്തവും മുഹൂൎത്തങ്ങൾക്കു നിരൂപിക്കമാറു് ആചാരമില്ല.

ഇനി വിഷഘടിക:-

അംഗേ,തൈവ,വിയത്,പക്ഷോ,നില,നരോ,
രാഗീ, നഗം, രാമുനാ,
ദിവ്യാ, രാഷ്ട്ര,നരോ,ഭയോ,ഭഗിദ,നദോ, വധൂ-
ർവൈദ്യ,ന്നരോ, വീരനാക്,
നിഷ്ഠാ, നിത്യ, നഭയാ,ഭയം, ഇക,വി-
രാട്, നിംബോ, നിശാ, വഗ്രശ്രമഃ
ഹസ്ത്യാശ്വാദിഷു താനതീത്യ ഘടികോ
നാഡ്യശ്ചതസ്രോ വിഷം.

അംഗേ, തൈവ ഇത്യാദി ഈരണ്ടക്ഷരംകൊണ്ട് ഓരോ വാക്യം. ഒൻപതാമതും, പതിനെട്ടാമതും, ഇരുപത്തേഴാമതും ഇവ മൂന്ന വാക്യങ്ങൾക്കും മുമ്മൂന്നക്ഷരങ്ങൾ. ഇരുപത്തേഴ വാക്യവും പരല്പേരു്. ഹസ്ത്യാശ്വ എന്ന കാൎത്തിക. കാൎത്തികയാദിയായി ഇരുപത്തേഴുനാളിനും ക്രമത്താലെ അംഗേ എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള വാക്യങ്ങൾ ഓരോന്നു്. ഈ വാക്യങ്ങളെക്കൊണ്ടു നാളിലെ നാഴികയുടെ സംഖ്യകണ്ടാൽ അതിന്നടുത്തു മീതെ എല്ലാ നാളിലും നന്നാലുനാഴിക വിഷഘടിക. അപ്പോളെ കാൎത്തികയിൽ മുപ്പതുനാഴിക കഴിഞ്ഞാൽ നാലുനാഴിക വിഷഘടിക. രോഹിണിയിൽ നാല്പതുനാഴിക കഴിഞ്ഞാൽ നാലു നാഴിക ഇത്യാദി. ഭരണിയിൽ ഇരുപത്തിനാലു നാഴിക കഴിഞ്ഞാൽ നാലുനാഴിക വിഷഘടിക.

ഇവിടെ ഹസ്തത്തിന്നു് ഇരുപത്തൊന്നനാഴികകഴിഞ്ഞിട്ടു നാലുനാഴിക വിഷം എന്ന ചൊല്ലുന്നു മാധവീയത്തിലും സൎവ്വസിദ്ധിയിലും. സൎവ്വസിദ്ധിയിൽ തിരുവാതിരയ്ക്കു് ഇരുപത്തൊന്നു കഴിഞ്ഞു് അഞ്ചുനാഴിക എന്ന ചൊല്ലുന്നു. ഇതു മറ്റും ചിലവററിൽ കണ്ടു. അവിടെ തിരുവാതിരയ്ക്കു് ഉഷ്ണശിഖയിൽകൂടെ അകപ്പെട്ടപോയല്ലൊ ഇതു്. അതില്ലല്ലൊ ഹസ്തത്തിന്നു്. എന്നിട്ടു മുഹൂൎത്തദീപകത്തിൽ ഹസ്തത്തിന്നു് ഇരുപത്തൊന്നുകഴിഞ്ഞാൽ അഞ്ചുനാഴിക വൎജ്ജിക്ക എന്ന ചൊല്ലുന്നു.

ഉൽക്ഷേപം ഹസ്തേ സമിന്നാഡ്യഃ
പഞ്ചനാഡ്യോ വിഷാഹ്വയാഃ
ഉൽക്ഷേപമിശേശനാഡ്യാശ്ച
ചതസ്രോ ഘടികാ അപി.

ഞങ്ങനെ.

മുഹൂൎത്തരത്നത്തിൽ തിരുവാതിരയ്ക്കു പതിനൊന്നുകഴിഞ്ഞു നാലുനാഴിക, ഹസ്തത്തിന്ന് ഇരുപത്തിരണ്ടുകഴിഞ്ഞു നാലുനാഴിക എന്നു ചൊല്ലുന്നു. ഇതു് അന്നന്ന പ്രമാണജ്ഞന്മാരോടു ചോദിച്ചു കൊൾക. കേൾപ്പാനൊരുക്കമില്ലെങ്കിൽ മുഹൂൎത്തരത്നത്തിൽ ചൊല്ലിയപോലെ തിരുവാതിരയ്ക്കു പതിനൊന്നുകഴിഞ്ഞു നാലു നാഴികയും, ഹസ്തത്തിന്ന് ഇരുപത്തിരണ്ടുകഴിഞ്ഞു നാലുനാഴികയും വൎജ്ജിക്ക. ഇങ്ങിനെയത്രെ ആചാരം കാണുന്നു.

ഇനി ഉഷ്ണശിഖ:—

ഏഴരച്ചെന്നാലേഴര-
യൻപത്തുമഞ്ചും കഴിഞ്ഞാലഞ്ചു പുനഃ
ഇരുപത്തൊന്നും ചെന്നാ-
ലൊൻപതുമുമ്മൂന്നനാളിലുഷ്ണശിഖ.

പതിനഞ്ചിലുമീവണ്ണം
മുപ്പാദികൾ പന്തിരണ്ടിലും ക്രമശഃ
ആദിയിലെട്ടൊടുക്ക-
ത്തെട്ടും വിംശതികഴിഞ്ഞു ദശഘടികാഃ.

അശ്വതിക്ക് ഏഴരനാഴികകഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ ഏഴര നാഴിക ഉഷ്ണശിഖ. ഭരണിക്ക് അൻപത്തഞ്ചുനാഴികകഴിഞ്ഞാൽ അഞ്ചുനാഴിക. കാൎത്തികയ്ക്കു് ഇരുപത്തൊന്നുകഴിഞ്ഞാൽ ഒൻപതു നാഴിക. ഇനി രോഹിണിതുടങ്ങി മുമ്മൂന്നനാളുകളും ഇങ്ങനെ തന്നെ കണ്ടുകൊൾക സ്വാതി കഴിവോളം. അപ്പോഴ അശ്വതി, രോഹിണി, പുനൎവ്വസു, മകം, ഹസ്തം ഇവയഞ്ചിന്നും ഏഴര നാഴികകഴിഞ്ഞാൽ ഏഴരനാഴിക ഉഷ്ണശിഖ. പിന്നെ ഭരണി, മൃഗശീൎഷം, പൂരം, പുഷ്യം, ചിത്രാ ഇവയഞ്ചിന്നും അൻപത്തഞ്ചു നാഴിക കഴിഞ്ഞാൽ അഞ്ചുനാഴിക. ഇനി കാൎത്തിക, തിരുവാതിര, ആയില്യം, ഉത്രം, സ്വാതി എന്നിവയഞ്ചിന്നും ഇരുപത്തൊന്നുനാഴികകഴിഞ്ഞാൽ ഒൻപതുനാഴിക. ഇങ്ങനെ അശ്വതിതുടങ്ങി പതിനഞ്ചുനാളുകളും. ഇനി വിശാഖാദികളിൽ ഭേദമുണ്ട്. വിശാഖത്തിന്നാദിയിൽ എട്ടുനാഴിക. അനുഷത്തിന്ന് ഒടുക്കം എട്ടുനാഴിക. ജ്യേഷ്ഠാനക്ഷത്രത്തിന്ന് ഇരുപതുനാഴികകഴിഞ്ഞാൽ പത്തുനാഴിക. ഇവ്വണ്ണമെ മൂലംതുടങ്ങി മുമ്മൂന്നനാളുകളും കണ്ടുകൊൾക. രേവതി

കഴിവോളവും. അപ്പോൾ വിശാഖം, മൂലം, തിരുവോണം, പൂരുരുട്ടാതി ഇവ നാലിനും ആദിയിൽ എട്ടുനാഴിക. അനിഴം, പൂരാടം, അവിട്ടം, ഉത്രട്ടാതി ഇവ നാലിനും ഒടുക്കത്ത് എട്ടുനാഴിക. തൃക്കേട്ട, ഉത്രാടം, ചതയം, രേവതി എന്നിവ നാലിനും ഇരുപതു നാഴിക കഴിഞ്ഞാൽ പത്തു നാഴിക ഉഷ്ണശിഖ.

ഇതു മാധവീയത്തിൽ ചൊല്ലീട്ടുമുണ്ട്.

താരാചിന്ത്യാദിഷുജ്യേഷ്ഠാജാദിമകര–
പ്രാപ്താംശകാന്തേ ക്രമാ–
ദംശാൽസ്വരബാണരന്ധ്രഘടികാ–
സ്തദ്വാദിശാഖാദിഷു
മേഷാംശസ്യ മുഖേഷ്വഥ കൌർപ്പിമൃഗ–
യോരംശാവസാനേഷ്വിമ്–
നാഡീരുഷ്ണശിഖാഹ്വയാഃ പരിഹരേൽ
സർവ്വേഷു കാര്യേഷ്വപി.

ഇങ്ങനെ.

ഇതി ഏകാർഗ്ഗളം:—

മണ്ഡലഹീനരവേസ്സപ്രാ–
ദ്രതാസനനിത്യപൂർണ്ണമേയതുല്യേ
ഭൈത്യനരർക്ഷേ തസ്മി–
ന്നാമൈവ നാഡീസമേത്യർഗ്ഗളോ വർജ്ജ്യഃ.

പന്ത്രണ്ടുരാശി വച്ചിട്ടതിൽനിന്നു പൊഴുതുന്നേരത്തെ ആദിത്യസ്ഫുടത്തെ വാങ്ങു. ശേഷിച്ചതിനു നാളും കാണ്മൂ. അപ്പോൾ അന്നാളിലെത്രനാഴിക കഴിഞ്ഞു എന്നു നിശ്ചയിപ്പൂ. അവടെവന്ന നാളിൽ അത്ര നാഴിക ആദിയിൽ ഏകാർഗ്ഗളമുണ്ട്. അതിന്റെ രണ്ടാംനാളിലും, ഏഴാംനാളിലും, പത്താംനാളിലും, പതിനൊന്നാംനാളിലും, പതിന്നാലാംനാളിലും, പതിനാറാം നാളിലും, പതിനെട്ടാംനാളിലും, ഇരുപതാംനാളിലും ഇങ്ങനെ ഇവ ഒൻപതുനാളിലും ഏകാർഗ്ഗളമുണ്ട്. നടേത്തെ നാളിലെത്ര നാഴിക ആദിയിൽ കണ്ടു അത്രയേറെനാഴിക ഈ ഒൻപതുനാളിലും ആദിയിൽ ഏകാർഗ്ഗളമുണ്ടു. ഈ വന്ന നാഴിക ആദിയിൽ കഴിച്ചു ശേഷം ഒൻപതുനാളിലും ഏകാർഗ്ഗളമൊടുക്കത്തില്ലതാനും. അവിടം ചൊഴിതിനു കൊള്ളുകാം.

ഇനി ഏകാർഗ്ഗളസ്വരൂപം ശ്രീപതി ചൊല്ലുന്നതു.

ദിനകരഹിമരശ്മ്യോർദൃഷ്ടിസംപാതജന്മാ
ഭവതി വികൃതമൂർത്തിഃ കോഽപി രൗദ്രോ മനുഷ്യഃ
പതതി ഭുവനമധ്യേ മംഗലാനാം വിനാശ്യ
ജ്വലനകപിലദൃഷ്ട്യാ നിർദ്ദഹൻ വാ ജഗന്തി.

ഇങ്ങനെ.

എന്നാൽ ഏകാർഗ്ഗളത്തെ സൂക്ഷിച്ചു വർജ്ജിക്ക ഉചിതമത്രെ.

ഇനി അഹിമസ്തകം:—

ചന്ദ്രാർക്കയോഗേ മൈത്രസ്യ
പാദാദ്യം യദി സംഭവേൽ
സാർപ്പമസ്തകസംജ്ഞസ്തു
തദാ ദോഷോ വിവർജ്ജ്യതേ.

പൊഴുതുന്നേരത്തെ ചന്ദ്രാദിത്യന്മാരുടെ സ്ഫുടങ്ങൾ തങ്ങളിൽ കൂട്ടിയാൽ അതിന്നു നാളു കാൺകു. അപ്പോൾ അനിഴത്തിൽ മുപ്പതുനാഴിക കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള ശേഷം അനിഴം വന്നുവെങ്കിൽ അപ്പോൾ അഹിമസ്തകമുണ്ടു്.

ഇനി ലാടം:—

ചന്ദ്രാർക്കയോഗേ രാശീനാം
ചതുർത്ഥേ പഞ്ചമേഽപി വാ
ദൃഷ്ടോ ലാടോ വിചിന്ത്യസ്സ്യാത്
ത്രികേഽപി ച കദാചന.

പൊഴുതുന്നേരത്തെ ചന്ദ്രാദിത്യസ്ഫുടങ്ങൾ രണ്ടും തങ്ങളിൽ കൂട്ടിയാൽ രാശിസ്ഥാനത്തു നാലുതാൻ, അഞ്ചുതാൻ, കാൺകിൽ ലാടം എന്നെണ്ണണം. മൂന്നുരാശി വരികിലും ചിലനാൾ നിരൂപിക്കേണ്ടിവരും. ഉഭയരാശിമാനങ്ങളിലെങ്കിലെ മൂന്നു രാശിവരുമ്പോഴും എണ്ണേണ്ടതും.

ഇനി വൈധൃതം:—

ഭരാശൌ വാ യദാ ദൃഷ്ടോ
ത്രൈധം ദ്വാദശകേഽപി വാ

വൈധൃതസ്യ തഥാ ചിന്ത്യാ
നാവകേ വാ കദാചന.

പൊഴുതുന്നേരത്തെ ചന്ദ്രാർക്കയോഗത്തിന്റെ രാശിസ്ഥാനമു ആറു പതിമൂന്നതാൻ, പതിനൊന്നതാൻ, കാൺകിൽ വൈധൃതം എണ്ണേണം. ഇനി ഉഭയരാശിമാസങ്ങളിൽ ഒൻപതുരാശി കാണെ ഭോളും കൂടെ എണ്ണേണ്ടിവരും. എന്നാൽ പാതവൈധൃതങ്ങൾ സൂക്ഷിച്ചുഗണിച്ചുകൊണ്ടേ നിശ്ചയിക്കാവൂ. ഗണിപ്പാൻ സംഭാവനയുള്ള കാലമറിവാനത്രെ ഇതു ചൊല്ലിയത്.

ഇനി ദോഷങ്ങളെ വർജ്ജിക്കേണ്ടുന്നേടത്തെ പ്രകാരഭേദത്തെ ചൊല്ലുന്നു. അവിടെ നടെ ഗുളികവിഷോഷ്ണങ്ങളുടെ വിശേഷത്തെ ചൊല്ലുന്നു:—

യദ്രാശ്യന്തേ സ്ഥിതാ ഉഷ്ണ-
വിഷൌ മാന്ദിശ്ച തം ത്യജേൽ.

മാന്ദി എന്നു ഗുളികൻ. പൊഴുതുകൊള്ളുന്ന രാശിയിൽ ദോഷങ്ങളൊന്നുമുണ്ടാകാതെ ഇരിക്കയത്രെ ഉത്തമമാകുന്നതു. അവിടെ ഗുളികനും, വിഷവും, ഉഷ്ണവും ഇവ മൂന്നിലൊന്നു യാതൊരു രാശിയുടെ ഒടുക്കത്തു തട്ടുന്നു ആ രാശി മുഴുവൻ വർജ്ജിക്ക വേണ്ടുന്നതു. ഇവ മൂന്നും രാശിയുടെ ആദിയിൽ തട്ടുകിൽ ഇവ കഴിഞ്ഞാൽ ആ രാശിയുടെ ശേഷം കൊള്ളുമാറത്രെ ആചാരവും. ഇവിടെ പൊഴുതുകൊള്ളുവാൻ കല്പിച്ച രാശിയുടെ ആദിയിൽ ഒട്ടേടം ഒരു നാളായിരിപ്പൂ. ആ രാശി കഴിയുംമുൻപെ മറെറ നാളു തുടങ്ങുന്നതും ചെയ്‌വൂ. ആ രാശി കഴിയുംമുൻപെ തുടങ്ങുന്ന നാളിക്ക് ആദിയിൽ ഉഷ്ണശിഖ ഉണ്ടെന്നിരിപ്പൂ എങ്കിൽ ആ രാശിയെ ഉഷ്ണശിഖതുടങ്ങിയേ വർജ്ജിക്കേണ്ടൂ. മുഴുവൻവർജ്ജിക്കേണമെന്നില്ലല്ലൊ. അതൊ നാളിരണ്ടത്രെ അല്ലൊ. എന്നിട്ട് ഇങ്ങനെയുണ്ടു ചിലർ പറയുന്നു. അതു് ആവുന്നതല്ല. യദ്രാശ്യന്തേ എന്നു രാശിയെ പ്രധാനമാക്കി ചൊല്ലുകകൊണ്ടു രാശിയുടെ മേൽ നിന്നു ദോഷം തട്ടുകിൽ ആ രാശി മുഴുവൻ വർജ്ജിക്കുമാറത്രെ ആചാരം. നാളും ഒന്നോ രണ്ടോ എന്നെല്ലാം നിരൂപിക്കേണ്ട.

ഇനി ഗുളികനെ വർജ്ജിക്കുന്നേടത്തു മറെറാരുപ്രകാരം ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിൽ കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

ഗുളികസ്ഥിതഘടികായാഃ
പൂർവ്വം ഷഷ്ടിവിനാഡികാസ്ത്യാജ്യാഃ
പരതസ്ത്രിംശദ്വർജ്യാഃ
ശേഷാഃ ശുഭദാഃ സമസ്തകാര്യേഷു.

ഇങ്ങനെ.

ഇതുമീവണ്ണമല്ല ആചാരം. ബലാബലമറിവാൻ ഇതും കൂടെ നിരൂപിച്ചുകൊള്ളേണം താനും. എന്നാൽ ഉഷ്ണവും, വിഷവും, ഗുളികനും രാശിയിന്മേൽ നില്ക്കെ ഉണ്ടെങ്കിൽ ആ രാശി മുഴുവൻ വർജ്ജിക്കണം. ഇവ മൂന്നും കഴിച്ചു രാശി ശേഷമുണ്ടെങ്കിൽ അവിടം കൊള്ളുകയുമാം.

ഇനി സർപ്പമസ്തകം, ഗണ്ഡാന്തം, വിഷ്ടി, ഏകാർഗ്ഗളം ഇവ നാലിനേയും വർജ്ജിക്കുന്നപ്രകാരത്തെ ചൊല്ലുന്നു:—

സർപ്പമസ്തകഗണ്ഡാന്തൌ
വിഷ്ടിരേകാർഗ്ഗളസ്തഥാ
സ്വകാല ഏവ വർജ്ജ്യന്തേ
പഞ്ചാചാരോഽപി ബുധൈരിഹ.

അഹിമസ്തകം, ഗണ്ഡാന്തം, വിഷ്ടി, ഏകാർഗ്ഗളം ഇവ നാലും പൊഴുതുകൊള്ളുന്ന രാശിയിൽ തട്ടായ്ക വേണ്ടുന്നതു്. അതൊ ആ രാശിയുടെ ഒടുക്കത്തെങ്കിലും ആദിയിലെങ്കിലും തട്ടിയതുകൊണ്ടു് ആ രാശി മുഴുവൻ വർജ്ജിക്കണമെന്നില്ലതാനും. ഇവ നാലും ദോഷമുള്ള നേരം തന്നെ വർജ്ജിക്കമാറത്രെ ആചാരം. ഇവ നാലും മേൽ നിവൃത്തിക്കൊള്ളുന്നതിനേക്കാൾ കീഴ കഴിച്ചുകൊള്ളുക അത്യുക്തം. വിഷ്ടിയുടെ ഒടുക്കത്തു മൂന്നു നാഴിക നന്നു് എന്നു താമരനല്ലൂരിൽ ചൊല്ലിയിട്ടുണ്ടു്. അവിടവും വർജ്ജിക്കമാറത്രെ ആചാരം.

ഇനി ലാടവൈധൃതങ്ങൾ ഒക്കുന്ന നാൾ മുഴുവൻ വർജ്ജിക്കേണം എന്നു ചൊല്ലുന്നു:—

ലാടവൈധൃതയോഗർക്ഷ്യം
യദൃക്ഷം തച്ച വർജ്ജയേത്
രോഗാദൃക്ഷം ച യസ്മിംസ്യാ-
ത്തദൃക്ഷം ച ന ശോഭനം.

ലാടവൈധൃതങ്ങളുടെ നടുവ് ഏതൊരു നാളിൽ വരുന്നു ആ നാളു മുഴുവൻ വജ്ജിക്ക. ഗണ്ഡാന്തമെന്നു ചന്ദ്രാൎക്കന്മാരുടെ ക്രാന്ത്യന്തരം മുപ്പത്തിരണ്ടിൽ കുറയുക. വ്യതീപാതം എണ്ണിയപ്പോഴും ഏതൊരു നാളിൽ ഗണ്ഡാന്തംവന്നു അന്നാളും നന്നല്ല. നാളും വജ്ജിക്കമാറാതെ ആചാരമാകുന്നത്. ഇങ്ങനെ ആചാരസ്ഥിതി.

ഇനി ബലാബലമറിവാൻ ചില ഗ്രന്ഥാന്തരങ്ങളെക്കൂട്ടി എഴുതുന്നു.

യത്ര ചന്ദ്രാൎക്കയോൎയ്യോഗോ ഭവേത്തദ്ദിനം
ദാനയോഗ്യം ശുഭേഷുത്സൃജേൽ കൎമ്മസു
തച്ച തസ്മാദധശ്ചോത്തരം ചാഗ്രഭം
വാസരാണാം ത്രയം കേചിദാചക്ഷതേ.

ഇതു മാധവീയം.

ഇനി വരാഹമിഹിരമതം ചൊല്ലുന്നുണ്ട്.

ദൃഷ്ട്വാ ധനം ക്ഷപയതി വ്യതിപാതദോഷോ
മൃത്യും ദദാതി നിയതം ഖലു വൎത്തമാനഃ
സന്താപശോകവധദൈന്യഭയാന്യതീത-
സ്തസ്മാദ്ദിനത്രയമപി പ്രജഹീത വിദ്വാൻ.

ഇങ്ങനെ.

വാസരത്രയംകൊണ്ടും ദിനത്രയംകൊണ്ടും ഇവർ ഉപചാരാന്നാളിനെയത്രെ ചൊല്ലി. അതു ചൊല്ലീട്ടുമുണ്ട്.

ചക്രാൎദ്ധജോ വ്യതീപാതോ
ദശാഹരാജസ്സപാൎശ്വജഃ.

ഇങ്ങനെ.

ഇനി സൂൎയ്യസിദ്ധാന്തത്തിലുള്ള വ്യതീപാതസ്വരൂപത്തെ ചൊല്ലുന്നു.

തുല്യാംശുജാലസംപൎക്കാ-
ത്തയോസ്തു പ്രവഹാഹതാൽ
തദ്ദൃക്ക്രോധഭവോ വഹ്നി-
ല്ലോകാഭാവായ ജായതേ.

വിനാശായാതി[illegible]തിതോ
ലോകാനാമസകൃദ്യതഃ
വ്യതീപാതഃ പ്രസിദ്ധോഽത-
സ്സംജ്ഞാഭേദേന വൈധൃതഃ.

സ കൃഷ്ണോ ദാരുണവപുഃ
ലോഹിതാക്ഷോ മഹോദരഃ
സർവ്വാനിഷ്ടകരോ രൌദ്രോ
ഭൂയോ ഭൂയഃ പ്രജായതേ.

ഇങ്ങനെ.

വ്യതീപാതം തുടങ്ങുമ്പോൾ തുടങ്ങീട്ട് അതു കഴിയോളം നേരം ദോഷത്തിന്ന ഗൌരവമേറും എന്നും സൂര്യസിദ്ധാന്തത്തിൽ ചൊല്ലീട്ടുണ്ട്.

ആദ്യന്തകാലയോർമ്മദ്ധ്യേ
കാലോ ജ്ഞേയോഽതിദാരുണഃ
പ്രജ്വലജ്ജ്വലനാകാര-
സ്സർവ്വകർമ്മവിഗർഹിതഃ.

ഏകായനഗതം യാവ-
ദർക്കേന്ദ്വോർമ്മണ്ഡലാന്തരം
സംഭവസ്താവദേവാസ്യ
സർവ്വകർമ്മവിനാശകൃൽ.

സ്നാനദാനജപശ്രാദ്ധ-
വ്രതഹോമാദികർമ്മസു
പ്രാപ്യതേ സുമഹാംച്ശ്രേയ-
സ്തത്കാലജ്ഞാനതസ്സദാ.

ഇങ്ങനെ.

ഏഴുനാഴിക നേരമുണ്ടു വ്യതീപാതമുള്ളതു് അന്നാഴികകളെ വർജ്ജിക്കേണ്ടു എന്നും വരാഹമിഹിരർ ചൊല്ലീട്ടുണ്ട്.

തന്മാത്രമേവേതി മതം ബുധാനാം.

ഇങ്ങനെ.

വ്യതീപാതമുള്ള നേരംതന്നെ വജ്ജിക്കവേണ്ടു. വ്യതീപാതം തട്ടിയ നാളുമുഴുവൻ വജ്ജിക്കയെല്ലാംവേണമെന്നുള്ള മറെറാരു ഗ്രന്ഥമുണ്ടു കേട്ടിരിക്കുന്നു. അതു്

വിഷപ്രദിഗ്ധേന ഹതസ്യ പത്രിണാ
മൃഗസ്യ മാംസം ശുഭദം ക്ഷതാദൃതെ
യഥാ തഥൈവ വ്യതിപാതദൂഷിതഃ
ക്ഷണസ്സ വജ്ജ്യോ നതു ഭം നവാതിഥിഃ.

ഇങ്ങനെ.

ഇത്തരം ഗ്രന്ഥങ്ങളുണ്ടല്ലൊ. ഇവറെറക്കണ്ടിട്ടാചാരം നീക്കരുതു് എന്നുമാനത്തൊ ഇവറെറക്കൂടി എഴുതിയതു്. ഈവണ്ണം ആചരിപ്പാനല്ല. വ്യതീപാതം തട്ടിയ നാളുമുഴുവൻ വജ്ജിക്കണം. മന്ദാശ്ലേഷം വരുന്നു യാതൊരുനാളിൽ അന്നാളും മുഴുവൻ വജ്ജിക്കണം. അത്രെ വേണ്ടതും. വ്യതീപാതമുള്ള നാളിന്റെ അടുത്തുള്ള കീഴെനാളും മേലെനാളും വജ്ജിക്കണമെന്നുണ്ടല്ലൊ ചിലർചൊല്ലി. അതും ആചാരമില്ല. ലാടവൈധൃതങ്ങൾ തട്ടിയ നാളുമുഴുവൻ വജ്ജിക്കണം അത്രെ വേണ്ടതും. ഇങ്ങനെയത്രെ ആചാരം.

ഇതി പരമേശ്വരപ്രിയശിഷ്യേണ ശങ്കരേണ വിരചിതേ
ദീപികാവ്യാഖ്യാനേ ബാലശങ്കരനാമ്നി
നവദോഷകഥനം നാമ
സപ്തമോദ്ധ്യായഃ.

അഥ അഷ്ടമോദ്ധ്യായഃ.

യാത്രാപ്രഷ്ഠികദോഷകഥനം.

ഇനി സർവകർമ്മങ്ങളിലും വജ്ജ്യങ്ങളായി പൊതുവെവരുന്നവയുണ്ടാകുന്ന ദോഷങ്ങളെ ചൊല്ലുന്നു:—

ഉല്കാനിപാതഭൂകമ്പൌ
ധൂമകേതോശ്ച ദർശനം
ശിവാരുതാരവോ ഘോരാ
വജ്ജ്യാ യാത്രാപ്രഷ്ഠികാസ്സപ്തഭിമേ.

ഉല്ക്കാനിപാതം എന്നു കൊള്ളിമീൻവീഴ്ക. അതും, ഭൂകമ്പവും, ധൂമകേതു ഉദിച്ചിട്ടു കാണ്കയും, കൂന്നരി കരഞ്ഞിട്ടുള്ളോരു ഒലികേൾക്കയും ഇത്യാദി ദോഷങ്ങളെയും എല്ലാപ്പൊഴുതിനും വൎജ്ജിക്ക.

ഉല്ക്കാപാതേ ച ഭൂകമ്പേ
ധൂമകേതോശ്ച ദൎശനേ
ദിനത്രയം വിവൎജ്ജ്യം സ്യാൽ
സൎവേഷു ശുഭകൎമ്മസു.

അവിടെ കൊള്ളിമീൻ വീണാലും, ഭൂകമ്പമുണ്ടായാലും ധൂമകേതു ഉദിച്ചിട്ടുകണ്ടാലും അവയുണ്ടായ ദിവസത്തോടുകൂടീട്ടു മൂന്നു ദിവസം വൎജ്ജിക്ക എല്ലാപ്പൊഴുതിനും. ഒലി കേട്ടാൽ അദ്ദിവസം പൊഴുതു വൎജ്ജിക്ക.

യസ്മിന്നസ്തമയന്തി വക്രഗമനം
യത്രാരഭന്തേ ഗ്രഹാഃ
യസ്മിന്ദേവമഹോത്സവാശ്ച വിവിധോത്-
പാതാശ്ച തം വാസരം
നിൎഘാതേഽഥ സധൂമകേതുജനനേ
സോല്ക്കാനിപാതേ ദിശാം
ദാഹേ ഭൂചലനേ ഗ്രഹപ്രഹരണേ
ചാഹ്നാം ത്രയം വൎജ്ജയേൽ.

എന്നു മാധവീയം.

ഇനി എല്ലാപ്പൊഴുതിനും നിന്ദ്യങ്ങളായുള്ളവറ്റെച്ചൊല്ലുന്നു:—

കൃഷ്ണപക്ഷോഽപരാഹ്നശ്ച
വാരൗ മന്ദാരയോസ്തഥാ
ധനകേന്ദ്രത്രികോണേഷു
പാപാസ്സൗമ്യാസ്ത്രിഷഷ്ഠയോഃ,

സൎവേ ഗ്രഹാ വ്യയേ രന്ധ്രേ
ചന്ദ്രാൎക്കൗ ലഗ്നഗൌ തഥാ
ലഗ്നം ച പാപമദ്ധ്യസ്ഥ-
മേതേ നിന്ദ്യാസ്സുകൎമ്മസു.

അപരപക്ഷം മുഴുവൻതന്നെ എല്ലാപ്പൊഴുതിനും നിന്ദ്യമെന്നത്രെയിരിക്കുന്നു. അതിലും ഷഷ്ഠിതുടങ്ങി മേലേടം വിശേഷിച്ചും നിന്ദ്യം. അപരാഹ്നവും എല്ലാപ്പൊഴുതിനും നിന്ദ്യം. ശനിയാഴ്ചയും, ചൊവ്വാഴ്ചയും എല്ലാപ്പൊഴുതിനും നിന്ദ്യം.

ധനകേന്ദ്രത്രികോണേഷു എന്നു തുടങ്ങീട്ടു നിന്ദ്യമായുള്ള ഗ്രഹസ്ഥിതിയെച്ചൊല്ലുന്നു. ധനം എന്നു ലഗ്നത്തിന്റെ രണ്ടാം രാശി. കേന്ദ്രം എന്നു് ഉദയം, നാലു്, ഏഴു്, പത്തു്. ഇതു താമരനല്ലൂരിൽ ചൊല്ലീട്ടുണ്ടു്.

നാലേഴുപത്തു മുതലെന്നിവ കേന്ദ്രമാഹു-
സ്തത് കണ്ടകം പുനരതേവ ചതുഷ്ടയം ച.

മേലേ തേഷാം പണപരമിതിൻ
മേലതാപോക്ലിമാഖ്യം
നല്ലൻ പോവാൻ പൊഴുതിലവിടെ
ചന്ദ്രനാഢ്യേ ച കേന്ദ്രേ.

ഇങ്ങനെ.

ലഗ്നത്തിന്റെ നാലാമെടവും, ഏഴാമെടവും, പത്താമെടവും, മുതൽ എന്നു ലഗ്നത്താനും ഇന്നാലുസ്ഥാനത്തിലും ഓരോന്നിനും കേന്ദ്രം എന്നും, കണ്ടകം എന്നും, ചതുഷ്ടയം എന്നും ഇങ്ങനെ മൂന്നു പേരുണ്ടു്. ഇവററിന്റെ മേലേത്തു ലഗ്നത്തിന്റെ രണ്ടാമതും, അഞ്ചാമതും, എട്ടാമതും, പതിനൊന്നാമതും ഇന്നാലു രാശിക്കും പണപരം എന്നും പേരുണ്ടു്. അതിന്റെ മേലേത്തു ലഗ്നത്തിന്റെ മൂന്നാമതും, ആറാമതും, ഒൻപതാമതും, പന്ത്രണ്ടാമതും ഇന്നാലുരാശിക്കും ആപോക്ലിമം എന്നും പേരുണ്ടു്. ത്രികോണമെന്നു ലഗ്നത്തിന്റെ അഞ്ചാംരാശിക്കും, ഒൻപതാംരാശിക്കും പേരുണ്ടു്. വ്യയം എന്നു ലഗ്നത്തിന്റെ പന്ത്രണ്ടാംരാശി. രന്ധ്രം എന്നു ലഗ്നത്തിന്റെ എട്ടാംരാശി. ധനകേന്ദ്രത്രികോണങ്ങളിലെ പാപികളും, മൂന്നാറിലെ ശുഭന്മാരും, എട്ടു പന്ത്രണ്ടിലെ ഗ്രഹങ്ങളെല്ലാരും, ഇവരൊക്കവെ എല്ലാപ്പൊഴുതിനും നിന്ദ്യന്മാർ. ചന്ദ്രോദയവും, ആദിത്യോദയവും എല്ലാപ്പൊഴുതിനും നിന്ദ്യം. പിന്നെയാതൊരു രാശിക്കു രണ്ടാമെടത്തും, പന്ത്രണ്ടാമെടത്തും കൂടിപ്പാപികൾ നില്ക്കുന്നു ആ രാശിയുമെല്ലാപ്പൊഴുതിനും നിന്ദ്യം. ഇങ്ങനെ സാമാന്യേന വർജ്ജിക്ക.

ഇമ്മുഹൂർത്തദോഷങ്ങളെയും നിന്ദ്യങ്ങളായുള്ളവയെയും ചൊല്ലീതായി. ഇനിയും ദോഷങ്ങളനേകമുണ്ട്. അവയെയും ദേശകാലാവസ്ഥകളെ അറിഞ്ഞു വർജ്ജിക്കേണ്ടവയെ വർജ്ജിക്കേണമെന്നു ചൊല്ലുന്നു.

അന്യേ ച ദോഷാ ബഹവ-
സ്സന്തി താനപി വർജ്ജയേൽ
കലാവദോഷഃ കാലോ ന
മന്ദഭാഗ്യോ യതോ ജനഃ.

ദോഷേഷ്വപ്യേതോ ബാഹുള്യേന
കർമ്മ കുർവന്തി മാനവാഃ
അവിജ്ഞായ തു ദോഷാണാം
ഗുണാനാം ച ബലാബലം.

കാലേ വിധീയതേ യേന
നരകം യാതി സ ധ്രുവം.

ഇവകൂടാതെ മററുമനേകം ദോഷങ്ങളുണ്ട്. അവയെയും കൂടി ശാസ്ത്രാന്തരങ്ങളിൽ നിന്നുകണ്ടു വർജ്ജിക്ക. ലോകരുടെ ഭാഗ്യം കുറകകൊണ്ടു കലിയുഗത്തിങ്കൽ ദോഷം കൂടാത്തകാലം തന്നെ ഇല്ല. എന്നിട്ടു ദോഷം കുറഞ്ഞും ഗുണമേറിയും വരുന്നനേരത്തു കർമ്മങ്ങളെ ചെയ്യുന്നു ലോകർ. ഗുണദോഷങ്ങളുടെ ബലാബലത്തെ അറിയാതെ യാവനൊരുത്തൻ മുഹൂർത്തം വിധിക്കുന്നതു് അവൻ നരകത്തിൽ പോകുന്നോൻ നിശ്ചയം.

അപ്പോൾ എങ്ങിനെ അവററിന്റെ ബലാബലമറിവൂ എന്നേടത്തു ചൊല്ലുന്നു.

വസിഷ്ഠനാരദേജ്യാദി
പ്രോക്തൈരേവ ഹി ശക്യതേ
ശാസ്ത്രൈർഗ്ഗുണാനാം ദോഷാണാ-
മപി ജ്ഞാതും ബലാബലം.

വസിഷ്ഠൻ, നാരദൻ, ഇജ്യനെന്നു ബൃഹസ്പതി, ആദിശബ്ദംകൊണ്ടു ഗർഗ്ഗാദികൾ ഇത്യാദിമഹർഷികൾ ചമച്ച ശാസ്ത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടേ ഗുണദോഷബലാബലങ്ങളെ അറിയാവൂ. എന്നാലവയെയും യഥാവലെ പഠിച്ചുകൊണ്ടുവേണം മുഹൂർത്തം വിധിപ്പാൻ.

അവിടെയും പല പക്ഷഭേദങ്ങളെക്കാൺകിൽ അതിലേതു കൊള്ളേണ്ടുവതു് എന്നു ചൊല്ലുന്നു.

പക്ഷഭേദേഷു സൎവ്വത്ര
ദേശാചാരവശാൽ സ്ഥിതിഃ.

പക്ഷങ്ങൾ പലവ കാണുന്നേടത്തു് എല്ലാടവും ദേശാചാരത്തിന്നു തക്കവാറു സ്ഥിതിയാകുന്നു. അതൊ ശാസ്ത്രവിരുദ്ധമായിട്ടു ദേശാചാരം കാൺകിൽ അതിലേതു പിന്നെക്കൊള്ളേണ്ടുവതു് എന്നേടത്തു ദേശാചാരത്തിന്നു തക്കവാറുവേണം കൊൾവാൻ എന്നു ചൊല്ലുന്നു.

ന ശാസ്ത്രദൃഷ്ട്യാ വിദുഷാ കദാചി-
ദുല്ലംഘനീയാഃ കുലദേശധൎമ്മാഃ
മൂലം ഹി തേഷു ച്യുതവേദശാഖാ
ഭൂയാൻ ഹി ധൎമ്മസ്ഥിതിഭംഗദോഷഃ.

താൻതന്നെ വൈദികെ വിദ്വാനെന്നിരിക്കിലും ശാസ്ത്രത്തെത്തന്നെ കണ്ടിട്ടു കുലധൎമ്മത്തെയും, ദേശധൎമ്മത്തെയും ഒരിക്കലുമെ അതിക്രമിക്കൊല്ല. കുലധൎമ്മമെന്നു തന്റെ പൂൎവ്വന്മാരാചരിച്ചു പോന്ന ആചാരം. ദേശധൎമ്മമെന്നതു തന്റെ ദേശത്തു് ആചരിച്ചുപോരുന്ന ആചാരം. ഏതുതാൻ ശാസ്ത്രത്തിന്നൊ വേദമൂലത്വമല്ലൊ ഉള്ളതു്.

ദേശാചാരത്തിന്നൊ അതില്ലല്ലൊ എന്നു ശങ്കയിങ്കൽ ചൊല്ലുന്നു.

മൂലം ഹി തേഷു ച്യുതവേദശാഖാഃ.

എന്നു്.

ആചാരങ്ങൾക്കുമൂലമായതു മറഞ്ഞുകിടക്കുന്ന വേദശാഖകൾ എന്നൊ പ്രസിദ്ധമല്ലൊ. എങ്കിലൊ കുലദേശധൎമ്മങ്ങൾക്കും വേദമൂലത്വമുണ്ടായാലും അതുകൊണ്ടുമവറ്റിന്നു തക്കവാറു തന്നെ വേണമനുഷ്ഠിപ്പാൻ എന്നല്ല നിയമമൊ വന്നില്ലല്ലൊ. എന്നാൽ ശാസ്ത്രങ്ങളിലും ആചാരങ്ങളിലും പക്ഷഭേദം കാണുന്നേടത്തു കുലധൎമ്മത്തിന്നും ദേശധൎമ്മത്തിന്നും അത്രെ പ്രാമാണ്യം. അവിടെയും കുലധൎമ്മവും ദേശധൎമ്മവും തങ്ങളിൽ വിരോധിക്കുന്നേ

ത്തെ കുലധർമ്മംവേണം കൊള്ളുവാനും. എന്നാൽ തന്റെ പൂർവ്വന്മാർ എങ്ങിനെ പണ്ടാചരിച്ചുപോരുന്നു അതുതന്നെയാചരിക്കയാവൂ.

ഇതി പരമേശ്വരപ്രിയശിഷ്യേണ ശങ്കരേണ വിരചിതേ
കേരളീയപദ്ധത്യാഖ്യേന ബാലശങ്കരനാമ്നി
ജാതകപദ്ധതിവ്യാഖ്യാനേ
അഷ്ടമോഽധ്യായഃ.

അഥ നവമോഽധ്യായഃ

ഗുണാദികഥനം.

ഇനി ലഗ്നാൽ പുഷ്ടിക്കും നല്ല ഗ്രഹസ്ഥിതിയെ ചൊല്ലുന്നു:—

സൌമ്യാഃ കേന്ദ്രത്രികോണസ്ഥാഃ
പാപാഃ ഷഷ്ഠസഹോത്ഥയോഃ
ഏകാദശേ സ്ഥിതാസ്സർവ്വേ
ശുഭദാഃ ശുഭകർമ്മസു.

ശുഭഗ്രഹങ്ങൾ കേന്ദ്രത്രികോണങ്ങളിൽ നില്ക്കനല്ലൂ. ഷഷ്ഠം എന്നത് ആറാമെടം. സഹോത്ഥം എന്നതു മൂന്നാമെടം. പാപികൾ മൂന്നാമെടത്തും ആറാമെടത്തും നില്ക്കനല്ലൂ. പതിനൊന്നാമെടത്തു പാപികളും ശുഭഗ്രഹങ്ങളും നില്ക്കുന്നത്.

ഇനി ഗ്രഹം പിഴച്ചുനില്ക്കുന്നേടത്തു ശുഭകാലമല്ലാത്തതിനെ ത്യജിക്കേണ്ടുന്ന് എന്നു ചൊല്ലുന്നു:—

അംഗാസ്ത്രായുസ്സുഖധർമ്മ-
പുത്രാർത്ഥവ്യയകർമ്മസു
പാപാ ദോഷം ക്രമാദിന്നം
കുർവ്വന്ത്യവിഹിതാ യദി.

അംഗം എന്നു ലഗ്നം. അസ്തം എന്നത് ഏഴാമെടം. ആയുസ്സ് എന്നത് എട്ടാമെടം. സുഖത്തു് എന്നു നാലാമെടം. ധർമ്മം എന്നത് ഒൻപതാമെടം. പുത്രൻ എന്നത് അഞ്ചാമെടം. അർത്ഥം എന്നു രണ്ടാമെടം. വ്യയം എന്നു പന്ത്രണ്ടാമെടം. കർമ്മം എന്നു പത്താമെടം. ഇച്ചൊല്ലിയസ്ഥാനങ്ങളിൽ ക്രമത്താലെ നില്ക്കുന്ന പാപി

കൾ ദോഷത്തെ ക്രമത്താലെ പരിഹരിക്കയും ചെയ്യുന്നു. ലഗ്നത്തിൽ പാപി നില്ക്കിൽ എല്ലാറ്റിലും ദോഷമേറും. ഏഴാമെടത്തു പാപി നിന്നാൽ ലഗ്നത്തെക്കാട്ടിലധികം കുറയും ദോഷം. ഏഴാമെടത്തെക്കാൾ കുറെ കുറയും അഷ്ടമത്തിൽ. ഇന്നും ഇങ്ങനെ ദോഷത്തിന്റെ കുറച്ചിൽ കണ്ടുകൊൾക ക്രമത്താലെ. നാലാമെടം പത്താമെടത്തു നില്ക്കുന്നപാപിക്ക് എല്ലാറ്റിലും ദോഷം കുറവ്. ഇച്ചൊല്ലിയ സ്ഥാനങ്ങളിലൊന്നിൽ ഒരു ശുഭഗ്രഹം നിന്നാൽ ഒരു പാപിയെക്കൊള്ളാം എന്നു വിധിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അപ്പാപ്രശ്നത്തിന്നവിടെ അപ്പാപി ദോഷം ചെയ്കയില്ല.

കേന്ദ്രാദിസ്ഥേഷു പാപേഷു
ദോഷമേവം ഫലാന്തരം.

കേന്ദ്രത്തിൽ നില്ക്കുന്ന പാപികൾക്കു ദോഷമെല്ലാറ്റിലുമേറും. അതിനെക്കാൾ കുറയും പണപരത്തിങ്കൽ. പണപരത്തിങ്കലെക്കാട്ടിൽ ദോഷം കുറയും ആപോക്ലിമത്തിങ്കൽ പാപി നിന്നാൽ. ഇങ്ങനെയും കണ്ടുകൊള്ളാം.

ഇനി അരിഷ്ടസ്ഥാനങ്ങളിൽ നില്ക്കുന്ന ഗ്രഹങ്ങൾ ദുഃഖപ്രദന്മാരെങ്കിൽ അവർക്കു പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്കിട്ടു ഐശ്വര്യങ്ങളെ കൊടുക്കേണ്ടുന്ന ശിവരം, എന്നിട്ട് അതിന്ന ഗ്രഹങ്ങളുടെ ദക്ഷിണാദ്രവ്യങ്ങളെ ചൊല്ലുന്നു:—

ധേനുശ്ശംഖോ/രുണവൃഷഃ
കാഞ്ചനം പീതവാസ-
ശ്ശ്വേതാശ്വോഽഥ സുരഭിരസിതാ
കൃഷ്ണലോഹം മഹാജഃ
സൂര്യാദീനാമ്മുനിഭിരുദിതാ
ദക്ഷിണാസ്സ്വർഗ്രഹാണാം
ഹോമൈർമ്മൈത്രൈസ്സ്വനബലിഭി-
സ്തേ/ത്ര തുഷ്യന്തി യസ്മാൽ.

ആദിത്യന്ന കിടാപ്പശു. ചന്ദ്രന്ന ശംഖ്. ചൊവ്വയ്ക്കു ചുവന്നകാള. ബുധന്ന പൊന്ന്. വ്യാഴത്തിന്ന മഞ്ഞമുണ്ട്. ശുക്രന്ന വെള്ളക്കുതിര. ശനിക്ക കറുത്തപശു. രാഹുവിന്ന കാരിരുമ്പ് (കറുത്ത ഇരുമ്പ്). കേതുവിന്ന വലിയ ആട്. ഇവ ദക്ഷിണാദ്രവ്യങ്ങൾ. ആദിത്യാദിഗ്രഹങ്ങൾ ഹോമാദികളെക്കൊണ്ടു സന്തോ

ഷിക്കന്നു എന്നതു യാതൊന്ന് അനുഗ്രഹഹേതുവായിട്ട് അവക്ക മുനികൾ ചൊല്ലികിടക്കുന്ന ദക്ഷിണാദ്രവ്യങ്ങൾ ഇവ.

ഇനി അവിഹിതനക്ഷത്രാദികളിലും വിഹിതോത്തരകാലത്തിങ്കലും ചെയ്കിൽ അക്കൎമ്മത്തെ ആവൎത്തിക്കണമെന്നു ചൊല്ലുന്നു:—

നക്ഷത്രതിഥിരാശീനാം
വ്യത്യാസേ വിഹിതോത്തരേ
കാലേ ചാവൎത്തനം കാൎയ്യം
രാശേഃ കൈശ്ചിദ്വികല്പ്യതേ.

യാതൊരുകൎമ്മത്തിന്നു നാളുതാൻ, പക്കംതാൻ, രാശി-താൻ ഇവ മൂന്നിലൊന്ന് അക്കൎമ്മത്തിന്നു വൎജ്ജിച്ചതുകൊണ്ടതെങ്കിൽ അക്കൎമ്മത്തെ ആവൎത്തിക്കണം. അവിടെ വൎജ്ജിച്ചരാശി കൊണ്ടതെങ്കിൽ ആവൎത്തിക്കണമോ വേണ്ടായോ എന്നു വികല്പിക്കുന്നു ചിലർ. അതു താന്താന്റെ പ്രമാണഭൂതരോടു കേട്ടു ചെയ്തുകൊൾക. കൎമ്മപ്പാനായിക്കഴിയില്ലെങ്കിൽ ആവൎത്തിക്ക. വിധിപരമാകുന്നകാലത്തു ചെയ്കിലും ആവൎത്തിക്കണം. വിധിപരമായതു, പേരിടുവാൻ പന്ത്രണ്ടാംദിവസം വിധിച്ചു. അപ്പോൾ പതിമൂന്നാംദിവസം അതിന്നു വിധിപരം. വാതിൽപുറപ്പെടുവാൻ നാലാംതിങ്ങൾ വിധിച്ചതു; അതിന്നഞ്ചാംതിങ്ങൾ വിധിപരം. ഇത്യാദി എല്ലാടവും കണ്ടുകൊൾക.

ഇതി പരമേശ്വരപ്രിയശിഷ്യേണ ശങ്കരേണ വിരചിതേ
കാലദീപകവ്യാഖ്യാനേ ബാലശങ്കരനാമ്നി
മുഹൂൎത്താദികഥനം നാമ
നവമോഽധ്യായഃ.

അഥ ദശമോഽധ്യായഃ.

ഗൎഭവൎജ്ജ്യജന്മാദികഥനം

ഇനി ഇന്നാൾക്കിപ്പോഴ് എന്നു കല്പിച്ചാൽ അവൎക്കു വൎജ്ജിക്കേണ്ടതു തത്ത്വത്തേകാദികളെ അറിവാൻ അവിടേക്കുപയോഗിക്കുന്നുള്ള അംശകസംജ്ഞാദികളെ ചൊല്ലുന്നു. അവിടെ നാളെ അശ്വിന്യാദിനക്ഷത്രങ്ങളെ ജന്മാദി ക്ഷേത്രകാദിസംജ്ഞ ഉണ്ടെന്നു ചൊല്ലുന്നു—

അശ്വിനീപ്രഥമാശ്ചൎക്ഷാഃ
ക്രമാജ്ജന്മാദിസംജ്ഞിതാഃ

ഏവം ത്രിഭിസ്ത്രിഭിസ്താരൈ-
ർന്നവവാരം ഭവന്തി തേ.

അശ്വിനിതുടങ്ങിയുള്ള നാളിരുപത്തേഴിനും ഓരോന്നിനു നന്നാലല്ലൊ കാലാകുന്നു. അപ്പോഴെ ഇരുപത്തേഴു നാളും കൂട്ടീട്ടു നൂറെറട്ടുകാലുണ്ടാം. അവിടെ അശ്വിനിമുതൽക്കാൽതുടങ്ങിയുള്ള ഇന്നൂറെറട്ടു കാലുകൾക്കും ക്രമത്താലെ മേഷാദിസംജ്ഞയുണ്ട്. അപ്പോഴെ ഇരുപത്തേഴുനാളുമൊരുവട്ടം കഴിയുമ്പോൾ പന്ത്രണ്ടു രാശിയുമൊൻപതുവട്ടം കഴിയുമല്ലൊതാൻ. അശ്വതി, ഭരണി, കാർത്തിക ഇമ്മൂന്നുനാളും കഴിയുമ്പോൾ മേഷാദിരാശികൾ പന്ത്രണ്ടും ഒരുവട്ടം കഴിയും. പിന്നെ രോഹിണി, മകയിരം, തിരുവാതിര ഇമ്മൂന്നുനാളും കഴിയുമ്പോഴും മേഷാദിരാശികൾ പന്ത്രണ്ടുമൊരുവട്ടംകൂടി കഴിയും. ഈവണ്ണം ക്രമത്താലെ കണ്ടുകൊൾക. എന്നാൽ അശ്വതിയുടെ മുതൽക്കാൽ മേടക്കാൽ, രണ്ടാംകാലിടവക്കാൽ, മൂന്നാംകാൽ മിഥുനക്കാൽ, നാലാംകാൽ കർക്കടകക്കാൽ, ഭരണിയുടെ മുതൽക്കാൽ ചിങ്ങക്കാൽ, രണ്ടാംകാൽ കന്നിക്കാൽ, മൂന്നാംകാൽ തുലാക്കാൽ, നാലാംകാൽ വൃശ്ചികക്കാൽ, കാർത്തികയുടെ മുതൽക്കാൽ ധനുക്കാൽ, രണ്ടാംകാൽ മകരക്കാൽ, മൂന്നാംകാൽ കുംഭക്കാൽ, നാലാംകാൽ മീനക്കാൽ ഇങ്ങനെ മൂന്നുനാളുകൊണ്ടു പന്ത്രണ്ടുരാശിയുമൊരുവട്ടം കഴിയും. ഇനി രോഹിണ്യാദികൾ മുമ്മൂന്നിനേക്കൊണ്ടും ഈവണ്ണംതന്നെ കണ്ടുകൊൾക.

ഇനി മേഷാദിരാശികളുടെയും മേഷാദ്യംശകങ്ങളുടെയും അധിപന്മാരെ ചൊല്ലുന്നു:—

ഭൗമകാവ്യജ്ഞചന്ദ്രാർക്ക-
ബുധശുക്രകുജാ ഗുരുഃ
മന്ദാർക്കിജീവാ മേഷാദി
രാശ്യംശപതയഃ ക്രമാൽ.

മേടത്തെയും മേടക്കാലിന്നംശകത്തെയും ഉടയതു ചൊവ്വ. ഇടവത്തെയും ഇടവക്കാലംശകത്തെയും ഉടയതു ശുക്രൻ. മിഥുനം ബുധൻ. കർക്കടകം ചന്ദ്രൻ. ചിങ്ങം ആദിത്യൻ. കന്നി ബുധൻ. തുലാം ശുക്രൻ. വൃശ്ചികം ചൊവ്വ. ധനു വ്യാഴം. മകരം ശനി.

കാരം ശനി. മീനത്തെയും മീനകാലിനേയുമുടയവൻ വ്യാഴം. ഇങ്ങനെ രാശിയുടേയും അംശകങ്ങളുടേയും അധിപന്മാർ.

ഇനിപ്പിറന്നാൾതുടങ്ങിയുള്ള നാളുകളുടെ പേരുകളെച്ചൊല്ലുന്നു:—

ജന്മസമ്പദ്വിപൽക്ഷേമ
പ്രത്യരഃ സാധകോ വധഃ
മൈത്രം പരമമൈത്രം ച
ജന്മാദീനി പുനഃ പുനഃ.

പിറന്നാളും പക്കപ്പിറന്നാൾ രണ്ടും ഇവ മൂന്നിനും ജന്മം എന്നു പേർ. ഇവ മൂന്നിന്റെയുമടുത്തമേലെ നാളുകൾക്കു സമ്പൽ എന്നു പേർ. മൂന്നാംനാളുകൾക്കു വിപത്തു്. നാലാമതു ക്ഷേമം. അഞ്ചാമതു പ്രത്യരം. ആറാമതു സാധകം. ഏഴാമതു വധം. എട്ടാമതു മൈത്രം. ജന്മനക്ഷത്രങ്ങളുടെ ഒൻപതാംനാളുകൾക്കു പരമമൈത്രം എന്നു പേർ.

ഇനിപ്പിറന്നാളും പക്കപ്പിറന്നാളും വർജ്ജിക്കേണ്ടുന്നവയെച്ചൊല്ലുന്നു:—

ചൌളവ്രതസ്നാനസേക-
ശസ്ത്രസീമന്തഭേഷജേ
ഗോദാനേ കർണ്ണവേധേ ച
വർജ്ജയേൽ ജന്മത്രയം.

അഗ്നിനിയം, വ്രതങ്ങൾകൊള്ളുവാനും, ചൗളം, വേളി ശ്ലേഷം, ചുരികകെട്ടുക, സീമന്തം, ഔഷധസേവ, ഗോദാനം കൊള്ളുവാൻ, കാതുകുത്തുക ഇവ ഒൻപതിന്നും പിറന്നാളും പക്കപ്പിറന്നാളുകളും വർജ്ജിക്കണം. ഇളയതു്. യജുർവേദികൾ വ്രതത്തിന്നു് ഇവറെറ വർജ്ജിയാതെയുമുണ്ടു ചിലർ. ആവശ്യകത്തിങ്കൽ ഗോദാനം വ്രതത്തിന്നൊ ഇവറെറ വർജ്ജിച്ചുകൂടല്ലോ. ഇതു ചൗളത്തിന്നാൾതന്നെ വേണമല്ലോ എന്നു നിയമമുണ്ടു്. എന്നിട്ടു മററൊന്നിനാകിൽ വർജ്ജിച്ചുകളകയത്രെ മുഖ്യമാകുന്നതു്. എങ്കിലും ഗോദാനം കൊള്ളുവാനൊഴിവാനും ഇവറെറ വർജ്ജിക്ക ഇളയതു്.

ഷോഡശേ വഷേ ഗോദാനം
തസ്യ ചൌളവൽ പ്രതിപത്തിരവസാനം ച.

എന്നല്ലോ ബോധായനഗ്രന്ഥം. എന്നിട്ടു്.

ഭാൎയ്യായാ ഏവ സീമന്തേ
നിഷേകേ തൂഭയോരപി.

സീമന്തത്തിന്നു ഭാൎയ്യയുടെ പിറന്നാളും പക്കപ്പിറന്നാളും വൎജ്ജിക്കേണ്ടു. ഭൎത്താവിന്റെവ കൊള്ളാം. വേളിക്കുഷത്തിന്നു ഭാൎയ്യാഭൎത്താക്കന്മാരിരുവരുടേയും പിറന്നാളും പക്കപ്പിറന്നാളുകളും വൎജ്ജിക്കണം.

ഇനി നടേത്തപ്പിറന്നാളുതന്നെ വൎജ്ജിക്കേണ്ടുന്നവയെ ചൊല്ലുന്നു:—

വൎജ്ജ്യം ജന്മ വധപ്രാദ്യം
വിവാഹേഷ്ഠോപനീതിഷു
വൎജ്ജ്യം ക്ഷൌരേ ന പൂൎവ്വത്ര്യാ-
ദ്യമന്യേഷു കൎമ്മസു.

വേളിക്ക ഭൎത്താവിന്റെ നടേത്തപ്പിറന്നാൾതന്നെ വൎജ്ജിക്കേണ്ടു. ഭൎത്താവിന്റെ പക്കപ്പിറന്നാളുകളും പെണ്ണിന്റെ പിറന്നാളുകൾ മൂന്നും കൊള്ളാം. എന്നു ചൊല്ലീട്ടുമുണ്ടു്.

ഉദ്വാഹേ വൎജ്ജനമാദ്യം
വൎജ്ജ്യമന്യദ്ദ്വയം ശുഭം
കന്യാജന്മത്രയം ശസ്തം
ഇതിയാദ്യാസ്തു ഭൎത്തൃവൽ.

ഇങ്ങനെ.

വ്രതങ്ങൾക്കും, ഗോദാനത്തിന്നും, ചൌളത്തിന്നും ഇടയിലുള്ള ക്ഷൌരങ്ങൾക്കും, ഇവററിന്നു് ജനിച്ചനാളുംകൂടി വൎജ്ജിക്കണം. ഇനി ഇവിടെച്ചൊല്ലിയ കൎമ്മങ്ങളൊഴിച്ചുള്ളവററിന്നൊക്കെവെ നടേത്തപ്പിറന്നാൾ വൎജ്ജിക്ക. അവററിന്നു പക്കപ്പിറന്നാൾ രണ്ടും കൊള്ളാം.

ഇനി നടേത്തപ്പിറന്നാളുംകൂടി കൊള്ളാവുന്നവയെ ചൊല്ലുന്നു:—

ഗൃഹാധാനാഗ്രയണേ വസ്ത്ര-
ധാരണേ ച നവാശനേ
പുണ്യകൎമ്മണ്യലങ്കാരേ
ശുഭദം ജന്മഭത്രയം.

ആഗ്രയണത്തിന്നും, പുടവയുടുപ്പാനും, പുത്തരി ഉണ്മാനും, പുണ്യകൎമ്മങ്ങൾ എന്ന ആയുഷ്കരാദിഹോമാദികൾ, ദേവതെ

ക്ഷൗരം, ദേവപൂജ, ബ്രാഹ്മണപൂജ, ദാനംചെയ്ക ഇത്യാദികൾ അവറ്റിന്നും, ആഭരണമിടുവാനും ഇവയഞ്ചിനും പിറന്നാളുകൾ മൂന്നും നന്ന്. പിറന്നാളും പക്കപ്പിറന്നാളുകളും വർജ്ജിക്കേണ്ടതു ചൊല്ലിയവയ്ക്കുതന്നെയത്രെ ആചാരം.

ഇനി ബലാബലമറിവാൻ പഞ്ചാശികയിൽ ചൊല്ലിയതു കൂടി എഴുതിവെക്കുന്നു.

കർണ്ണവേധെ ത്യജേജ്ജന്മ-
ത്രയമൌഷധശസ്ത്രയോഃ
സേകസീമന്തഗോദാന
സ്നാനപ്രൌഢവ്രതേഷു ച.

നാമാന്നപ്രാശനേഷ്വാദ്യം
വിവാഹേ പുരുഷസ്യ തൽ
വർജ്ജ്യന്നിന്ദിതമന്യേഷു
ശസ്തം വാസോനവാന്നയോഃ

ത്യാജ്യം ക്ഷൌരവ്രതസ്നാന-
ഗോദാനേഷൂപനീതിഷു.

ഇങ്ങനെ.

ഇവിടെ 'നിന്ദിതമന്യേഷു' എന്നു ചൊല്ലിയതും വർജ്ജിക്കുമാറത്രെ ആചാരം കാണുന്നതു്.

ഇനി എല്ലാററിന്നും വർജ്ജിക്കേണ്ടുന്ന മൂന്നാംനാൾ അഞ്ചാംനാൾ ഇത്യാദികളെച്ചൊല്ലുന്നു:—

ആദ്യാത്തു ജന്മനക്ഷത്രാത്
ത്രിപഞ്ചസപ്തതാരകാഃ
വിശേഷതോ വർജ്ജനീയാ-
സ്സർവേഷു ശുഭകർമ്മസു.

സപ്തം എന്നു് ഏഴ്. സപ്തതാരകം എന്നു് ഏഴാംനാൾ നടേത്തെപ്പിറന്നാൾ തുടങ്ങീട്ടു മൂന്നാംനാളും, അഞ്ചാംനാളും, ഏഴാംനാളും മുഴുവൻ വർജ്ജിക്കേണമെല്ലാകർമ്മങ്ങൾക്കും.

ദ്വിതീയജന്മതാരേഷു
ക്രവേദാഗ്ന്യംശകാംസ്ത്യജേൽ.

ക എന്ന് ഒന്ന്. വേദം എന്ന നാല്. അഗ്നി എന്ന മൂന്ന്. പക്കപ്പിറന്നാളുകൾ രണ്ടല്ലൊ ഉള്ളൂ. അതിൽ നടേത്തേതിനെ ദ്വിതീയജന്മഭം എന്നചൊല്ലി. അപ്പൊഴാ നടേത്തെപ്പക്കപ്പിറന്നാൾ തുടങ്ങീട്ട മൂന്നാംനാളുടെ മുതല്ക്കാലും അഞ്ചാംനാളുടെ നാലാംകാലും ഏഴാംനാളുടെ മൂന്നാംകാലും വൎജ്ജിക്കണം. ഇതുതന്നെ പരല്പേരുകൊണ്ട ചൊല്ലുന്നുണ്ട്. രണ്ടാംപിറന്നാളാകുന്ന നടേത്തെ പക്കപ്പിറന്നാൾതുടങ്ങി ഗോകാനനാളുകളിൽ ക്രമത്താലെ കാവാലികാലുകളെ വൎജ്ജിക്ക.

തൃതീയജന്മതാരേഷു
പാപഭാഗാൻ വിവൎജ്ജയേൽ.

മൂന്നാംപിറന്നാളായതു രണ്ടാംപക്കപ്പിറന്നാൾ. ഒടുക്കത്തെ പക്കപ്പിറന്നാൾ തുടങ്ങീട്ട മൂന്നഞ്ചേഴാംനാളുകളിലെ പാപാംശകങ്ങളെ വൎജ്ജിക്ക. അവിടെ ആദിത്യനം, ക്ഷീണചന്ദ്രനം, പാപികളോടുകൂടിയ ബുധനം പാപിയല്ലൊ. ഇങ്ങനെയത്രെ അംഗീകരിക്കുന്നു. അവിടെ മൂന്നാംപിറന്നാൾതുടങ്ങീട്ട മൂന്നഞ്ചേഴാംനാളുകളിലെ പാപാംശകങ്ങളെ ഒക്കെ വൎജ്ജിക്കണം എന്നല്ലൊ ചൊല്ലി. അപ്പാപാംശകങ്ങളെ ഒക്കെ വൎജ്ജിക്കിലാം. വേണ്ടാ. കാവാലികാലുകളിൽ വരുന്ന പാപാംശകങ്ങളെ വൎജ്ജിക്കേണ്ടു. അതല്ലാത്തവറ്റെ കൊള്ളാം എന്നചൊല്ലുന്നു.

ത്രിപഞ്ചസപ്തതാരേഷു
ക്രമാദന്ത്യേഷു കേചന
വദന്ത്യുഗ്രാംശകാ ത്യാജ്യാഃ
കുവേദാഗ്നിമിതാ നചേൽ.

ഒടുക്കത്തെ പക്കപ്പിറന്നാളുടെ മൂന്നാംനാളിൽ മുതല്ക്കാലിൽ വരുന്ന പാപാംശകം എങ്കിലെ വൎജ്ജിക്കേണ്ടു. മുതല്ക്കാലിലെന്നിയെ വരുന്ന പാപാംശകങ്ങളെ കൊള്ളാം. അഞ്ചാംനാളിൽ പാപാംശകം നാലാംകാലിൽ വരികിലെ വൎജ്ജിക്കേണ്ടു. നാലാംകാലിലെന്നിയെ വരുന്ന പാപാംശകങ്ങളെ കൊള്ളാം. ഏഴാംനാളിലെ പാപാംശകം മൂന്നാംകാലായി വരികിലെ വൎജ്ജിക്കേണ്ടു. മൂന്നാംകാലിലെന്നിയെവരുന്ന പാപാംശങ്ങളെ കൊള്ളാം. അപ്പൊഴാ ഒടുക്കത്തെ പക്കപ്പിറന്നാൾതുടങ്ങി മൂന്നഞ്ചേഴാംനാളുകളിൽ

ക്രമത്താലെ കാവാലിക്കാലുകളും പാപാംശകവുമൊരുമിച്ചുവരികി
ലെ വൎജ്ജിക്കേണ്ടു. കാവാലിക്കാലുകളെന്നിയെ വരുന്ന പാപാം
ശകങ്ങളെ കൈക്കൊള്ളാം. പാപാംശകങ്ങളല്ലായ്കിൽ കാവാലിക്കാലുക
ളെയും കൊള്ളാം എന്നു ചൊതാം. ഇങ്ങനെ ചൊല്ലുന്നു ചിലർ.
പൊഷമനതിവണ്ണംതന്നെ ആചാരം. ഇനി ഉള്ളിവപെരുർ
കഴിഞ്ഞു വടക്ക് ഒട്ടകത്തെപ്പാല്പ്പിറന്നാം തുടങ്ങി തെക്കോട്ട
വേണാട്ടുകരകഴിവോളം ഇങ്ങനെതന്നെയത്രെ ആചാരം. ഉള്ളിവ
പെരുരമിങ്ങനെതന്നെയത്രെ ആചാരം. പൊഷമനാളു നിന്നുതുടങ്ങി
തെക്കോട്ട വേണാട്ടുകരകഴിവോളം ഇങ്ങനെതന്നെയത്രെ ആ
ചാരം. ഇനി ഉള്ളിവപെരുർകഴിഞ്ഞു വടക്ക് ഒട്ടകത്തെപ്പിറ
ന്നാം തുടങ്ങി മൂന്നത്ത്യോരംനാളിലെപ്പാപാംശകങ്ങളെ വൎജ്ജിക്ക
ചെറ്റില്ലയത്രെ ആചാരം എന്നറിഞ്ഞിലതാറാം. അതു കേട്ടു നിൎണ്ണ
യിച്ചുകൊൾക.

അഷ്ടാശീതിതമം ഭഗം
വൈനാശാഖ്യം വിവൎജ്ജയേൽ
അഷ്ടോത്തരശതാംശം ച
ജന്മാംശാത് സൎവ്വകൎമ്മസു.

ഒരു നാളിക്ക നാലല്ലൊ കാലുള്ളു. അവററിൽ എതുകാലിലിവൻ
പിറന്നു അക്കാൽതുടങ്ങി എണ്പത്തെട്ടാംകാലും, നൂറെറട്ടാംകാലും
എല്ലാററിലും വൎജ്ജിക്ക. പിറന്നാളുടെ ഇരുപത്തിരണ്ടാംനാളിൽ
താൻ, ഇരുപത്തിമൂന്നാംനാളിൽതാൻ വരും ഒരംശം എണ്
പത്തെട്ടാംകാല്. യാതൊരുനാളിലും മുതല്ക്കാൽപിറക്കുന്നുവെ
ങ്കിൽ പിറന്നാളിന്റെ ഇരുപത്തുരണ്ടാംനാളിലെ നാലാംകാൽ
എണ്പത്തെട്ടാംകാലായതു്. രണ്ടാംകാൽപിറക്കിൽ ഇരുപത്തി
മൂന്നാംനാളിലെ മുതല്ക്കാൽ. മൂന്നാംകാൽപിറക്കിൽ ഇരുപത്തി
മൂന്നാംനാളിലെ രണ്ടാംകാൽ. നാലാംകാൽപിറക്കിൽ ഇരുപത്തി
മൂന്നാംനാളിലെ മൂന്നാംകാൽ എണ്പത്തെട്ടാംകാലായതു്. എ
ണ്പത്തെട്ടാംകാലിനു വൈനാശികക്കാലെന്നു പേർ. ഇവൻ
പിറന്നകാലുടെ അടുത്തു കീഴെക്കാൽ നൂറെറട്ടാംകാലായതു്,
അതൊ ഇരുപത്തേഴുനാളുംകൂടീട്ടു നൂറെറട്ടല്ലൊ കാലുള്ളു
എന്നിട്ട്. അന്നൂറെറട്ടാംകാലുമെല്ലാററിലും വൎജ്ജിക്ക.

ജന്മാഷ്ടമർക്ഷതച്ചന്ദ്ര-
പാപപുഷ്കരാംശകാൻ
ലഗ്നാഷ്ടമരാശിം ച
സർവകർമ്മസു വർജ്ജയേൽ.

ജന്മം എന്നു പിറന്നകൂറ്. ജന്മാഷ്ടമർക്ഷം എന്നു പിറന്നകൂറ്റിന്റെ എട്ടാംരാശി. അതു് അഷ്ടമരാശിയായതു്. ആയഷ്ടമരാശിയേയും അതിൽ നിന്നു് ആയഷ്ടമരാശിയിലെച്ചന്ദ്രൻ അതഷ്ടമരാശിക്കൂറായതു്. ആ അഷ്ടമരാശിക്കൂറിന്റെയും പാപപുഷ്കരാംശകാൻ എന്നു പാപികളുടെതാൻ, പുഷ്കരാംശമായ ആയഷ്ടമരാശിയുടെ ഉടയതു് എങ്കിൽ ആയഷ്ടമരാശിക്കലെക്കും പാപപുഷ്കരാംശകങ്ങളാകുന്നു. ആയഷ്ടമരാശ്യംശകങ്ങളെയും ഇവറെറ ഒക്കെവെ എല്ലാററിനും വർജ്ജിക്ക.

മേടക്കൂറപിറന്നവന് വൃശ്ചികമല്ലൊ അഷ്ടമരാശി. വൃശ്ചികത്തിന്നൊ ചൊവ്വാതല്ലൊ അധിപതിയാകുന്നതു്. എന്നിട്ടു് അവന്നു വൃശ്ചികക്കാൽ വർജ്ജിക്ക. ഇടവക്കൂറപിറന്നവൎക്കു് അഷ്ടമരാശ്യധിപതി വ്യാഴമാകകൊണ്ടു് അഷ്ടമരാശിക്കാൽ വർജ്ജിക്കേണ്ട. മകരക്കൂറപിറന്നവന് ചിങ്ങക്കാൽ വർജ്ജിക്കെണമെന്നു ആചാരം. ഇത്യാദികളെല്ലാം ഊഹിക്ക. ലഗ്നം എന്നു ഇവൻപിറന്ന രാശി. അതിന്റെ എട്ടാംരാശിയെ ലഗ്നാഷ്ടമമെന്നു ചൊല്ലുന്നു ലഗ്നാഷ്ടമരാശിയേയുമെല്ലാററിനും വർജ്ജിക്ക. ലഗ്നാഷ്ടമരാശി തന്നെ വർജ്ജിക്കേണ്ടു. അതിന്നു ക്രൂരപാപപുഷ്കരാംശകങ്ങളെല്ലാം നിരൂപിക്കേണം.

ജന്മാഷ്ടമേ തുലാരാശൌ
തദംശോ ഗ്രാഹ്യതേ ബുധൈഃ.

മീനക്കൂറപിറന്നവൎക്കു തുലാക്കാലല്ലൊ അഷ്ടമരാശിക്കാലായതു്. അതിന്നു ചിലരെല്ലാം കൊള്ളുന്നു കൃത്യതിന്നു്. തുലാക്കൂറപിറന്നവൎക്കു് ഇടവക്കാൽ വർജ്ജിക്കെണമെന്നു ആചാരം. മീനക്കൂറപിറന്നവൎക്കു തുലാക്കാൽ വർജ്ജിക്കെന്നുവല്ലതാനും. ഇങ്ങിനെയത്രെ ആചാരം കാണുന്നു.

പൂർവികെ അന്ത്യകൎമ്മങ്ങളാകെ തന്നിക്ക വൎജ്ജിപ്പാൻ ചൊല്ലിയ പിറന്നാൾ, പക്കപ്പിറന്നാൾ, മുന്നൊട്ടുംനാൾ ഇവ

വെളുക്കും, വെളുത്തപക്ഷത്തിലും, ശാസ്ത്രാതിരാകനമാരിയവക്കും വ ൎജ്ജിക്കണം. പിന്നെ ഗൎഭമുണ്ടായാൽതുടങ്ങീട്ടു പ്രസവിച്ചോളം ഗൎഭിണിക്കുതന്നെ വൎജ്ജിക്കേണ്ടു. പിറന്നാൽ പിന്നെയുള്ള കൎമ്മങ്ങൾക്ക് ഒക്കെയും ചെറിയവനു തന്നെ വൎജ്ജിക്കേണ്ടു. അവിടെ ഉപനയനത്തിന്നു വിശേഷമുണ്ട്. അതിന് ഉപനിക്കു ന്നവന്റെ അഷ്ടമരാശിയും, അഷ്ടമരാശിക്കൂറുകളുടെ വൎജ്ജിക്ക ണം. അവന്റെ മൂന്നാമേഴാംനാളിത്യാദികളെല്ലാം വൎജ്ജിക്ക മറില്ലതാനും.

ആചാൎയ്യാഷ്ടമഗം നിത്യം
നാമധേയാദികൎമ്മസു
ചന്ദ്രിശമചാന്യദി ത്യാജ്യ-
മുപനീതസ്യ വിശേഷതഃ.

എന്നുണ്ടല്ലോ പ്രമാണം.

ഇങ്ങനെ പിറന്നാൾ, പക്കപ്പിറന്നാൾ, മൂന്നേഴാംനാൾ, അഷ്ടമരാശി ഇത്യാദികളുടെ ആചാരസ്ഥിതി ചൊല്ലീതായി.

ഇനി വൎജ്ജ്യമറിവാൻ ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളെക്കൂടി എഴുതി യേക്കുന്നു.

ഗൎഗ്ഗഃ.

ശ്രാദ്ധം യാത്രാം ചികിത്സാം ച
മൈഥുനാഭ്യഞ്ജനം തഥാ
ചൌളോപനയനാദീനി
വൎജ്ജയേൽ ത്രിഷു ജന്മസു.

ദേവരാതഃ.

യാത്രാക്ഷൗരവിവാഹവാഹനരണ-
പ്രേതക്രിയാസാഹസാ
ഗോദാനവ്രതമൌഞ്ജിബന്ധവനിതാ-
സ്നാനാന്നഭുക്തിക്രിയാഃ
സീമന്തൌഷധതൈലമാംസഭജനം
വാസ്തുപ്രതിഷ്ഠാലയാ
വൎജ്ജ്യാ ജന്മഭപഞ്ചതിഥേഷു സകലാഃ
ക്രൂരശ്ചാദിനിന്ദ്യാഃ ക്രിയാഃ.

ഇങ്ങനെ.

ശ്രീപതിഃ.

ഭൈഷജ്യസ്നാനവിവാഹയാത്രാഃ
ക്ഷൌരം സമാവൎത്തനമുഖ്യകാൎയ്യേഃ
യാനാധിരോഹാഹവച്ചൂപനായനം ച
ശ്രാദ്ധം ത്രിജന്മസ്വപി വൎജ്ജനീയാഃ.

ഇങ്ങിനെ.

ദേവരാതഃ.

വിദ്യാഭൂഷണവസ്ത്രധാരിക്രയജപാ
വേശ്മാദികം ശാന്തികം
വേദാദ്ധ്യയപുരാണഭാരതമഹാ-
സ്മൃത്യാദിസംകീൎത്തനം
ദാനസ്നാനസുഗന്ധമാല്യഭരണം
മംഗല്യനാദിക്രിയാം
കൎമ്മാജന്മദിനേ ജന്മതേഷു ഇതരാ-
ദാനീചിജാദ്യുച്ചനം.

ഇങ്ങിനെ.

നാരദഃ.

ജന്മൎക്ഷാദ്ദശമം തതോഽപി ദശമ-
ജ്ജന്മൎക്ഷമിത്യുച്യതേ
ത്രിഷ്വാദ്യാദ്ദശമം തദൎദ്ധഫലദ-
ന്തസ്മാത്തദൎദ്ധം ഫലം.

ഇങ്ങിനെ.

പഞ്ചാശികയിലത്രെ മുൻപെ ചൊല്ലീട്ടും ചെയ്യല്ലല്ലൊ.

സൎവ്വാണേവ വിപത്ത്രിപഞ്ചമവധ-
ഷ്വാദ്യേഷു ശേഷാംശകാ-
നന്ത്യേഷ്വാദ്യതുരീയപാദകമിതാ-
നന്ത്യേഷു വാ വൎജ്ജയേൽ
സൎവ്വത്രൈവ ബലവാൻ ശുഭാംശകഗതോ
ദൃഷ്ടശ്ച സൌമ്യഗ്രഹൈ-
ൎജ്ജന്മപ്രത്യരജാനപി പദായഭവാൻ
ദോഷാനപിവ്യുൎബ്ബാധതേ.

ഇതു മാധവീയം.

അഗസ്ത്യഃ.

ജന്മതാരാദിതാരാസു
വിപത്പ്രത്യരനൈധനാഃ
പര്യായേ പ്രഥമേ വർജ്ജ്യാ
ദ്വിതീയേ ത്വങ്ഘ്രയസ്ത്രയഃ.

പാദാസ്ത്യാജ്യാസ് തൃതീയേ തു
സർവ്വാസ്താരാശ്ച ശോഭനാഃ.

ഇതി.

ഇദമതിയുക്തതരമാഗസ്ത്യവചനാനുസാരി.

തഥാഹി.

പ്രഥമേ സകലം ത്യാജ്യം
ദ്വിതീയേ ത്വംശകാംസ്ത്യജേൽ
തൃതീയേ സകലം ഗ്രാഹ്യം
വിനാ വൈനാശികാഹ്വയം.

പിറന്നാളും പക്കപ്പിറന്നാളുകളും ഇടങ്ങി മൂന്നഞ്ചേഴാംനാൾ ക്രമത്താലെ കാലാലികളെല്ലാം വർജ്ജിക്കേണ്ടു. മറ്റെക്കാലുകൾ കൊള്ളാമെന്നത്രെ ചിലർ ചൊല്ലുന്നു.

നാരദഃ.

വിപത്കരാസു താരാസു
വിപദസ്സംഭവന്തി ഹി
ആദ്യംശസ്തത്ര ദോഷായ
വിദ്യാദന്യേ ശുഭാവഹാഃ.

ജാതസ്യ പഞ്ചമർക്ഷോ യഃ
പ്രത്യരാഖ്യസ്സ നാശദഃ
ചതുർത്ഥാംശോഽത്ര ദോഷായ
ശേഷാസ്സർവ്വാഃ ശുഭാവഹാഃ.

വധാഖ്യസ്സപ്തമർക്ഷസ്സ്യാൽ
വധായ യതതേ സ്വയം
തൃതീയാംശസ്സ ദോഷായ
വിദ്യാദന്യേ ശുഭാവഹാഃ.

ഇതി.

ബൃഹസ്പതിഃ.

വിപത്തി പ്രത്യരവധേ
  പ്രഥമാവൃത്തിഭാഗതഃ
വിനാന്ത്യാംശാശ്ശുഭാസ്സർവ്വേ
  സർവ്വേഷു ശുഭകർമ്മസു.

വിപത്തി പ്രഥമം പാദം
  പ്രത്യരേ തു ചതുർത്ഥകം
വധാഖ്യേ ച തൃതീയാംശം
  വർജ്ജ്യമംശേതരാശ്ശുഭാഃ.

എന്നുമൊരു ഗ്രന്ഥം കണ്ടു.

മൂന്നഞ്ചേഴാംനാളുകളിൽ അഞ്ചാംനാളിന്നു ദോഷം കുറവു. അഞ്ചാംനാളിലേക്കാട്ടിൽ ദോഷമേറും മൂന്നാംനാളിന്ന്. അതിനേക്കാൾ ദോഷമേറും ഏഴാംനാളിന്ന്.

ബൃഹസ്പതിഃ.

ജന്മകർമ്മപ്രതിഷ്ഠാഖ്യ-
  നക്ഷത്രേഭ്യഃ ക്രമാദമീ
സമ്പദ്വിപത്തഥാ ക്ഷേമ-
  പ്രത്യരം സാധകോ വധഃ.

മൈത്രം പരമമൈത്രം ച
  നവസംജ്ഞാസ്തു കർമ്മണാം
സ്വസംജ്ഞാഭിസ്സമം തേഷാം
  കൃതം ജന്മനി തൈഃ ഫലം.

ഇതി.

ഭരദ്വാജഃ.

ജന്മർക്ഷേ ദേഹനാശായ
  കൃതം കർമ്മ ഭവിഷ്യതി
സമ്പത്കരേ തു യൽ കർമ്മ
  സമ്പദാമാസ്പദം ഭവേൽ.

വ്യാപദം കുരുതേ യസ്മാ-
  ദ്വിപത്കരമിതി സ്മൃതം
ക്ഷേമേണ സുകൃതം കാര്യം
  ക്ഷേമാരോഗ്യകരം ഭവേൽ.

കാൎയ്യസമ്പന്നിഷേധതഃപാൽ
പ്രത്യരം താരിതി കീൎത്തിതം
സാധകസ്സാധയേദൎത്ഥാ
ന്നചിരാദ്ധ്രുവമാദപി.

നിധനം ഹി ഭവേത്സപ്താ-
സപ്തമോ വധസംജ്ഞിതഃ
മൈത്രം തു മിത്രസമ്പ്രീത്യാ
കുൎയ്യാൽ കാൎയ്യഫലോദയം.

പരമം മൈത്രമാസാദ്യ
യത് കാൎയ്യം ക്രിയതേ നരൈഃ
തത് കാൎയ്യം സുകരം തസ്യ
സിദ്ധ്യതേ നാത്ര സംശയഃ.

പിറന്നാളുകട ഇരുപത്തേഴാമതും കൂട വൎജ്ജിക്കണം എന്നുണ്ടു ചിലർ ചൊല്ലുന്നു.

ജന്മൎക്ഷാൽ പൂൎവ്വനക്ഷത്രം
സപ്തവിംശതികം ഭവേൽ
സപ്തവിംശതിനക്ഷത്രം
സൎവ്വകൎമ്മസു വൎജ്ജയേൽ

എന്നതിന്നൊരു ഗ്രന്ഥംകണ്ടു

അൎണ്ണവപുസ്തകം.

ജന്മൎക്ഷാൽ പൂൎവ്വനക്ഷത്രം
സപ്തവിംശതികം ഭവേൽ
ശ്രാദ്ധേ വിവാഹേ ക്ഷൌരേ ച
ഗമനേ ച ദ്വിജന്മനാം

ഭൂഷിതേഷു ശുഭകാൎയ്യേഷു
സൎവ്വദാ മരണപ്രദം.

ഇതി.

കാലവിധാനപദ്ധതൌ.

വിപൽ പ്രത്യര സപ്തവിംശ
ചന്ദ്രാഷ്ടമൈവനാശികജന്മഭേഷു.

പിറന്നക്കൂറിന്റെ ആറാംരാശിയും പന്ത്രണ്ടാംരാശിയുംകൂടി വൎജ്ജിക്കേണം എന്നുമുണ്ടു ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ.

ത്യജന്തി ഷഷ്ഠവ്യയൌ ചാന്യേ

എന്നു മാധവീയം.

ഷഷ്ഠോऽഷ്ടമോ ദ്വാദശകശ്ച രാശി-
ശ്ശുഭേഷു കൎമ്മസ്വതിഗൎഹണീയഃ.

എന്നുമുണ്ടൊന്നുകണ്ടു.

പിറന്നനാളുടെ ഇരുപത്തിരണ്ടാംനാളും നാളിൽപിറന്ന കാലുടെ എൺപത്തെട്ടാംകാലുംകൂടി വൎജ്ജിക്കണം എന്നുണ്ടു ചിലർ ചൊല്ലുന്നു.

നാരദഃ.

വൈനാശികസ്തു നക്ഷത്രാദ്
ഭാവിശേർക്ഷോ വിനാശദഃ
അഷ്ടാശീത്യംശകോ ലഗ്നാ-
ജ്ജന്മനശ്ച വിനാശദഃ.

“ഇരുപത്തുകഴിഞ്ഞുള്ള രണ്ടാംനാളും” എന്നു താമരനല്ലൂർ.

എൺപത്തെട്ടാംകാൽ എതൊരു നാളിൽ വരുന്നു അന്നാളുമുഴുവൻ വൎജ്ജിക്കണം എന്നുണ്ടു മാധവീയത്തിൽ.

അഷ്ടാശീതിതമോംശോ
യസ്മിഞ്ജന്മാദിഗണനയാ ഭവതി
വൈനാശികന്തദൃക്ഷം
ത്യജന്തി കേചിത്തമേവാംശം.

മൂന്നഞ്ചേഴാംനാളുകളുടെ ദോഷത്തിന്നപവാദം മാധവീയത്തിലെ തന്നെ മുൻപെ ചൊല്ലിയല്ലൊ. ‘സത്കൎമ്മ ബാധവാൻ’ ഇത്യാദി.

ഇനി മുഹൂൎത്താന്തരം.

ശുഭവൎഗ്ഗഗതശ്ചന്ദ്ര-
ശ്ശുഭകൎമ്മാ ശുഭേക്ഷിതഃ
ത്രിജന്മപ്രത്യരവിപ-
ദ്വധദോഷാനപോഹതി.

ഇതി.

അഥാഷ്ടമരാശ്യപവാദഃ മാധവീയേ.

സ്വകീയജന്മാഷ്ടമരാശിപത്യോർ-
മൈത്ര്യാ ന ജന്മാഷ്ടമരാശിദോഷഃ

മുഹൂർത്തരത്നേ.

ജന്മാഷ്ടമേശമിത്രത്വേ
രാശിർജ്ജന്മാഷ്ടമോ പരഃ
അഷ്ടമേശേതി ശബ്ദേന
ഖരപോഽഭിമതഃ കില.

ഖരപ ഇതി ദ്വാവിംശദ്ദ്രേക്കാണാധിപതിഃ.

നാരദഃ.

ജന്മേശമൃത്യുരാശീശൌ
മിഥോ മിത്രം യദാ തദാ
ജന്മാഷ്ടമസ്ഥചന്ദ്രോത്ഥ-
ദോഷോ ഭംഗത്വമാവ്രജേൽ.

ഇതി.

അഥ വൈനാശികാപവാദഃ മാധവീയേ.

ജന്മേശകർമ്മേശപരമിത്രഭാവഃ
ക്ഷിണോതി വൈനാശികദോഷമുഗ്രം.

ജന്മകർമ്മർക്ഷനാഥൌ ദ്വൌ
മിഥോ മിത്രം യദാ തദാ
വൈനാശികാംശകോല്പന്ന-
ദോഷോ ഭംഗത്വമാപ്നുയാൽ.

എന്നുമുണ്ടൊന്നുകണ്ടു.

മുഹൂർത്തരത്നേ അഷ്ടാശീതിതമാംശപഃ കർമ്മേശശബ്ദേന ഭണിതഃ.

ജന്മകർമ്മേശമിത്രത്വേ
വൈനാശികമദൂഷികം
തഥാ കർമ്മേശശബ്ദേന
ഹാർദ്ദാംശപ ഇതീരിതഃ.

ഇതി.

അഥാഷ്ടമരാശ്യംശാപവാദഃ മുഹൂർത്തരത്നേ.

അഷ്ടമാംശഗതശ്ചന്ദ്രോ
നേഷ്ടസ്സർവേഷു കർമ്മസു
ശുഭാംശകേ പ്രശസ്തസ്സ്യാ-
ന്ന തു ഭൃഗ്വംശകേ സദാ.

പാപാംശാ വിവർജ്ജ്യാസ്സ്യുഃ
കൃഷ്ണപക്ഷേ വിശേഷതഃ
സൌമ്യാംശകാഃ പ്രശസ്താസ്സ്യുഃ
പൂർവപക്ഷേ ശശീ ശുഭഃ.

തുലാംശകഗതശ്ചാപി
ചന്ദ്രഃ പൂർണ്ണോ ന ദോഷദഃ
പൂർണ്ണോഽപി ന വൃഷാംശേഽഥാ
ന്ത്യാംശേ സദ്ഭിരിഷ്യതേ.

അഥ ലഗ്നാഷ്ടമാപവാദഃ മുഹൂർത്തരത്നേ.

ലഗ്നാഷ്ടമർക്ഷേ സർവത്ര
രാശിമാത്രം വിവർജ്ജയേൽ
ത്രിംശദംശാണയോഽന്ത്യേ വ
ഷഷ്ഠിരേവ്യധന്യ മധ്യമാഃ.

തതഃ പരം തു നോ ദോഷ
ഇതി വിദ്വദ്ഭിരീരിതഃ
തതഃ പരം ന ദോഷായ
ലഗ്നേ സൌമ്യയുതേക്ഷിതേ

ബലാബലമറിവാനത്രെ ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങളെക്കൂടി എഴുതി. ആചാര സ്ഥിതിയറിവാനല്ല. മുമ്പിൽ മൂലത്തിൽ ചൊല്ലിയവണ്ണം തന്നെയത്രെ ആചാരസ്ഥിതി.

ഇതി പരമഹംസപ്രിയശിഷ്യേണ ശങ്കരേണ വിരചിതേ
കാലദീപകവ്യാഖ്യാനേ ബാലശങ്കരനാമ്നി
കർത്തൃവർജ്ജനാദികഥനനാമ
ഷഷ്ഠോഽധ്യായഃ.

അഥൈകാദശോഽദ്ധ്യായഃ.

സാവനാദികാലമാനനിരൂപണം.

ഇനി സാവനാദികാലമാനങ്ങളിൽ ഇന്നതിന്ന് ഇന്നതു കൊള്ളേണ്ടുവതു് എന്നു ചൊല്ലുന്നു:—

സാവനസ്സമ്മതഃ കാലോ
വ്രതസീമന്തപുംസവേ
ചൌളോപനീത്യോസ്സൌരോഽപി
ചാന്ദ്രോഽപ്യാപദി ഭോജനേ.

വ്രതങ്ങൾ, സീമന്തം, പുംസവനം ഇവററിന്നു സാവനം കൊണ്ടത്രെ സംവത്സരവും മാസവും കണ്ടു ന്യായം. ചൌളത്തിന്നും ഉപനയനത്തിന്നും സാവനവും, സൌരവും ഇവ രണ്ടും കൊള്ളുന്നു. ചോറൂണിന്നു സാവനവും, സൌരവും കൊള്ളാം. ആപത്തിങ്കൽ ചാന്ദ്രവും കൂടി കൊള്ളാം.

ഇനി ഇവററിൽത്തന്നെ ചില വിശേഷങ്ങളുണ്ടല്ലൊ. അവററച്ചിലതു പറയുന്നുണ്ടു്. വ്രതത്തിന്നു സാവനംകാലം എന്നു ചൊല്ലിയിടത്തു രണ്ടുപ്രകാരം വരുമതു്. ഇത്രാണ്ടിൽ ഇന്ന വ്രതം കൊൾക എന്നു വിധിച്ചുള്ളേടത്തു സാവനംകൊണ്ടു വേണമുണ്ടു കാണ്മാൻ. അതെന്തു, 'ഷോഡശേ വർഷേ ഗോദാനം' എന്നുണ്ടല്ലൊ ഗോദാനത്തിന്നു വിധി. അവിടെ സാവനംകൊണ്ടു പതിനാറിൽ വേണമതു ചെയ്വാൻ. ഇതൊന്നു്. ഇനി മറെറതു്. ഒരാണ്ടേക്കു് ഇന്ന വ്രതം കൊള്ളു എന്നിയെ ആറു മാസത്തേക്കു കൊള്ളു എന്നതാൻ ഇത്യാദികാലത്തെ നിയമിക്കേണമല്ലൊ വ്രതംകൊള്ളുമ്പോൾ. അതിന്നും സാവനംകാലം വേണ്ടുവതു്. ഇങ്ങനെ രണ്ടുപ്രകാരം വരുന്നു. അവിടെ ഇത്രാണ്ടിൽ എന്നു ചൊല്ലിയേടത്തു ഗോദാനത്തിന്നു സൌരംകൊണ്ടും പതിനാറിലാചാരമുണ്ടു്. അവിടെയുണ്ടു വിചാരിക്കേണ്ടുവതു്. സൌരംകൊണ്ടു പതിനാറു തികഞ്ഞു. പതിനാറുതികയുന്ന ആട്ടപ്പിറന്നാൾ കഴിഞ്ഞതുമില്ല. അങ്ങനെ വരുമൊരിക്കൽ. ഇനി മറെറജാതിയും വരുമൊരിക്കൽ. പതിനാറുതികയുന്ന ആട്ടപ്പിറന്നാൾ കഴിഞ്ഞു പതിനേഴു തുടങ്ങി പിന്നെയും സൌരംകൊണ്ടു പതിനാറു തികഞ്ഞതുമില്ല. ഇങ്ങനെയും വരും. ഇവ രണ്ടുപൊഴുതുകളിലും ഗോദാനം കൊള്ളുമാറെ എന്നു പെരികെ വിചാരിക്കേണം. അപ്പൊഴുതുവരുന്ന പ്രകാരത്തെക്കാട്ടുന്നു.

മിഥുനഞായർപിറക്കുന്ന സംക്രാന്തികഴിഞ്ഞു നാലെ അശ്വതി പിറപ്പു ഒരുത്തൻ. ആ തിങ്കളിൽതന്നെ ഒടുക്കത്തെ അശ്വതി പിറപ്പു മറെറാരുത്തൻ. അവരിരുവരും പിന്നെ പതിനാറു തികയുന്ന ആട്ടപ്പിറന്നാൾ മിഥുനഞായറൊട്ടകത്തുവന്നു ഞായം എന്നൊ നിശ്ചയമല്ലൊ. ഇനി മറെറാരുജാതിയും വരുമെ. അവിടെ മിഥുനഞായർകഴിയുന്ന സംക്രാന്തിക്കുമുൻപെ അന്ന് അശ്വതി പിറപ്പു ഒരുത്തൻ. അമ്മിഥുനഞായറാശിയിലെ അശ്വതി പിറപ്പു മറെറാരുത്തൻ. അവരിരുവരും പിന്നെപ്പതിനാറുതികയുന്ന ആട്ടപ്പിറന്നാൾ മിഥുനഞായറൊട്ടാമിടവന്നു ഞായം എന്നു നിശ്ചയമത്രെ. ഇനി മിഥുനഞായർ പത്താം തീയതി പിറപ്പു ഒരുത്തൻ, അവൻ പിന്നെപ്പതിനാറുതികയുന്ന ആട്ടപ്പിറന്നാൾ പന്ത്രണ്ടാംതീയതിക്കടുത്തു വരുമത്രെ എന്നു നിശ്ചയം. എന്നാൽ ആട്ടപ്പിറന്നാൾകൊണ്ടു പതിനാറുതികയുകയും സൌരംകൊണ്ടു പതിനാറുതികയാതെയും ഒരുദിവസംതന്നെ വരികയുമില്ല എന്നുവരും.

ഇനി സൌരംകൊണ്ടു പതിനാറുതികയുന്നേടം നിശ്ചയിച്ചറിവാനുപായം പതിനാറു തികയുന്ന ആട്ടപ്പിറന്നാൾ വരുന്ന തിങ്കളിൽ ഇവന്റെ ജന്മകാലത്തിങ്കലെ ആദിത്യസ്ഫുടം പോലെ തന്നെ ആദിത്യസ്ഫുടം വരുന്നു യാതൊരിക്കൽ അപ്പോൾ സൌരംകൊണ്ടു പതിനാറു തികയുന്നു. ഇങ്ങനെ. എന്നാൽ ആട്ടപ്പിറന്നാൾ കണ്ടപ്പോൾ പതിനേഴുതുടങ്ങി സൌരംകൊണ്ടു കാണുമ്പോൾ പതിനാറു തികഞ്ഞതുമില്ല എന്നുവരുന്നേടവും സൌരംകൊണ്ടു പതിനേഴു തുടങ്ങി ആട്ടപ്പിറന്നാൾ കൊണ്ടു പതിനാറു തികഞ്ഞതുമില്ല എന്നുവരുന്നേടവും ഇവ രണ്ടേടത്തും ശോഭനവും കൊള്ളാമൊ എന്നു പെരികെ പണ്ടരോടും ചോദിക്കണം. അതൊ രണ്ടുതികയുന്ന ആട്ടപ്പിറന്നാൾ നക്ഷത്രഹോമം കാലംക്കൂട്ടുക എന്നൊരു പക്ഷം, പതിമൂന്നാം പിറന്നാൾക്കു കാലംക്കൂട്ടുക എന്നുമുണ്ടൊരുപക്ഷം.

ഇനി ആശൌചം നിരൂപിക്കുന്നേടത്തു രണ്ടാണ്ടുതികയുന്ന ആട്ടപ്പിറന്നാളിങ്കൽ ചൌളത്തിന്നു കാലം തുടങ്ങുന്നു. പിന്നെ ഏഴാണ്ടുതികയുന്ന ആട്ടപ്പിറന്നാളിങ്കൽ ഉപനയനത്തിന്നു കാലം തുടങ്ങുന്നു. പിന്നെ പെൺകൊടുപ്പാൻ പതിമൂന്നാണ്ടുതികയുന്ന ആട്ടപ്പിറന്നാളിങ്കൽ കാലം തുടങ്ങുന്നു. ഇങ്ങനെ ആട്ടപ്പിറ

നാൾക്ക തലനാളോടുകൂടെ മുൻപിലെ ആണ്ടു തികയുമാറും ആട്ടപ്പിറന്നാൾ പിന്നത്തെയാണ്ടു തുടങ്ങുമാറും ഇങ്ങനെയാകല്ലൊ ആചരൌ ത്തിങ്കൽ ആചാരസ്ഥിതിവരുത്തിയിരിക്കുന്നു സ്മാർത്തന്മാർ.

അവിടെ ആട്ടപ്പിറന്നാൾ ഉദയത്തിങ്കൽ ആരംഭമെന്നു ചിലർ. അതല്ല ആട്ടപ്പിറന്നാളുടെ തലനാൾരാത്രി ത്രിഭാഗോപക്രമത്തിങ്കൽ ആരംഭം എന്നു മററു ചിലർ. ഇങ്ങനെ രണ്ടുപക്ഷമെ അവിടെ കാണുന്നതുള്ളൂ. ആട്ടപ്പിറന്നാളിങ്കലത്രെ ആരംഭം എന്നവർക്കെല്ലാവർക്കുമനുവാദം. എന്നാൽ ഗോദാനത്തിന്നും പതിനാറു തികയുന്ന ആട്ടപ്പിറന്നാളിങ്കൽ അല്ലെല്ലീ പതിനാറു തികയുന്നു എന്നു തോന്നും. എന്നിയെ സൌരസാവനാദി കാലമാനങ്ങളിലൊന്നിലും മാറായല്ലൊ ഈ ആട്ടപ്പിറന്നാൾ. അപ്പൊളെങ്ങനെ ആട്ടപ്പിറന്നാൾ രണ്ടുമറുതികൊള്ളൂ എന്നുതോന്നും ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രം കാണുന്നോർക്കു. എന്നാലിവിടമിന്നും വിചാരിക്ക.

ഇനി വയസ്സിന്റെ ആരംഭം ജന്മകാലംതുടങ്ങീട്ടൊ മുഖ്യമല്ലൊ. ഗോദാനത്തിന്നു വയററാണ്ടുകൂടിക്കൊൾകയുമാം. അതു ഇരുന്നൂററുപത്തു സാവനദിനംകൂടിക്കൊൾക എന്നു ചിലർ. വയററാണ്ടുകൂടിക്കൊൾക എന്നു ചിലർ. വയററാണ്ടു ഒരാണ്ടുതന്നെകൂടിക്കൊൾക എന്നു മററു ചിലർ. അതു അന്നന്നു പ്രമാണഭൂതന്മാരോടുകേട്ടു നിർണ്ണയിക്ക. കേൾപ്പാനൊരുത്തരില്ലാത്തപ്പോൾ പന്തിരുനാക്ഷത്രമാസത്തിന്നു ഇരുന്നൂററെഴുപത്തിമൂന്നു സാവനദിനം കൂട്ടിക്കൊൾക. അതൊ ഗർഭാധാനദിവസം ദൈവഗത്യാ നിശ്ചയിച്ചറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു എന്നാവൂ ഇരിപ്പതു എങ്കിൽ അദ്ദിവസം മുതലായ് കൊൾക അത്രെ വേണ്ടുവതും.

ഇനി യജുർവ്വേദികൾക്കു ഉപാകർമ്മത്തിന്നാൾ കൊള്ളുന്ന വ്രതങ്ങൾക്ക കാലത്തെ നിയമിക്കുന്നതു ചാന്ദ്രമത്രെ മാനം. സാവനമല്ല. അതൊ പക്ഷത്തെത്തന്നെ ആശ്രയിച്ചിട്ടു യാതൊന്നു ചെയ്യുന്നതു അതിന്നുകാലം ചാന്ദ്രമത്രെ എന്നുണ്ടു ന്യായം. അവിടെ വ്രതംകൊണ്ടിരിക്കുന്നനാൾ അധിമാസം മദ്ധ്യെ വരികിൽ അതുകഴിച്ചു കാലംകൂട്ടിയെ അതുകഴിയാവൂതും. ഇനി ഉപാകർമ്മത്തിന്നാളെന്നിയെ കൊള്ളുന്ന വ്രതങ്ങൾക്ക കാലം സാവനമത്രെ യജുർവ്വേദികൾക്കുമെന്നു നിശ്ചയം. അക്കൊണ്ടു വ്രതത്തിന്റെ മദ്ധ്യെ അധിമാസം വരികിൽ അതുകഴിക്കേണ്ടതാനാം കാലംകൂട്ടുവാൻ. അതതൊ

അധിമാസമൊ ചാന്ദ്രമത്രെയല്ലൊ. സാവനമത്രെ വ്രതത്തിന്നു കാലംകൊണ്ടതു് എന്നിട്ടു്. പുംസവനത്തിന്ന് അത്യാപത്തുകൾ നാക്ഷത്രമാസം കൊള്ളാമൊ എന്നു വിചാരിക്കേണം.

അത്രേഷ്ടസ്സാവനോ മാസോ
നാക്ഷത്രഃ കൈശ്ചിദിഷ്യതേ.

എന്നുണ്ടു മുഹൂർത്തദീപകത്തിൽ പുംസവനത്തിന്നു ചൊല്ലിയേടത്തുകണ്ടു. അതും കേട്ടു നിർണ്ണയിക്ക. കേൾപ്പാനൊരുക്കമില്ലാത്തപ്പോൾ സാവനംതന്നെ കൊൾക.

ഇനി സീമന്തത്തിന്നുണ്ടു ചിലവൈരസ്യം വന്നുതായം. അച്ഛനെൻറതാൻ, അമ്മയുടെതാൻ മരണമടുത്തു എന്നു നിർണ്ണയം വരും. സാവനംകൊണ്ടു് അഞ്ചാംതിങ്ങൾ ഗർഭത്തിന്നു് എന്നുംവന്നു. അവിടെ സൌരചാന്ദ്രനാക്ഷത്രങ്ങളിലൊന്നുകൊണ്ടു് അഞ്ചാംതിങ്ങളല്ലാതെയും വരും. അന്നു സീമന്തത്തിന്നു പൊഴുതുണ്ടു് എന്നു വരികിൽ അന്നു സീമന്തം ചെയ്കയൊ ചെയ്യായ്കയൊ വേണ്ടുവതു് എന്നു് ഇതു പെരികെ വിചാരിക്കേണം. അതോ ദീക്ഷയിൽ സീമന്തം ചെയ്യേണ്ടിവരികിൽ ദീക്ഷവീടിയെയാവൂ എന്നൊരു ആചാരസ്ഥിതിവരുത്തിയല്ലൊ ഇരിക്കുന്നു.

മാതാപിത്രോർവിശേഷേണ
ക്ഷപേത പരിവത്സരം.

എന്നുണ്ടാകയാൽ അവരുടെ ദീക്ഷയാകിൽ വീടാതെ ഇരിക്കാമല്ലൊ. എന്നാൽ അത്യാപത്തുങ്ങൾ സീമന്തത്തിന്നും സാവനമൊഴിച്ചുള്ള മാനങ്ങളിലൊന്നും കൊള്ളാമൊ എന്നു പ്രമാണഭൂതരോടു വിചാരിക്കേണം. കേൾപ്പാനൊരുക്കമില്ലായ്കിൽ സൌരചാന്ദ്രനാക്ഷത്രങ്ങളിലൊന്നുകൊണ്ടു് അഞ്ചാംതിങ്ങളല്ലായ്കിൽ കൊള്ളുകെയുള്ളൂ.

ചൌളത്തിന്നു സൌരം മുഖ്യം എന്നെല്ലാക്കർമ്മന്മാരും. സാവനംകൂടെക്കൊള്ളാമെന്നു നിശ്ചയം. ആട്ടപ്പിറന്നാൾവരുന്ന സൌരമാസത്തിൽ ചൌളത്തിന്നു പൊഴുതുകൊള്ളരുതു്. അപ്പൊഴൊ സൌരവും ആട്ടപ്പിറന്നാളും തങ്ങളിലുള്ള പഴുതിൽ പൊഴുതു കൊള്ളായ്കിലും വരാ ചൌളത്തിന്നു്. അപ്പോൾ അവിടെ സൌരംകൊണ്ടു വൈരസ്യമില്ല. ഇനി മൂവാണ്ടും, അഞ്ചാണ്ടും, ഏഴാണ്ടും തുടങ്ങുന്ന ആട്ടപ്പിറന്നാൾ വരുന്ന സൌരമാസത്തി

ന്റെ അടുത്തു കീഴെ സൌരമാസത്തിൽ സാവനംകൊണ്ടു മൂവാണ്ടുതാൻ, അഞ്ചാണ്ടുതാൻ, ഏഴാണ്ടുതാൻ തുടങ്ങുകിൽ അന്ന ചൌളത്തിന്ന കൊള്ളാം.

സൌരോ വാ സാവനോ വാബ്ദ-
ശ്ചൌളാദൌ സാവനോ വ്രതേ.

എന്ന് ആചാരസംഗ്രഹം.

തൃതീയേ പഞ്ചമേ വാബ്ദേ
ചൌളേ സൌരേഽഥ സാവനേ
കുര്യാൽ സഹോപനീത്യാ വാ
ന ചതുർത്ഥേ ന ഷഷ്ഠകേ.

എന്ന് ആചാരദീപിക.

എന്നാൽ സാവനംകൂടിക്കൊള്ളാം ചൌളത്തിന് എന്ന നിശ്ചയം.

ഇനി സൌരംതന്നെ ചൊല്ലിയ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ.

ചൌളം സൌരേ തൃതീയേഽബ്ദേ
പഞ്ചമേ സപ്തമേഽപി വാ
കുര്യാൽ സഹോപനീത്യാ തൽ
കേചിൽ കുർവന്തി സൂരയഃ.

ഇതു മുഹൂർത്തദീപകം.

തൃതീയേ പഞ്ചമേ വാബ്ദേ
ചൂഡാകർമ്മ വിധീയതേ
വർജ്ജ്യൌ ചതുർത്ഥഷഷ്ഠാബ്ദൌ
സൌരോ മുഖ്യഃ സ്മൃതോ ബുധൈഃ.

ഇതു കാലദീപിക

എന്നാൽ ചൌളത്തിന്നബ്ദം സൌരമുഖ്യമാകുന്നതു്. സാവനംകൂടിക്കൊള്ളാമെന്ന നിശ്ചയം. ചൌളത്തിന്ന വയററാണ്ടുകൂടിക്കൊള്ളുമാറില്ലതാനും. ഉപനയനത്തിന്ന വയററാണ്ടുകൂടിക്കൊള്ളുന്നു. സൌരവും സാവനവും കൊള്ളുകയുമാം. ഉപനയനത്തിന്ന സൌരംകൊണ്ടു് അഞ്ചാണ്ടു തികഞ്ഞാൽ പിന്നെ അറുപത്തുനാലു സാവനദിനം വർജ്ജിക്ക ഇതു മുഖ്യമതു്. ആവശ്യകത്തിങ്കൽ ചിലതെ കണ്ടു ന്യായം. ഗർഭാദിയല്ല. ഏഴാണ്ടുതുടങ്ങുന്നേടം ഗർഭാദി കാണുകയുമാം.

ചോറൂണിന്നു സാവനം കൊള്ളാം എന്നെല്ലാൎക്കുമഭിമതമ-ല്ലാ. ആപത്തിങ്കൽ ചാന്ദ്രംകൂടി കൊള്ളാമെന്നെല്ലാൎക്കുമഭിമതം. സൌരംകൂടി കൊള്ളാമെന്നു നിശ്ചയം. ഇവിടെച്ചിലൎക്കു സൌരത്തെ അംഗീകരിയാതെയും. സൌരംകൂടികൊള്ളാമെന്നതിൻ ഗ്രന്ഥം.

മാസോഽത്ര സാവനസ്സൂപിഷ്ട-
ശ്ചാന്ദ്രോഽപ്യത്രാപദീഷ്യതേ
സൌരോഽപി മുഖ്യ ഉദിത-
സ്ത്വേഷകോ ന ഭവേദ്യദി.
ഷഷ്ഠോഽഷ്ടമോ വാ മാസോഽത്ര
പ്രാശനം ശോഭനം തതഃ.

എന്നു് ആചാരസംഗ്രഹം.

മാസസ്തു ജന്മാദികോഽൎക്കഗതിജഃ
ഷഷ്ഠോഽഷ്ടമോ വാ ശുഭഃ
കൈശ്ചിത് സാവനസംജ്ഞിതോ ഹി ഗദിത-
സ്സോഽയം ത്വയാദൃതമഃ
ബാലസ്യ പ്രഥമാന്നഭോജനവിധൌ,

ഇതു മാധവീയം.

ഇനി സൌരത്തെ അംഗീകരിയാത്തഗ്രന്ഥം.

സതാം മതസ്ത്രിംശദ്ഭുക്ത്യാ
മാസസ്സാവനസംജ്ഞിതഃ
ആപദി വ്യോമബാണേന്ദു-
ദിനേ ച ക്രിയതേ ബുധൈഃ.
ബാലാന്നഭുക്തിരബ്ധ്യബ്ധി-
ശശാങ്കദിവസേഽപി ച.

ഇതു മുഹൂൎത്തദീപകം.

ഷഷ്ഠേഽന്നപ്രാശനം മാസേ
സാവനേ ത്വഷ്ടമേഽപി വാ.

ഇതു കാലദീപിക.

എന്നാൽ സൌരംകൊണ്ടാചാരവുമുണ്ടോ ഇല്ലയോ എന്ന-തിന്നും വിചാരിക്ക. ഇവിടെ സൌരചാന്ദ്രങ്ങളെക്കൊണ്ടു കൊള്ളു

ന്നേടത്തുണ്ടു വിചാരിക്കേണ്ടുവത്. സ്ഫുടംകൊണ്ടോ, മദ്ധ്യമം കൊണ്ടോ അവ കാണേണ്ടു എന്ന്. സൌരംകൊണ്ടു കാണ്മാൻ ആറാംതിങ്ങളുടെ ഒടുക്കത്തെ അവകാശമുള്ളു. ചാന്ദ്രംകൊണ്ടു കാണ്മാൻ ആറാംതിങ്ങളുടെ ആദിയിലും എട്ടാംതിങ്ങളുടെ ആദിയിലും ഇവ രണ്ടേടത്തുമവകാശമുണ്ട്. ഇവിടെ മദ്ധ്യമചാന്ദ്രം കൊണ്ട് ആറാംതിങ്ങൾ തുടങ്ങിയാൽ കൊള്ളാമെന്നുണ്ടൊരു ഗ്രന്ഥംകണ്ടു.

ശൈലവേദവിധുവാസരാത് പരം
രാത്രിഷു ത്രിഷു മുഹൂർത്തമസ്തി ചേൽ
ബാലഭോജനമുശന്തി തദ്വിദഃ.

എന്ന്.

'ഹിമവ' എന്നല്ലൊ മുഹൂർത്തരത്നത്തിൽ മദ്ധ്യമചാന്ദ്രസംവത്സരത്തിന്റെ സാവനദിനസംഖ്യ ചൊല്ലി. അതിന്റെ ദ്വാദശാംശം ഇരുപത്തൊൻപതരസാവനദിനംവരും ഒരു മദ്ധ്യമചാന്ദ്രമാസത്തിന്ന്. അമ്മാസങ്ങളഞ്ചു തികയുമ്പോൾ നൂററിനാല്പത്തേഴരസാവനദിനമുണ്ടാം. നൂററിനാല്പത്തെട്ടാംദിവസമസ്തമിച്ചാൽ തുടങ്ങീട്ടുകൊള്ളാം എന്നവർ ചൊല്ലിയത്. ഇനി സൌരസംവത്സരത്തിന്റെ സാവനദിനസംഖ്യ, 'മാതുല' എന്നല്ലൊ മുഹൂർത്തരത്നത്തിൽ ചൊല്ലി. അപ്പൊഴൊ അതിൽ പാതിയല്ലൊ ആറുമാസത്തിന്നു വന്നതായം. എന്നിട്ടു നൂറെറൺപത്തുരണ്ടര സാവനദിനം ചെല്ലുവോളം കൊള്ളാമെന്നുണ്ടുചിലർ നിനച്ചിരിക്കുന്നു. അതു മദ്ധ്യമംകൊണ്ടോ സ്ഫുടംകൊണ്ടോ എന്നുള്ള വിചാരം അവർക്കില്ല എന്നല്ലല്ലി ഇരിക്കുന്നു എന്നുമറിഞ്ഞീലെ. അത്രെ മദ്ധ്യമസൌരത്തിന്നും, സ്ഫുടസൌരത്തിന്നും ഒരാണ്ടുതികയുമ്പോൾ 'മാതുല' എന്ന സാവനദിനസംഖ്യ ഒക്കും. ആറുമാസങ്ങളെല്ലുവോളമെല്ലാനാളുമൊവ്വാ. മന്ദോച്ചത്തിങ്കൽനിന്നുതാൻ, അതിന്റെ ചക്രാർദ്ധത്തിങ്കൽനിന്നുതാൻ തുടങ്ങുകിലെ അതൊപ്പൂ. മറെറാരിടത്തുതുടങ്ങിയാലൊവ്വാ. അതൊക്കാത്തപ്രകാരം മേഷസംക്രാന്തി കഴിഞ്ഞു നടെ പിറപ്പൂ ഒരുത്തൻ. അവന്നു കന്നിഞായർ പോവോളമന്നേരം ഉണ്ട് ആറാംതിങ്ങൾ എന്നൊ നിശ്ചയമല്ലൊ. അവിടെയാറാംതിങ്ങളുടെ സാവനദിനസംഖ്യ, 'സിംഹസ്യ' എന്നു പ്രസിദ്ധമല്ലൊ താനും. അപ്പൊഴവിടെ സ്ഫുടംകൊണ്ട് ആറുമാസത്തിന്റെ സാവനദിനസംഖ്യ നൂറെറൺപത്തേഴ്. ഇനി അവിടെ തന്നെ മദ്ധ്യമംകൊണ്ട് ആറു സൌരമാസത്തിന്റെ സാവനദിന

സംഖ്യ ആറെറൺപത്തിരണ്ടര. എന്നാൽ സ്ഫുടവും മദ്ധ്യമവും ഒക്കായവിടെ എന്നുവന്നു. ഇനി തുലാഞായർപിറക്കുന്ന നാടെ സംക്രാന്തികഴിഞ്ഞു നാടെ പിറപ്പൂ ഒത്തതൻ. അവന്നു മീനഞായർ കഴിവോളമുന്നേരം ഉണ്ട് ആറാംതിങ്ങൾ എന്നു നിശ്ചയം. അവിടെ തുലാഞായർതുടങ്ങി മീനഞായർ കഴിവോളമുള്ള സാവനദിനസംഖ്യ അറിവാൻ മാതുലനിൽനിന്നു സിംഹസ്യ എന്നു വാങ്ങി ശേഷിച്ചതു് അവിടത്തെ സാവനദിനസംഖ്യ എന്നു നിശ്ചയം. അപ്പോഴേ എത്ര ശേഷിച്ചു എന്നതു ആറെറഴുപത്തെട്ടു സാവനദിനമെയുള്ളു. അതിപ്പോൾ ആറു സ്ഫുടസൌരമാസത്തിന്റെ സാവനദിനസംഖ്യ എന്നു നിശ്ചയം. ഇനി ഇവിടെയുമാറു മദ്ധ്യമസൌരമാസത്തിന്റെ സാവനദിനസംഖ്യ ആറെറണ്ണൂത്തിരണ്ടര. ഇങ്ങനെ സ്ഫുടംകൊണ്ടും മദ്ധ്യമംകൊണ്ടും ആറുമാസം ചെല്ലുമ്പോൾ അവററിന്റെ സാവനദിനസംഖ്യ അവിടെയൊപ്പായുന്ന പ്രകാരം. ഇനി ഇവണ്ണമവിടെയവിടെകണ്ടുകൊൾക. ഇനി ഈ വിഭാഗത്തെ നിരൂപിക്കയുള്ള്യാം എന്നിട്ടല്ലല്ലീ സൌരത്തെ ഇവിടെച്ചിലർ അംഗീകരിയായിന്നു എന്നുമറിഞ്ഞീലെ. എന്നാൽ സ്ഫുടസൌരംകൊണ്ടത്രെ ആറാംതിങ്ങൾ കാണേണ്ടു. ഇവിടെ മദ്ധ്യമംകൊണ്ടല്ല. അതോ മദ്ധ്യമത്തിന്നു ഒരെടത്തും കാൎയ്യകാരണത്വമില്ലല്ലോ എന്നിട്ട്. ഇനിച്ചാന്ദ്രമാസം കാണുന്നേടത്തും സ്ഫുടംകൊണ്ടത്രെ കാണേണ്ടു. മദ്ധ്യമംകൊണ്ടല്ല. അതിന്നു കാൎയ്യകാരണത്വമില്ലായ്കയാൽ. ഇനി സ്ഫുടസൌരചാന്ദ്രങ്ങളെക്കൊണ്ടു് ആറാംതിങ്ങളറിവാനുപായം. സൌരംകൊണ്ടാറാംതിങ്ങളറിയേണ്ടുമ്പോൾ മുഹൂൎത്തനേരത്തെ ആദിത്യസ്ഫുടത്തിൽനിന്നു ജന്മകാലത്തുങ്കലെ ആദിത്യസ്ഫുടത്തെ വാങ്ങിയാൽ ശേഷമാറുരാശി തികവോളമുന്നേരം സൌരംകൊണ്ടു് ആറാംതിങ്ങൾ. ഇനിച്ചാന്ദ്രംകൊണ്ടാറാംതിങ്ങളെങ്കിലും എട്ടാംതിങ്ങളെങ്കിലും തുടങ്ങുന്നേടമറിയേണ്ടുമ്പോൾ ഇവൻ പണ്ടെത്തൊരുപക്കം പിറന്നു അപ്പക്കമവിടെ വരുമ്പൊഴുതുതുടങ്ങി ഞായം. അവിടെ ആറാംതിങ്ങൾ തുടങ്ങുന്നേടം അറിയേണ്ടുമ്പോൾ ഇവൻ പിറന്ന ദിവസംതുടങ്ങി ആററിന്നാല്പത്തെട്ടാംദിവസത്തിന്നടുത്തു കാൺക. അവിടെ യാതൊരുപക്കത്തിലുമെത്രനാഴിക ചെന്നപ്പോൾ പിറന്നു എന്നു സൂക്ഷിച്ചുകണ്ടാൽ ഇവിടെ അപ്പക്കത്തിലത്രനാഴിക കഴിയുമ്പോൾ ആറാംതിങ്ങൾ തുടങ്ങും. ഇനി എട്ടാംതിങ്ങൾ തുടങ്ങുന്നേടം അറിയേണ്ടുമ്പോൾ ഇരുനൂറെറഴാംദിവസത്തിന്നടുത്തു കാൺക.

അവിടെയും മുന്നേപ്പോലെ കണ്ടുകൊൾക. ഇവിടെ ഇന്നുമുണ്ടൊരുവിചാരം. ഇപ്പൊഴുള്ള മാസങ്ങളുടെ ആരംഭം പിറന്നപക്കം ഇവിടെയുദിക്കുമ്പോഴും തന്നെയത്രെ. അതിലെ ഇരുനാഴികചെന്നു എന്നല്ലാം കാണേണ്ടു എന്നല്ലല്ലി ഇരിക്കുന്നു എന്നു്. ഇതു പ്രമാണഭൂതരോടു കേട്ടു നിശ്ചയിക്ക. കേൾപ്പാനൊരുക്കമില്ലെങ്കിൽ പണ്ടു പക്കത്തിലെ ഇരുനാഴികചെന്നപ്പോൾ പിറന്നു ഇവിടെയുമിരുനാഴിക അപ്പുറത്തിൽ കഴിഞ്ഞത അമാവാസങ്ങൾ ഇടങ്ങു എന്നു കണ്ടുകൊൾക. എന്നാൽ ചോറൂണിന്നു സാവനം സമ്മതമായിട്ടു കൊള്ളാം. ആപത്തുംപൽ ആറാംതിങ്ങൾ സ്പുടചാന്ദ്രം കൊണ്ടും കൊള്ളാം. സ്പുടചാന്ദ്രംകൊണ്ടു് എട്ടാംതിങ്ങളും സ്പുടസൌരംകൊണ്ടു് ആറാംതിങ്ങളും കൊള്ളാം. അതൊ ആചാരസംഗ്രഹത്തിൽ അങ്ങനെയല്ലൊ ചൊല്ലിക്കിടക്കുന്നു എന്നിട്ടു്. ഇനി വാതിൽ പിറപ്പെട്ടുവാനും ചോറൂണംപോലെതന്നെയത്രെല്ലൊ പൊഴുതു്. അതു നാലാംതിങ്ങളിൽ യോഗം വരാഞ്ഞിൽ ചോറൂണോടുകൂടെയാവു എന്നു നിശ്ചയം. എന്നാലതിന്നും സ്പുടസൌരംകൊണ്ടും സ്പുടചാന്ദ്രംകൊണ്ടും നാലാംതിങ്ങളിൽ വാതിൽ പിറപ്പെടാം. സാവനമൊ മുഖ്യമല്ലൊതാനും. ഇനം മുഹൂർത്തരത്നത്തിൽ ഉണ്ടു സൌരാദിസംവത്സരങ്ങളുടെ സാവനദിനസംഖ്യ ചൊല്ലീട്ടു്.

അതു ഗ്രന്ഥം.

മാതുലപാതാലാളല–
വിമലവരാംഗാന്യഹഃപ്രമാണാനി
സൌരബൃഹസ്പതിസാവന–
ശീതഗുനാക്ഷത്രനാമാനി.

ഇങ്ങനെ.

ഇതി പരമേശ്വരപുത്രശിഷ്യേണ ശങ്കരേണ വിരചിതേ
കാലദീപകവ്യാഖ്യാനേ ബാലശങ്കരാഖ്യേ
സാവനാദികാലമാനനിരൂപണം നാമ
ഏകാദശോഽധ്യായഃ.

ഇതി ബാലശങ്കരാഖ്യേ പൂർവ്വഭാഗഃ സമാപ്തഃ.

ശുഭം ഭൂയാത്.

കേരളസാഹിത്യ
അക്കാദമി